

VUURTOORN

Kris Van Eygen © EYGEN-BOEKEN.be

Van Kris Van Eygen zijn verschenen:

Hoe ik drek nek (1995)

Race naar de maan (1997)

De spieders van Toil Darranjé (1998)

De minnaren van Bokrijk (1999)

Net toen de wereld verduisterde (1999)

Het 18-dagen ultimatum (2001)

De heer van Doeatstad (2002)

Meneer P en zijn Hollandse gezelschap (2004)

Waarom wij niet meer seriemoorden (2005)

De bende van de paars-groene mannen (2005)

De vereffenaar - De relikwieënverzamelaar (2006)

De anticipaat - De relikwieënverzamelaar (2007)

De deur van het eeuwige leven (2009)

De man met de sigaret (2010)

De wespenvangers van Tornac (2010)

Papa komt slapen wanneer de vogeltjes fluiten (2011)

De droene bliender (2013)

Winterhutje (2015)

Hemelsbreed: 10 jaar hekel-, treur- en kreupeldichten (2016)

Ik kom even op verhaal (2017)

De ten dode opgeschreven mensen (2019)

Vuurtoorn (2020)

Smalspoor onderonsjes: 30 jaar hekel-, treur- en kreupeldichten (2022)

Realisatie: 2020; eerste druk: juli 2022

Omslagillustratie: Kris Van Eygen

Redactie & foto auteur: Patricia Budenaerts

Uitgever: Kris Van Eygen © www.eygen-boeken.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, elektronische drager of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan de auteur noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

VUURTOORN

door

KRIS
VAN EYGEN

Schrijven

*De avond is soms (voor je het weet,
heet dat wel) gauw om.
Het ligt er maar aan of je
iets hebt om de tijd te passeren.*

*De één kijkt naar voetbal,
een ander gaat kaarten.
Ik kom op zulke momenten ertoe
mijn verlies te noteren.*

Arjen Struik/Weirdo's 1996 nr. 4

De traditie die zegt dat een boek niet zonder bedankwoorden kan, wil ik in ere houden. En in plaats van ermee te eindigen, begin ik daarmee. Epilogen, net zoals prologen, zijn meestal kort. Laat mij toe er een ware lezing van te maken, een lange brief aan de gemeente, als een epistel van een apostel.

Begin jaren 90 van de vorige eeuw kon de mens nog niet evolueren naar de betweter van nu omdat zijn communicatiemiddelen niet gesofisticeerd genoeg waren om een globaal bewustzijn te kunnen creëren. Het collectief geheugen geeft de mens van 2020 een beter beeld van de wereld, maar hij weet soms niet van welk hout pijlen te maken. Het enige wat hij kan is anderen volgen.

Ik volg de wijze woorden van Lao Tzu, anderen noemen hem Lao Tse, voor nog andere volkeren heet hij Laozi. De taoïst heeft het waarschijnlijk ooit in zijn eigen taal gezegd. Vertalers hebben het naar het Engels omgezet, maar ik zou het graag in het Nederlands schrijven: *Wetenschap is als een schatkist die je enkel kunt openen als je praktisch bent aangelegd. Als je enkel druk bezig bent met niets, doe je beter niets. Wees wijs en gooi overbodige dingen overboord. Leer gierig, zelfs gretig.*

Het voelt goed om te weten hoe iets in elkaar zit, hoe we geëvolueerd zijn als mens. Ik ben erg verheugd over het werk van onze voorouders, natuurlijk geselecteerde genendragers, om nog te zwijgen over de aangename verrassingen van de archeologen, opgravers van architectonische resten en menselijke artefacten. Het zijn waarlijk schattenjagers. Ook de paleontologen, herscheppers van ons geologisch verleden, verdienen een dankwoord. En de antropologen spelen het klaar ons gedrag bloot te leggen, waarvoor dank.

Astronomen, observators van het heelal, en de astrologen, beheerders van onze toekomst, dank ik op mijn blote knieën. Verwonderd blijf ik over de buitenaardsen, magische wezens van onze

innerlijke wereld, want zij fascineren ons zo erg dat we spoken beginnen te zien.

Soms denk ik dat ik van een andere planeet kom, maar nu ik oud en wijs ben kan ik concluderen dat alle andere mensen van een andere planeet komen. Ik probeer mijn Vulcaanse groet regelmatig uit, maar niemand lijkt me te begrijpen. Nochtans is mijn telepathische boodschap vrij gemakkelijk te ontcijferen: *Vrede aan alle mensen die van goede wil zijn.*

Misschien is de groet voor sommigen een beetje moeilijk om na te doen. Probeer het toch maar eens: steek de vlakke rechterhand op met de handpalm naar voren gericht, de vingers gespreid tussen de middelvinger en de ringvinger, als een dubbele V. En terwijl je dat gebaar maakt zeg je de betoverende woorden: *Live long and prosper.* Dixit acteur Leonard Limoy die het handgebaar heeft uitgevonden; naar een joodse priesterzegen, maar dan met beide handen. Bedankt Leonard.

In mijn bedanklijstje staat ook een schrijver die zich in de huid van criminelen verplaatste om te weten wat hen bewoog. Luc Deflo heeft er 39 gewelddadige boeken over geschreven. In dit boek wil ik mezelf helemaal uitkleden om te kijken wat er in mij zit, wat ik in mijn mars heb. Maar het is niet de bedoeling om een ingenieus verhaal à la Deflo te schrijven, want dat kan alleen hij volgens mij.

In mijn drang om al zijn romans in mijn bezit te hebben, is een gesigneerd exemplaar van *Ademloos* tweedehands in mijn schoot gevallen. Er staat: *12/11/2006. Voor Mieke. Veel leesplezier.* Met zijn handtekening eronder. En op 10 augustus 2021 was het zover. Ik zocht al 3 jaar naar een exemplaar van zijn boek *Teek*.

Via tweedehands.be nam ik contact op met een man uit Maasmechelen die dat boek voor 10 euro wilde afstaan. Ik reed in mijn motorhome 39 km ernaartoe, belde aan, waarop hij na enig wachten in de deuropening verscheen en me uitnodigde binnen te komen. Maar ik wilde er een blitzbezoek van maken omdat ik nog steeds bang was om Covid-19 op te doen. Ik gaf hem het verschuldigde geld dat ik al klaar had in mijn hand, bedankte hem één keer

heel hartelijk en keerde naar mijn motorhome terug. Met mijn schat vertrok ik huiswaarts. Mijn queeste was ten einde. Want Luc schrijft alleen verder in het hiernamaals.

Ik maak maar weinig mee en daarom fantaseer ik erop los in mijn boeken. Ik wil niets liever dan dat de lezer me volgt als een christen zijn jesus, desnoods reizen we naar de sterren, de kleine prins achterna. Volg me op mijn eigen sterrentrek: *To boldly go where no man has gone before*. Ik denk dat mijn broodje gebakken is, dat mijn toekomst verzekerd is. En ik bedoel niet alleen het gespaarde geld op de bank.

Ooit zal ik eeuwig leven. Ondertussen beleef ik deze nachtmerrie hier op aarde. Het gaat er hard aan toe, het gaat zelfs de verkeerde kant uit met de mens in de natuur. Het slechtste doemscenario voor de co2-uitstoot voorspelt een levenloze aarde rond het jaar 2100. Dan zal de mensheid in een zwart gat vallen. Alleen de liefde telt, die houdt me recht. Bedankt mijn liefste.

Genoeg bedankjes. Laat ik aan het voorspel beginnen. Of beter, laat ik mijn voorwoord op een straffe manier eindigen, belerend ook, want ik zie de lezer vanaf nu als mijn leerling.

De wereld in een doosje, kijk erin voor een poosje

6 augustus 2021. De temperatuur in Hasselt was een aangename 20 graden en stijgend. En het was 09u05, niet direct een uur voor Koos om dringende zaken te doen, maar Marlous had geen lijnzaad meer om onder haar ontbijtgranen te mengen, kwestie van de spijsvertering te verbeteren.

In short en T-shirt fietste hij naar het centrum van de stad. Toen hij door de tunnel reed, kwam hij te dicht bij een ijzeren sluishek dat de fietsers dwingt af te stappen om wandelaars niet de schrik op het lijf te jagen. Een slag weerklonk achter hem. Hij vloekte, want de zijtas was eraf gevallen.

Voordat hij thuis was vertrokken had hij de tas aan de rechterkant gehangen. Als ze links hing raakte hij ze bij elke omwenteling van de trappers met de hiel van zijn linkerschoen. Nu ze rechts hing had hij minder problemen daarmee, maar zijn brein had de switch nog niet gemaakt, met het gekende euvel als gevolg. Hij moest duidelijk zijn rijstijl aanpassen. Hij haakte de tas provisoir vast, weer aan de rechterkant, en reed verder.

De zakjes lijnzaad waren goedkoper als je ze per twee kocht, én hij controleerde ze op vervaldatum, want dat was belangrijk voor Marlous. Ze stond erop dat hij ongebroken lijnzaad meebracht, omdat het minder snel bedierf. Dat had als gevolg dat Koos de zaadjes in een vijzel moest pletten, en dat vond hij elke keer een heel karwei.

Vrouwen hadden mannen nodig vanwege hun grotere spieren, daarom was het vanzelfsprekend dat Koos de vuilnisbak leegde, de strijkplank uit de bergruimte haalde en de deksels van glazen potten opende. Omgekeerd zetten mannen hun zinnen op vrouwen als ontladklep voor hun lustgevoelens. En vrouwen konden niet zonder die mannen als ze kindjes wilden baren. Het zat logisch in elkaar.

Op de terugweg zocht Koos de ideale lijn van zijn fietspad op, maar hij reed minder ruw de stoepen op en af omdat de fragiele

lading in zijn zijtas, vier zakjes lijnzaad, dat vereiste. Hij merkte dat een fietser hem volgde, maar hij gaf er verder geen aandacht aan.

Toen hij de tunnel onder de spoorweg naderde kwamen enkele wandelaars op hun gemakje naar boven gelopen. Koos aarzelde even, doorrijden of stoppen? Hij besloot te wachten om ze door de ijzeren sluishekken voor te laten gaan.

Koos maakte zich klaar om in de tunnel af te dalen, maar voor hij in beweging kon komen verscheen aan zijn linkerkant het voorste wiel van een fiets. Zijn eerste gedachte was: *Ah nee, zo gaat dat hier niet*. Maar hij zei:

‘Hola, wacht jij je beurt maar af.’

De man die hem had achtervolgd, had zijn fiets aan de hand en draaide zijn stuur naar rechts waardoor het voorste wiel Koos’ benen raakte. Koos zag het manoeuvre als een poging om te verhinderen dat hij langs de ijzeren sluishekken kon lopen en wurmde zich nog net op tijd door de opening.

Koos keek boos achterom en bekeek de man wat beter. Hij was gekleed alsof de winter aankwam: hij had verdorie een sjaaltje rond zijn nek. Alleen de handschoenen en oorwarmers ontbraken. Koos vond hem een zielige mens. Een engerd. Een tweede blik maakte een herinnering los van zijn leraar wiskunde aan de humaniora: Kontje. Maar het was niet zijn achterwerk dat op die van de leraar leek, het was zijn gezicht.

Kontje zei:

‘Je wilde de voetgangers eerst niet doorlaten, ik heb het gezien.’

Blijkbaar vond Kontje het nodig een belerend vingertje op te steken en Koos erop te wijzen dat je de verkeersregels als goede burger klakkeloos moest volgen.

Het had een averechts effect op Koos. Hij voelde zich van het ene moment op het andere zo machteloos dat hij er moedeloos van werd. Koos hoefde niks goed te praten, en toch vond Kontje dat Koos zich onverantwoordelijk had gedragen. Het ergerde hem mateloos en dus begon Koos hem uit te maken voor ouwe lul en stomme zak.

Kontje deinsde achteruit en verkoos het conflict uit de weg te gaan door een andere route te kiezen, ook al had hij eerst de indruk gegeven de tunnel te willen gebruiken. Aan de rand van de tunnel riep hij Koos nog na dat Koos wel degelijk in de fout was gegaan.

Al foeterend sprong Koos op zijn fiets en daalde de helling naar de tunnel af.

‘Kijk, daar doe je het weer,’ riep Kontje hem na.

Hij sprak alweer belerend, niet woest maar ingetogen.

Koos schold hem nogmaals de huid vol. Hij bedaarde maar langzaam. Aan de andere kant van de tunnel vloekte en tierde hij nog steeds over ’s mans onbegrip. Het was niet de eerste keer dat hij paf stond van iemands burgerzin, en van zijn eigen colère.

Het was opmerkelijk hoe goed de meerderheid van de mensen de algemene regels volgde terwijl die ook maar door mensen waren bedacht. Mensen maakten fouten. Regels veranderden en gemeenten pasten ze naar hartenlust aan. Dingen die je vroeger zonder problemen mocht doen, waren nu strikt verboden en er hing een onredelijke gasboete aan vast. Hoe meer volk hoe meer regels, en dat betekende dat er veel regels voor veel mensen absurd overkwamen. Waar was de onbezonnenheid van de goeie oude tijd gebleven?

Terwijl Koos naar huis reed dacht hij eraan Kontje uit te nodigen een pintje te gaan drinken om de ruzie bij te leggen. Maar een seconde later had hij meer zin om hem nogmaals van antwoord te dienen. Hij zou hem wat graag een stamp onder zijn kont hebben gegeven om duidelijk te maken dat het leven aan de lefgozers was en niet aan de sufferds die slaafs naar de overheid luisterden.

Helaas waren mensen niet allemaal gelijk, terwijl ze dat toch wilden zijn. Variaties in de genen en de manier waarop ze opgevoed waren maakten dat ze heel verschillend konden zijn. Ze waren met te veel om elkaar over dezelfde kam te scheren.

Koos reed voorbij de achterkant van het station en besloot in een impuls naar het natuurgebied Tommelen te rijden, om er even

te bedaren en na te gaan waarom mensen zo verschillend in elkaar zitten, en zo ingenieus ook.

Op een bank aan de rand van de grootste bomkratervijver tuurde hij in het water. Hij stelde zich voor hoe quarks tegen onnoemelijke snelheden door ruimte en tijd zeilden, die hij niet kon waarnemen omdat ze te klein waren. Koos wilde een lans breken voor de wetenschappers overal ter wereld. Ze experimenteerden wat af. Niets lukte van de eerste keer. Er gingen jarenlange onderzoeken aan allerlei uitvindingen vooraf, en dan ineens konden alle mensen hun innovaties gebruiken.

Goed eten, lang genoeg slapen. Niet doodgaan. Het leven rekenen. Het waren belangrijke opdrachten voor een mens zoals Koos. Hij had genoeg apps op zijn smartphone om te bepalen of hij goed bezig was. Maar de dood haalde hem in. Zeker als neven en nichten het tijdelijke voor het eeuwige begonnen te wisselen.

Ooit zou hij op bedevaart willen gaan, op een planeet waar er nog geen water en lucht was, waar hij als pionier nog niet op vastgeroeste rituelen kon terugvallen. Dan zou hij middenin een spannend verhaal zitten, zo spectaculair dat hij niet wist of hij het er levend vanaf zou brengen. Daar zou hij geen heethoofd mogen zijn. Heiligen zouden hem er niet helpen, relikwieën ook niet. Hij zou geregeld kak in de astronautenbroek hebben, maar zijn gezond verstand zou hem wel redden.

Het houten bankje aan het natuurgebied Tommelen was wat hard om er lang te blijven zitten. Koos keek op zijn horloge en begreep dat hij er al twintig minuten zat te dagdromen. Niemand had hem gestoord, ook de koeien niet.

Koos sprong op zijn fiets en nam zich voor Marlous te gaan verblijden. Zijn maangodin, of beter, de zon die altijd scheen.

Even later had hij het gevoel dat, als hij iets langer op de bank was blijven zitten, de dagdroom hem duidelijk had gemaakt dat de rijken, de moderne heiligen, uiteindelijk de armen naar een hoger niveau zouden optillen. Ofwel had zijn wensdroom een einde gekregen in een grote knal met scheurende flarden van alles wat de

droombel ooit had omvat. Tot quarks vervallen, tot frutjes van een. Gedaan met de waanzin.

Omdat zijn kortetermijngeheugen te kort was herinnerde hij zich die openbaring niet meer.

Tijdens de schermutseling met Kontje had hij even gespeeld met de gedachte om de klier ter plaatse te vermoorden. Nu was hij blij dat hij het niet had gedaan. Als geen enkele van de vele getuigen die daar aanwezig waren hem had aangegeven, hadden de rechercheurs heel zeker DNA gevonden die hem zouden linken met het slachtoffer, de vermoorde.

Kijk door een roze bril en krijg alles wat je wil

Terwijl Koos van Tommelen naar huis reed overdacht hij de mogelijkheid dat Kontje hem volgde om te weten te komen waar hij woonde, waarna hij hem misschien bij de politie ging aangeven. In het slechtste geval kon hij zijn moordlust op Koos botvieren met allerlei foltergereedschap, opdat Koos zou toegeven dat hij fouten had begaan. Verkeersagressie kon soms tot verdraaid hallucinante situaties leiden.

Niet alle wetsovertreders gingen voorbedacht te werk. Velen tuimelden erin en probeerden hun vel te redden. Die zogenaamde agressievelingen voelden zich in het nauw gedreven omdat overijverige lullen en kutten die de wet koste wat het koste wilden naleven, hun vrijheid op een onverwachte manier beknotten. Waren er studies gemaakt over het verband tussen iemands karakter en de wil om wetten te volgen? Waarom dacht niet iedereen dat als niemand het zag, het mocht? Veranderde het karakter van kind van tien tot oude knar van negentig?

Mensen doorliepen een aantal celdelingen en bleven niet dezelfde. Toch scheen hun emotionele stabiliteit en nauwkeurigheid tegen de tijd bestand te zijn, maar andere karaktertrekken veranderden hen zodanig dat niemand hen nog zou herkennen. Koos had het aan zijn eigen lijf ondervonden.

Tijdens werken aan de straat, nieuwe stoepen, maakte een buur Koos opmerkzaam dat hij zoals iedereen aan zijn burgerzin moest voldoen door het zand, dat door de gemeentewerkers kris-kras op de stoepen was gegooid, in de reetjes te keren om de tegels te stabiliseren. Het leek Koos een heel vervelend kwarweitje, maar uiteindelijk had hij het toch gedaan en er plezier aan beleefd. Maar een andere buur was hardleers gebleven en had zijn deel niet ingevoegd. Wellicht lagen die stenen na een tijdje schots en scheef, en dan kon de bestrating opnieuw beginnen.

Burgerzin was ook nodig geweest tijdens de coronacrisis. De overheid had het land de eerste keer in lockdown gezet voor drie

maanden. Het grootste deel van de Belgen had de opgelegde regels goed gevolgd, maar het warme weer had hen massaal uit hun kot gelokt. En afstand houden was moeilijk als de bijtjes op de bloemetjes gingen zitten. De tweede golf had de overheid ertoe aangezet de maatregelen weer te verstrengen, zelfs met een avondklok tot 24u, maar bij het begin van de derde golf wilden de ministers enkel terugvallen op de basisregels om de pandemie te bedwingen. Volgens hen zouden we het virus wel overwinnen als we goed onze handen bleven wassen, thuisbleven als we ziek waren, anderhalve afstand hielden, en als dat niet kon, een vervelend mondkapje droegen.

De wereld was overspoeld geraakt door een virus dat zo klein was dat je het niet kon zien; een bacterie was veel groter. Covid-19 had andere cellen nodig om zich te vermenigvuldigen en het had een feestje gebouwd in de longen van miljoenen mensen over de hele wereld. Een groot deel daarvan was eraan bezweken. Veel mensen hadden moeite met de opgelegde maatregelen waardoor ze hun beroepsbezigheden niet meer konden vervullen. Diegenen die de politie betrapte, kregen serieuze boetes; de werkgevers hadden er meer last van ondervonden dan de werknemers.

De relatie tussen overheid en burger mocht je op zijn minst complex noemen. Burgers kozen gezagsdragers en voelden zich misleid als zij hun beloften niet nakwamen. Omgekeerd moest het ook werken: als de overheid zei dat het zo was, dan was het zo. Regels mocht je niet overtreden. Maatregelen ten tijde van Covid-19 moest je opvolgen. Anders vielen er gewonden en doden.

Dat Koos door de tunnels onder de sporen fietste en niet wandelde getuigde van koppigheid. Het was niet de eerste keer dat een passant hem erop wees dat hij er niet mocht fietsen, terwijl hij verder reed en in zichzelf grommelde dat hij een fiets had om te fietsen en niet om te wandelen. Hij zou wel uitkijken en op tijd mensen ontwijken. Geen probleem.

Koos had de maatregelen tijdens de pandemie heel goed opgevolgd. Maar de verkeersregels in de auto overtrad hij met plezier en

dat vond Marlous een spijtige zaak. Hoewel ze met sommige van zijn overtredingen kon leven – op momenten reed hij iets harder dan de slome weggebruikers – wees ze hem geregeld op de gevaarlijke manoeuvres die hij maakte. Terwijl hij zich van geen kwaad bewust was. Maar Koos bleef erbij, dat hij beter kon inschatten hoe hij reed dan iemand die keek hoe hij reed.

De woordenwisseling met Kontje had een trigger kunnen zijn voor Koos om beginnen te moorden, of ten minste om herrie te schoppen. Maar gelukkig had een sussend stemmetje hem tegengehouden en was zijn dodingsdrang in de wieg gesmoord en zou hij niet evolueren naar een rasechte seriemoordenaar.

Thuisgekomen vertelde hij zijn ontmoeting met de belerende burger aan Marlous. Het was al meerdere malen voorgekomen dat zij het opnam voor mensen die door hem in het harnas waren gejaagd, maar nu koos ze zijn kant.

‘Morgen ben je het weer allemaal vergeten,’ zei ze.

En spontaan begon ze Ronan Keating na te zingen:

‘If tomorrow never comes –’

Maar Koos verstond de *if* niet en het leek erop dat ze daarover ruzie gingen maken. Gelukkig hielden ze zich allebei gedeisd. Hij was al eens naar een hoorcentrum geweest om zijn gehoor te laten testen, maar volgens de specialiste was het niet nodig een hoorapparaat aan te schaffen. Het deed Koos aan zijn tweejaarlijkse test bij de bedrijfsdokter denken. Die vond altijd bloed in de urine zonder er een verklaring voor te kunnen geven.

Koos ging voor zijn computer zitten en zette zijn bril op. Dat zijn ogen langzaam achteruitgingen, daar baalde hij van. Het kwam erop neer dat hij overal en altijd een bril bij de hand moest houden. Als hij naar de winkel ging durfde hij het ding al eens te vergeten en dan was het een heel karwei om de tekst op zijn boodschappenlijstje te lezen of de vervaldata op vleeswaren en ander bederfelijk eten te controleren.

Waren er nog zintuigen die het bijna lieten afweten? Vergeleken met de neus van Marlous werkte zijn neus niet zo goed, en dus

was het mogelijk dat hij zonder dat hij het wist, ook slechter begon te ruiken. Niet meer kunnen ruiken en smaken waren voorbodes geweest van een besmetting met Covid-19.

Het vaccinatieprogramma had lang geduurd maar uiteindelijk was de bevolking ervoor gevallen, hoewel er in het begin heel wat weigeraars waren geweest.

Met proeven en voelen had Koos gelukkig geen problemen. Nog meer dan vroeger had hij de neiging om de naakte huid van Marlous te likken en te strelen tot het kietelde, in de hoop haar nadien hard masserend naar een hoogtepunt of twee te stuwen. Maar met het plassen ging het minder goed. De prostaat werkte nog, maar er mocht wat meer druk op de ketel zitten, zowel voor het urineren als het ejaculeren. Koos dacht met weemoed terug hoe hij ooit in bed voor vuurwerk had gezorgd.

Zijn hart moest hij ook ontzien want volgens de cardioloog klopte het soms onregelmatig. Maar dat kon Koos met een half pilletje per dag zonder veel omhaal oplossen. Om het verhoogde vetgehalte in zijn bloed te verminderen nam hij al 20 jaar statines, hoewel hij daarvan spierpijn in de borst en onderarmen kreeg.

Koos hoorde met zijn frêle longetjes tot een risicogroep voor Covid-19. Het virus sloeg bij de ene keihard toe, terwijl de andere slechts milde symptomen had. Onderliggende kwalen verergerden de ziekte en Koos was wijselijk zo veel mogelijk thuisgebleven om te vermijden dat een verergering van zijn longkwaal tot de dood zou leiden.

Zijn puffers waren levensreddend. Het was soms puzzelen om met de juiste dosis gemakkelijk te kunnen ademen. Maar Koos had weinig reden tot klagen omdat anderen er veel erger aan toe waren. Hij was ook niet de enige die in huis zeurde over allerlei ongemakken. Marlous droeg haar steentje daarin bij, maar zij bleef voor hem het mooiste puzzeltje van het land, hoeveel stukjes er ook aan haar rand zaten. En zij was maar wat blij dat Koos' confrontatie met de fietser niet was geëscaleerd zoals dat soms in films gebeurde, of in boeken.

Koos had zich tijdens het lezen van het onwaarschijnlijk goedgeschreven boek *Ricky en Ronnie* van Deflo afgevraagd hoe het zou eindigen. Terwijl Koos vermoedde dat de gegijzelden van het misdadige tweetal hun wraakgevoelens op een heel aparte manier gingen kanaliseren, draaide het uit op een wraakactie van de gijzelaars. Wat Koos ervan onthouden had, was de mannelijke gegijzelde die op handen en voeten door een duistere gang kroop om niet in een trapgat te vallen terwijl hij dacht: *Een mens is wat hij denkt.*

Als iemand hem iets aandeed, zou hij dan wraak nemen? Zou Koos zover gaan dat ze hem daarvoor in de gevangenis zouden smijten? Hij wist het niet. Dat zou hij pas weten wanneer het zover was. Maar er overkwam hem niet dikwijls iets waardoor hij begon te flippen, behalve die keer toen hij te horen kreeg dat zijn lief een tweede lief had, of liefhad. Lang geleden alweer.

In het gevang zou hij naar hartenlust kunnen *turven*, een manier van tellen die hij ook gebruikte zonder de som bij te moeten houden: vier streepjes zetten en ze de vijfde keer doorhalen, dat is vijf, enzovoort. Als schrijver vond Koos het leuk om nieuwe woorden te ontdekken. Er kwam dan een drang op om die woorden in de omgang met anderen te gebruiken, maar aan hun blikken kon hij dikwijls afleiden dat hij het weirde pad betrad en daarmee zijn nerd-zijn voor de buitenwereld bevestigde.

Vanachter zijn computer hoorde Koos Marlous beneden praten en hij zette zijn koptelefoon af om te luisteren. Tot zijn verbazing uitte ze haar ongenoegen tegenover een helpdeskbeller. Ze hield niet van domme bellers die altijd vroegen wat ze al wisten en enkel bevestiging zochten.

Toen ze de verbinding verbrak maakte ze duidelijk dat het haar laatste beller was, want haar thuiswerk zat erop. Hij hoorde haar zuchten en zeggen:

‘Ik ga in bad om tot rust te komen. Ga je mee?’

Zoals altijd twijfelde Koos. Hij ging graag in bad, maar Marlous kon dat op heel ongebruikelijke tijdstippen doen. Bovendien hield

hij het ritme van zijn eigen wasbeurten goed bij, en meer hoefde voor hem niet.

‘Of heb je nog altijd schrik van water?’ vroeg Marlous.

Het was geen vraag, enkel een vaststelling. Ook bij het kuisen van de woning kreeg hij die opmerking regelmatig naar zijn hoofd geslingerd.

Koos gaf sneller dan anders toe en zei:

‘Ik zal het bad laten vollopen.’

‘Fijn,’ zei Marlous, ‘dan speel ik nog wat op mijn tablet.’

‘Ik zal regelmatig kijken of het water niet te heet is,’ zei hij met een veel te lieve stem.

Hij kende de dril.

‘Goed zo,’ zei Marlous afwezig.

En toch zat er heel veel commentaar in dat ene zinnetje. Zo van: *Als jij maar weet hoe ik in elkaar zit.* Wie het voor het zeggen had, dat wisten ze niet zo goed. In sommige omstandigheden zwaaide Marlous de scepter. In andere situaties wilde Koos niet onderdoen en dreef hij zijn willetje hard door.

Koos kon voorspellen dat het water straks gegarandeerd te heet zou zijn. Zijn huid kon hogere temperaturen aan dan die van Marlous. Maar zoals altijd deed hij zijn best om het te doen zoals Marlous het wilde, en misschien kreeg hij daar nadien een beloning voor.

Het was een groot bad en dat vullen ging tergend langzaam. Ondertussen deed elk zijn ding, Marlous speelde op haar tablet en Koos computerde.

Twee keer ging hij kijken of het bad voldoende vol was, maar dat was niet het geval. De derde keer riep Koos naar Marlous dat ze moest komen.

Ze lieten zich één na één in bad zakken en gingen op hun eigen manier liggen. Er was in feite maar één manier: ineengestremgeld.

Ze lagen net, toen Koos ze bruinbakte door te zeggen:

‘Ik vind het niet zo leuk als jij thuiswerkt. Ik voel me dan de helpdesk van de helpdesk.’

Haar gezicht stond op onweer, maar Koos ging verder op de ingeslagen weg:

‘Het is heel anders om de dag samen door te brengen dan in mijn eentje.’

Marlous begon een beetje te pruilen, maar hij zag de bui niet aankomen en zei:

‘Ook wat eten betreft compliceert het de dingen.’

De hamvraag op dagen dat ze samen thuis waren was: *Wat gaan we eten?*

Marlous brak. Zijn opmerkingen schoten in het verkeerde keelgat, waardoor ze zei:

‘Verdwijf vanonder mijn ogen.’

Praktisch betekende het dat hij zich uit het bad moest reppen om erger te voorkomen. Koos wist dat hij in zo’n situatie moest zwijgen, maar hij maakte het erger door te zeggen:

‘Ik wil alleen op een volwassen manier met je praten zonder dat dit op een ruzie uitdraait. Als jij dat niet kunt, dan is dat spijtig.’

Slaand, dat zou de deur dichtdoen, maar zover hadden ze het niet laten komen. Ook nu kon hij geroep in de kiem smoren, door te zwijgen.

‘Ga weg, bol het af,’ zei ze.

De boodschap was duidelijk.

Koos stapte uit het bad, droogde zich zwigend af en verdween uit de badkamer, met de gedachte in zijn achterhoofd dat de bui wel zou overwaaien, zoals altijd.

Marlous had gezegd dat hij moest verdwijnen. Wellicht bedoelde ze: uit het huis. Andere keren hadden ze dat een heel goed idee gevonden, maar achteraf zagen ze altijd in dat het niet de oplossing was. Ze waren intelligent genoeg geweest om telkens de draad van hun verhaal op te nemen waar ze hem hadden laten liggen.

Misschien zouden ze dat niet meer doen wanneer de maat vol was. Maar wanneer was dat? De emmer liep altijd bij een van de twee over en niet per se bij beiden tegelijk. Wat Koos betrof was het

thuiswerk erover, maar hij hield zielsveel van Marlous. Wellicht had zij soms genoeg van Koos vanwege zijn dringende bezigheden op de computer terwijl die voor haar nutteloos leken.

Toen ze na het bad naar beneden kwam keek ze hem aan, ze peilde hem. En omdat hij glimlachte deed zij hem onmiddellijk na. Liefdevol was hun blik. Zijn telepathisch vermogen leerde hem dat zij niet zonder hem kon. En heel waarschijnlijk nam ze aan dat Koos ook niet zonder haar wilde leven.

Tijdens het prepareren van het avondeten was er even reden tot ongerustheid toen Marlous vanuit de keuken riep:

‘Stom kiekeken.’

Koos haastte zich naar haar toe in de veronderstelling dat hij weer iets verkeerd had gedaan, maar hij herademde toen bleek dat de kip die ze gekocht hadden nog 90 minuten in de oven moest staan, en het was al kwart over zeven.

Hij stelde zich voor dat hij het avondeten moest klaarmaken voor een hongerige kroost van vijf pagadders tussen 3 en 10. Wellicht was dat het geval geweest als hij met achttien niet had verder gestudeerd, een prille boerendochter tegen het lijf was gelopen, en niet te hard had nagedacht over de consequenties van hun seksuele scheppingsdrang.

Wat voor velen de ultieme levensdroom was, dat was het voor Koos niet. In plaats van dadelijk een gezin te stichten had hij heel veel bedenktijd gevraagd en gekregen. Zijn levensdroom was op 43-jarige leeftijd uitgekomen. Zijn familie heette voortaan Marlous.

Hoop dat elke dag je groot licht even schijnen mag

Het was stralend weer. Terwijl Koos naar de winkel fietste – langzaam trappend en op automatische piloot rijdend om ontbijtkoeken en persappelsienen te gaan kopen – dacht hij terug aan de kip in de oven die ze de avond voordien hadden opgepeuzeld als vosjes in een kippenren. De neuronen in zijn brein vielen als dominoblokjes en de kip bracht hem naar de winkel van bompa waar zijn moeder vele jaren achter de toog van de beenhouwerij had gestaan.

De Nera. Als kind was Koos er niet altijd even graag geweest, maar hij had er toch heel mooie herinneringen aan overgehouden. Zijn moeder, Elisabeth, en een heleboel broers en zussen hadden hun vaste plekje in de winkel gehad. Catharina zat meestal te rekenen in het bureel van waaruit je een overzicht had op een deel van de winkel. Godfried pleegde allerlei telefoontjes op een bakelieten toestel en deed de boekhouding op de eerste verdieping.

Koos zag Marleen nog bij de potten en pannen staan, of achter de toog van het koffiehokje aan de Heerstraatkant. Vermoedelijk was Annie er in de weekeindes, want hun neefjes waren er dikwijls om samen in de magazijnen te spelen. François had er ook een kamer, maar Koos had hem nooit veel in de winkel gezien. Koos herinnerde zich Jerome alleen in diens winkel in Hoogstraten. En Louis was niet te vinden op het toneel van Koos' geheugen. Op foto's uit die tijd droeg hij het habijt van een pater, dus dat verklaarde veel. Hubert was vereeuwigd op enkele foto's voor de ingang van de Nera, maar of hij zijn steentje had bijgedragen was niet zeker.

En Jean, die stond aan het fruit en de groenten, aan de kant van de Stationstraat. Volgens Koos was Jean ook de man die de leveringen van de vrachtwagens opvolgde. Koos dacht zelfs dat Jean, na bompa, het in de winkel voor het zeggen had.

Koos herinnerde zich Jean als een goedlachse man met gevoel voor organisatie. Jean gaf ook de indruk een ondeugende man te zijn, want hij had altijd pretlichtjes in zijn ogen. Hij ging graag met

mensen om, vooral met het vrouwelijke geslacht. Koos durfde hem een viriele man te noemen en wellicht zou Jean daar wel om kunnen lachen.

Duidelijk afgelijnde anekdotes kon Koos niet zomaar uit zijn mouw schudden, of hij moest het aan zijn moeder vragen, want van haar wist hij dat Jean slechts vijf dagen oud was – zijn moeder was zelf maar vijf jaar – toen de Duitsers binnenvielen en aan hun achttiendaagse veldtocht door België begonnen. Ze bracht kleine Jean telkens hij honger had, uit de kelder naar boven waar zijn moeder hem de borst gaf.

Wat Koos altijd was bijgebleven was dat Jean hem geleerd had hoe hij met een rode viltstift in artistieke letters op geel karton de prijzen van winkelwaar moest schrijven. Wellicht had hij op die manier Koos' creativiteit helpen aanboren. Eigenlijk moest hij al zijn ooms en tantes nog bedanken voor hun vrijwillige medewerking om hem van kwajongen tot een verstandige jongeman te boetsen.

Koos kon zijn gedachtegang over het gezin van bompa net afronden toen hij bij de buurtwinkel aankwam. Hij parkeerde zijn fiets aan het fietsenrek en draaide er het slot op. Achter zich hoorde hij een luidruchtig gesprek tussen een aantal stevige bonken die een beetje te veel hadden gedronken, zo vroeg op de morgen.

Had Koos het geweten, hij had de mannen behoedzaam ontweken, maar omdat de klep van zijn fietstas tegen het been van een van de mannen klapte was het hek van de dam. De man, als twee druppels water op Ben Affleck lijkend, gaf niet de indruk te schrikken maar nam een houding aan als van een militair die op het punt staat een gevecht aan te gaan.

‘Zozo manneke, gij wilt u met mij meten?’ vroeg Ben.

Tot Koos' consternatie haalde Ben een soort wapenstok van achter zijn riem tevoorschijn. Koos wist niet wat te zeggen, want op dat moment leek hem geen enkel gesprek zinnig. Dus hij maakte aanstalten om zijn fiets te nemen en weg te rijden. Helaas zat het fietsslot vast, en om dat te ontsluiten moest hij het sleuteltje

gebruiken. In die tijd zouden zijn opponent vast en zeker de afstand tot hem overbruggen en hem ter plaatse neerknuppelen.

Hij was al ooit bij de winkel aangekomen op het moment dat de politie de plaats delict met linten afzette. Een rechercheur in een witte overall was toen bezig een gestolde plas bloed te onderzoeken. 's Anderdaags had Koos in de krant naar een artikel gezocht over een mogelijke moord in dat deel van de stad, maar hij had niets gevonden. Dus hij was ervan uitgegaan dat de ongelukkige man of vrouw de aanslag had overleefd.

Om zijn huid niet duur te moeten verkopen ging Koos er nu als een hazewind vandoor. De zatlappen zouden niet ver komen en de achtervolging moeten staken. Koos kon snel zijn, maar zijn spurtjes naar het station wanneer hij weer eens te laat was voor zijn werk, duurden nooit langer dan een minuut. Dan was de zuurstof op en had hij een uur nodig om te recupereren.

Koos snelde over het zebrapad zonder naar aankomende auto's uit te kijken. Piepende banden maakten hem duidelijk dat een auto bruusk had moeten stoppen. Of dat voor hem was wist hij niet maar hij besloot pas om te kijken wanneer hij niet meer kon, en dat was als zijn longen begonnen te piepen.

Uit de daaropvolgende klap concludeerde hij dat de remmende auto ergens tegen gebotst was. Aan de reactie van een vrouw die het zag gebeuren begreep hij dat het ernstig was en dat hij misschien wel even de tijd moest nemen om de situatie achter hem te controleren.

Koos draaide zich om en zag dat Ben op de grond lag, voor een bus die stilstond. Was hij dood? Of was hij slechts bewusteloos? Hoogstwaarschijnlijk was de arme man al minder bewust geweest door de drank. Toen Koos even terugdeinsde had hij de indruk dat hij vluchtmisdrijf pleegde.

Hij herinnerde zich dat hij ooit bij het achteruitrijden met de aanhangwagenknop van zijn camionette in de flank van een geparkeerde auto had gebeukt. Aan de auto was toen niets te zien geweest, maar een getuige had hem aan de eigenaar van de auto

overgebriefd. De politie was er niet bij betrokken geweest maar het had niet veel gescheeld. Een andere keer was hij aan een tankstation over een paaltje gereden. Hij had het ding weer in zijn betonnen steun vastgezet en was cool weggereden zonder om zich heen te kijken om te zien of er getuigen waren.

Nu voelde hij zich bekeken terwijl niemand hem in de gaten had. Iedereen staarde naar de plek van het ongeval, waar de buschauffeur op de stoep zat, met de handen in het haar, alsof hij aannam dat het voor de voetganger fataal was afgelopen. Niemand kon vermoeden dat de gewonde dronken was, laat staan iemand die niets liever wilde dan amok maken.

Koos wist niet of hij er goed aan deed, maar hij deed het toch. Hij rende van de ongevalssite weg, met de gedachte dat boontje altijd om zijn loontje kwam. Dat hadden acht mensen ondervonden die verzuimden hulp te bieden aan een persoon in nood op de markt van Kortrijk, want 's anderdaags was de ongelukkige er dood aangetroffen en had de politie hen op camerabeelden van de markt kunnen identificeren. De voorbijgangers waren immers wettelijk verplicht te helpen of de hulpdiensten te verwittigen als iemand hulp nodig had. Maar de rechtbank sprak hen vrij omdat ze niet wisten dat de man stervende was.

Koos zag zichzelf al voor de rechter van de correctionele rechtbank in Hasselt verschijnen, met advocaat, wetende dat als je je zaak in eigen handen nam, je gegarandeerd met de mond vol tanden stond omdat rechters niet op hun mondje zijn gevallen.

Elke week keek Koos naar *De rechtbank*, een tv-programma over rechtbankzaken. Rechters velden er hun oordeel en daders gingen vrijuit of kregen straffen. Koos had al ooit een ganse voormiddag in de politierechtbank op zijn beurt moeten wachten. Toen de rechter hem het woord gaf was zijn betoog er hortend en stotend uitgekomen, onsamenhangend ook, dus de rechter had er het raden naar wat Koos bedoelde. Te oordelen naar de resem snelheids-overtredingen die voor hem lagen was de zaak snel beslist. Zoveel euro maal zoveel opcentiemen en zoveel dagen rijverbod. En Koos

kon gaan. Maar hij keerde op zijn stappen terug omdat hij niet goed begrepen had hoeveel boete hij moest betalen. Een geluk dat hij de laatste zaak van die ochtend was, anders was de rechter zonder dralen begonnen met het berechten van de volgende misdadiger.

Koos vond het bizar wat er allemaal in zijn hoofd kwam nu hij op de vlucht was. Hij rende door de straten van Hasselt en had tunnelvisie. Hij zag alles maar hij wist niet wat er gaande was. Hij wist alleen dat er door zijn schuld iemand was aangereden. Koos herinnerde zich een liedje uit het begin van de jaren zeventig dat volledig omschreef hoe hij zich nu voelde. Maar met de voorgestelde oplossing zou hij niet ver komen: *Vluchten kan niet meer, 'k zou niet weten hoe, 'k zou niet weten waar naartoe, 'k zou niet weten waar. Schuilen alleen nog wel, schuilen bij elkaar.*

Frans Halsema & Jenny Arean waren in 1972 al kritisch over de gang van zaken op aarde en daarbuiten: *Hoe ver moet je gaan in zaken of werk, of in discipline, in Yin of in Yang of in heroïne, in status en auto en geld verdienen... en op Venus zijn instrumenten en op aarde zingt de laatste vogel in de laatste lente.*

De tekst was nog steeds toepasselijk voor de wereld in 2019, het jaar waarin de aardbewoners de klimaatverandering serieus begonnen te nemen, al had Koos de neiging om niet aan het doemdenken mee te doen. Meer en meer mensen begonnen te begrijpen dat het een dringende zaak was, dat koelen van de aarde.

Maarten Boudry zag het niet zo zwart in zijn boek *Waarom de wereld niet naar de knoppen gaat*. Waarom waren we zo begaan door het klimaat, de islamisering, het racisme en onze ongelijkheid? Terwijl we welvarender en vreedzamer waren dan ooit. Volgens de schrijver moesten we vooruit blijven denken, toekomstgericht, en daarnaar leven, zoals de oermens zich de moderne mens als toekomstbeeld voorstelde en daarnaar evolueerde.

Schrijvers waren eeuwenlang scheppers van werelden gebleken, bijna-goden die meenden alles in de hand te kunnen houden. Op dezelfde manier controleerden moderne wetenschappers hun scheppingen. Geleerden spitsten zich toe op wat er in de ruimte

gebeurde om af te leiden wat er zich ooit in ons zonnestelsel had afgespeeld. Met een zekerheid die aan het ongelooflijke grenst wisten zij ons te overtuigen van hun gelijk. Maar volgens Koos maakten wij ons niettemin illusies over ons kunnen.

Koos vond het moeilijk te geloven dat hij maar zestig keer rond de zon was gevlogen sinds hij was geboren. Over zo'n dingen bleef hij langer dan de doorsneemems stilstaan, wat hem misschien een beetje weird maakte. Hij hoopte dat zijn boeken geen eigenaardige voortbrengsels waren en niemand zijn persoonlijke data tegen hem zou gebruiken. En als het succes uitbleef, beloofde hij zijn boeken in duizend stukjes te verscheuren, of ze te verbranden.

Koos was op de vlucht en had nu andere katten te geselen, gelukkig niet letterlijk want dan zou Marlous als een razende poes achter zijn veren zitten. Maar hij had toch wat aan zijn hoofd. Hij moest zien weg te komen en hij realiseerde zich ineens dat hij in de tegenovergestelde richting van zijn huis liep. Hij besloot in een omtrekkende beweging terug te keren, om de hectische situatie aan de Bampslaan uit de weg te gaan.

Hij rende zich rot, in het zweet, en toch voelde de lucht kil aan, zoals op een open vlakte in Antarctica. Hij zag zichzelf staan, als een pinguïn, omringd door kompanen om samen te kou te trotseren, wachtend op hun partners die eten waren halen, misschien wel honderd kilometer daar vandaan. Het overkwam meer en meer pinguïns als gevolg van het smelten van de gletsjers. Koos had slechts één kompaan om hem tegen de wind te beschutten. Marlous.

Koos was ondertussen de markt overgestoken en naderde de ingang van de kathedraal. Misschien maakte hij zich te veel zorgen en wilde de politie hem enkel ondervragen als getuige van het busongeluk aan de Bampslaan. Maar hij besloot zich toch even in de kerk te verschuilen om zijn achtervolgers af te schudden.

Het interieur was feeëriek belicht. Ochtendlicht scheen door de glas-in-loodramen naar binnen en voegde enkele kleurige taferelen op de grond en tegen de pilaren toe. Wat Koos heel vreemd vond

was dat hij helemaal alleen was, op het lichaam na dat voor het altaar op het hoogpolige rode tapijt lag. Een brede jezusstraal viel op haar neer. Misschien wilde God zo haar hart verwarmen.

Op het eerste gezicht was het een vrouw in een geel kleedje die als een roosje sliep. Ze had ros lang haar dat over haar schouders glooide, ook haar heupen deden dat. Net een stilleven. Of was ze dood?

Koos had de neiging zich erbuiten te houden, maar iets trok hem aan in de adorabele vrouw die daar lag en waarmee hij wel een woordje wilde wisselen. Deflo zou over levenssappen schrijven, want die kon je wisselen door te kussen en elkaar aan te raken.

Koos wilde het netjes houden en toen hij zich over haar heen boog had hij de indruk in een goedkope tv-film te spelen. Nee, hij speelde een passage uit een oud boek na. Net echt.

Krab haar als ze miauwt, een teken dat ze van je houdt

In de kathedraal van Hasselt realiseerde Koos zich met een schok dat de mooie vrouw die voor het altaar lag wel degelijk dood kon zijn. Maar haar ogen stonden niet wijd opengesperd, ze had niet de lege blik van een gedrogeerde die naar niets keek, of door alles heen. Ze leek gewoon te slapen. Het spotlicht dat op haar viel accentueerde haar rimpels. Hij schatte haar minstens vijftig jaar.

Achter in de kerk weerklonk een geluid als van schuifelende schoenen. Mocht de politie hem nog achternazitten voor het vluchtmisdrijf aan de Bampslaan, ze zouden hem nu ook kunnen vervolgen voor een mogelijke aanranding in de kerk. En als zij het slachtoffer was van iemand anders, dan was hij de eerste passant die hulp kon bieden en dat niet deed.

Koos trok zich uit de benarde situatie in de kerk terug en slaagde erin uit het blikveld te blijven van twee bezoekers die de kathedraal binnenkwamen. Eenmaal buiten keek hij rond en liet zijn brein op volle toeren draaien. Hij leek wel op een supercomputer die aan de hand van meteorologische gegevens zoals temperatuur, luchtdruk en windrichting een weervoorspelling voor tien dagen berekende.

Terug zijn fiets gaan ophalen, dat was geen optie. Pas als de gemoederen bedaard waren zou hij dat kunnen doen. Hij kon zijn motorhome uit de hangar vlakbij gaan halen. Of te voet naar huis lopen en raad vragen aan Marlous, die wellicht nog lag te slapen en van niets wist. Hij vloekte omdat hij nog geen fruitsap voor haar had geperst en geen lijnzaad had gebroken in de vijzel.

Tot een beslissing kwam hij niet omdat een auto hem bijna aanreed terwijl hij in gedachten verzonken was. Wat hij al eens in de auto had gedaan tegenover een autobestuurder die hem de pas had afgesneden, dat deed hij weer: zijn middelvinger opsteken, hopen dat de bestuurder niet zou anticiperen.

Maar de autobestuurder die flink voor hem had moeten remmen, reageerde wel. Hij trok de handrem op, stapte uit de auto en

stevende op hem af als een grizzlybeer op zijn achterpoten die uit zijn winterslaap was wakker geschrokken. De man zweette als een ijsbeer die het te heet had gekregen in zijn opgewarmde biotoop. Het kwam volgens Koos eropaan een veilig onderduikadres te zoeken, al schreeuwend.

Koos sloeg op de vlucht zonder er woorden aan vuil te maken. De gesticulerende autobestuurder rende hem een tijdje achterna maar moest zijn achtervolging opgeven omdat hij zijn auto niet zomaar kon achterlaten. Bovendien riep zijn gezelschap hem terug. Aan de roep van zijn vrouw of vriendin kon hij natuurlijk niet weerstaan.

Koos was ondertussen tot aan de bibliotheek gecrost. Buiten adem besloot hij even te verpozen in de oase van boekruimtes en studeerrust. Hij liep naar de eerste verdieping en begon aan de Limburgstand zijn eigen boeken naar voor te verplaatsen. Dat was iets wat hij bij elk bibliotheekbezoek deed, want bezoekers namen alleen boeken met een pakkend voorplat op om verder te bestuderen.

Hij herinnerde zich dat hij tijdens de hete zomer van 2018 enkele malen de koelte van de bieb had opgezocht om te vermijden dat zijn brein thuis zou smelten. Hij had toen tussen de boeken aan een nieuw manuscript zitten werken. Het had hem een geweldig goed gevoel gegeven, tikkend op zijn portable die in het koelere oord zijn ventilator minder moest aanspreken.

Ineens ging hem een licht op. Hij stelde zich voor dat hij de oplossing van zijn heikele probleem zomaar zou kunnen aflezen als hij een van zijn boeken op een willekeurige bladzijde opensloeg. Hij wilde de proef op de som nemen en koos vastberaden voor: *WAAROM WIJ NIET MEER SERIEMOORDEN*. Op bladzijde 148 las hij: *Bovendien is de aanval de beste verdediging*.

Hij had gelijk. Hij mocht de problemen niet de rug toekeren. Het was beter ze te trotseren. Vluchtmisdrijf plegen was niet niks. Hij zou beter uitzoeken of hij het ongeval aan de Bampslaan had

veroorzaakt. En hij moest nagaan of die vrouw in de kathedraal nog ademde.

Hij besloot aan zijn nood voor opheldering toe te geven en keerde terug naar de kathedraal. Om zich heen kijkend liep hij verder, maar er was niemand naar hem op zoek, ook de politie niet. Geen buitenissige gebeurtenissen trokken zijn aandacht.

Aan de kerk was geen ambulance te zien. Hij ging naar binnen en merkte dat dezelfde vrouw op haar knieën zat, wat moeilijk leek in het strakke gele kleedje dat ze droeg. Achter een pilaar merkte hij iemand op die een middelgrote camera hanteerde. Een fotograaf, of een cameraman.

Koos vloekte in zichzelf omdat hij zich had laten misleiden. Hij nam aan dat een lokale regisseur er een scène inblikte voor een kortfilm. Voor een Belgische langspeelfilm had je een uitgebreide filmcrew nodig en dan zou het er veel drukker zijn geweest.

Hij verliet de kathedraal met een opgelucht gevoel, maar eenmaal op straat viel hem zijn tweede opdracht te binnen: hoe was het Ben met de wapenstok vergaan na het busongeluk? De schrik zat hem in de benen toen hij over de markt in de richting van de Bampslaan wandelde.

De bus was verdwenen. Het verkeer ging zijn normale gang. Er was geen commotie aan de winkel waar Koos zijn fiets had gestald. En er was gelukkig nergens bloed te zien, ook niet op het zebrapad. Hij ontsloot het fietsslot en reed weg.

Hij wilde verdachte individuen aan het begin van de Bampslaan ontwijken en reed de Kuringersteenweg op. Aan de eerste straat links sloeg hij af. Terwijl hij door de Geraetsstraat reed realiseerde hij zich te laat dat enkele louche mannen achter een camionette stonden te keuvelen. Als een stel struikrovers kwamen ze tevoorschijn.

Koos ging in de remmen en maakte aanstalten om rechtsomkeert te maken. Een van de balorige mannen riep:

‘Hey, gij moet niet bang zijn van ons.’

Niet alleen hun Nederlandse accent gaf aan dat hij te maken had met uitheemse mensen, ook hun gelaatskleur gaf Koos de waan dat hij in een achterhoek van Johannesburg was verzeild. Hij had naar Marlous moeten luisteren, want die vond de stationsbuurt te onguur om er twee seconden te vertoeven.

Hij telde de mannen: vijf. Stuk voor stuk stevige knapen die niet terugschrokken voor een ongeschoren zestiger. Ze gesticuleerden alsof ze zich hadden voorgenomen het verkeer te gaan regelen, of ten minste de voetgangers op het rechte pad te brengen. Hun pret kon niet op.

Koos draaide zich om, om te controleren of zij hem omsingelden. Dat was niet het geval. Terzelfdertijd zag hij dat hij redelijk ver van de Kuringersteenweg was verwijderd. Hij wist niet hoe goed hun conditie was en misschien stonden hun kompanen hem er op te wachten. Ze zouden hem gegarandeerd zijn fiets en zijn portefeuille afhandig maken.

Koos' fantasie dreigde op hol te slaan, maar hij begreep dat de mannen niets kwaad in de zin hadden. De eerdere gedachte dat ze hem gingen insluiten was voorbarig geweest.

Ineens voelde hij zich een man met een plan. Of het een goed idee was zou blijken uit hun reactie. Koos riep:

‘Ik zou niet weten waarom ik schrik van jullie moet hebben, ik ben zelfs bereid jullie te trakteren in Café De Max.’

Koos herinnerde zich een café die zo heette, van toen hij enkele weken eerder een frituur in de buurt had gezocht.

De mannen keken elkaar aan. En Koos zag dat hij te maken had met een stel goeierds die niemand kwaad deed behalve zichzelf. Ze kwamen rondom hem staan.

Koos schrok toen een van hen op zijn schouder klopte. De kloon van Bob Marley zei:

‘Jij bent nog gene slechte.’

‘Kom je van Jamaica?’ gokte Koos.

‘Nee, ik ben hier geboren.’

Bob proestte het uit. Koos deed met hem mee.

Een van zijn kompanen zei:

‘Ik ben een Rus, ik woon hier drie jaar en ik heb al drie huizen gekocht.’

Lachen geblazen, maar misschien was het waar.

‘En ik kom van Afghanistan, ik werkte bij de geheime dienst, ben in 2008 naar hier gekomen. Heb met drones gewerkt.’

Ook geloofwaardig?

‘Mag ik mezelf voorstellen,’ zei de vierde, ‘mijn ouders zijn afkomstig van Mongolië maar ik ben hier geboren.’

De man was blanker dan Koos.

Meneer vijf stelde zich niet voor, maar Koos wilde er veel geld op verdedden dat het een rijke Indiër was.

Ondertussen had hij door het luchtje dat de mannen verspreiden, begrepen dat ze gerookt hadden, en niet zomaar sigaretten.

Toen de Afghaan zijn vrienden erop wees dat er een leuke griet aan de overkant van de straat voorbij wandelde, hadden de mannen ineens geen interesse meer voor Koos.

Nu of nooit. Hij sprong op zijn fiets en maakte halsoverkop dat hij wegkwam. Achter zich weerklonk geroep en gevloek. Koos rept zich naar de ingang van de stationstunnel, waar hij afstapte en even achteromkeek. De bende had de achtervolging niet ingezet. Ook Bob had het opgegeven en stond tegen de gevel van het café op de hoek te plassen.

Koos leidde zijn fiets over de toegangstrap naar beneden, sprong erop en racete als een sneltrein door te tunnel. Aan de andere kant droeg hij zijn fiets weer naar boven omdat er wegens werken geen fietsgoot was.

Wantrouwig om zich heen kijkend, speurend naar mogelijk gevaar in de vorm van weirdo’s en overrijverige politieagenten, reed hij verder. Pas in het Cederpark durfde hij te vertragen. Niemand volgde hem en hij nam even de tijd om op adem te komen op een bank. Het was dezelfde bank waarop hij samen met Marlous had genoten van de zon op hun dagelijkse wandeltochtjes ten tijde van

de eerste lockdown vanwege Covid-19, binnen een straal van 1 km welteverstaan.

Het was in het begin van die lockdown niet duidelijk geweest of je enkel op de bank mocht gaan zitten als je moe was. De regering had ook niet zo direct geweten hoe ze de vele besmette mensen in ziekenhuizen en woonzorgcentra moest opvangen. En Koos had zich afgevraagd of hij een naaimachine moest kopen om zelf een mondmasker te maken; mondmaskers die in tweede lockdown niet veilig genoeg bleken te zijn. België, en ook de hele wereld, had zich heel langzaam door te crisis gewerkt, met horten en stoten. In feite met golven.

De coronacrisis was nu min of meer voorbij. Vaccins waren er in soorten genoeg geweest. Het ene al beter dan het andere. Een heel klein aantal vrouwen onder de 40 had een nadelig gevolg ondervonden in de vorm van een trombose. Ook de distributie van vaccins en de organisatie om de mensen te vaccineren had veel voeten in de aarde gehad. Zijn eigen vaccinaties in mei en juni hadden Koos weer hoop gegeven. De kans dat covid-19 hem goed ziek zou maken was geslonken naar 6%.

Koos dacht op het bankje na over zijn belevenissen in de stad en begreep dat hij middenin een nieuwe crisis zat. Hij voelde zich waarlijk de protagonist van een boek die van hot naar haar was gestuurd en eindelijk thuis kon uitblazen. Toen hij bedacht dat hij beter een script uitdokterde waarmee hij al het verdere onheil sneller af kon zijn, sprong hij weer op de fiets en binnen de kortste keren kwam hij bij zijn woning aan.

Als een wervelwind stooft hij naar binnen. Normaal zou Marlous daar een opmerking over maken, maar ze zat niet in de zetel op haar tablet Candy Crush te spelen. Vloekend doorliep Koos alle kamers van zijn huis, maar van Marlous was geen spoor te bekennen. Om zeker te zijn controleerde hij ook de garage, maar daar had ze zich niet verstoppt. Dan bleef alleen het tuinhuis over.

Tot zijn grote verbazing stond de deur van het tuinhuis open. Hij naderde de deuropening, haar naam roepend. Hij hoorde geen

gerommel, ook geen stem die hem geruststelde. Een van de ligzetels was weg. Terwijl hij naar buiten ging riep hij haar naam en liep naar de achterkant van het tuinhuis.

Daar stond de ligzetel, en Marlous lag erop. Waarom reageerde ze niet op zijn geroep? Hij dacht terug aan de vermeende dode vrouw in de kerk die op miraculeuze wijze weer was opgestaan. Hij stelde zich voor dat Marlous dood was. Wat moest hij dan beginnen?

Haar ogen waren gesloten. Haar vingertjes bewogen. Ze sliep. Koos durfde haar wakker te schudden, maar het duurde een hele tijd eer ze zich uit de krochten van haar diepe droom kon bevrijden. Ter plekke bedacht Koos een zin die zijn stedelijke omzwerving fantastisch goed omschreef: *Dit is toch een onwaarschijnlijke opeenstapeling van onverwachte gebeurtenissen en een ondenkbare aaneenrijging van ongelooflijke evenementen zonder zorgen voor de gevolgen.*

Of had hij die zin daadwerkelijk uitgesproken? Soms zei hij al eens iets terwijl hij dacht dat hij het dacht, en soms dacht hij iets terwijl hij dacht dat hij het zei. Om gek van te worden.

Marlous keek hem vreemd aan, alsof ze niet goed wist wie hij was en waar ze zich bevond. Ze leek zich helemaal niet af te vragen wat hij had gezegd.

Koos wilde zijn avontuur aan Marlous zo adequaat mogelijk vertellen maar hij had het liever opgeschreven. Praten ging soms moeilijk en daarom schreef hij, om aan zijn tekst te kunnen schaven tot die helemaal was zoals hij hem wilde. Schrijven was een lust. Hij was graag schrijver. Zelfs het intikken van een tekst, het overschrijven, vond hij geweldig amusant.

‘Hoe heb je die zetel uit het tuinhuis gekregen?’ vroeg hij.

Het was opmerkelijk dat ze dat ‘s morgensvroeg al had gedaan.

‘Ik kan mijn plan wel trekken hoor, daar heb ik jou niet voor nodig,’ zei ze.

‘Oké, ik ben trots op jou. Maar nu gaan we eerst ontbijten.’

Weer die frons.

‘Heb je al eens op je horloge gekeken?’ vroeg Marlous.

Koos deed dat. Het was kwart voor twaalf. Waar was hij verdorie al die tijd geweest? In een parallelle wereld waar de wijzers van uurwerken de tijd langzamer vooruitduwden? Zijn zintuigen speelden hem duidelijk parten.

Lievez kussem op kakem dam als mussem op dakem gapem

Koos en Marlous aten terwijl ze naar een aflevering van de Australische tv-serie *Home & away* keken. De verschillende verhaallijnen konden Koos nauwelijks interesseren, maar de buitenopnamen maakten veel goed, niet alleen de mooie omgeving van Summer Bay maar ook de vrouwen in bikini. In werkelijkheid heet het strand Palm Beach, het meest noordelijke strand van Sydney.

Toen ze nadien aan de puzzeltafel koffiedronken, zei Marlous:

‘Ik kan niet begrijpen dat je zo lang bent weggeweest vanmorgen. Waar heb je toch gezeten?’

Koos begreep dat hij tijd kwijt was. Hij had zich in opgejaagde staat bevonden en dan leek de tijd sneller te verlopen, maar daarmee kon hij de uren die hij weg was geweest niet verklaren. Misschien had hij een tijdje gevangengezeten in een plooi van de tijd, om zichzelf de kans te geven dat wat fout was gegaan weer recht te trekken. Of hij had gedagdroomd op een heel aparte manier.

Marlous keek hem aan alsof hij van de maan kwam.

‘En?’

‘Eh, er waren wat verwickelingen aan de Bampsiaan. De politie had me nodig als getuige bij een ongeval met een bus.’

Waarom vertelde hij de waarheid niet? Marlous keek hem aan alsof ze hem niet geloofde.

Koos wilde haar niet ongerust maken en zei:

‘Hou het er maar bij dat er soms tien dingen tegelijk gebeuren en dat het resultaat nul is, dat alles verandert en ook weer niet.’

‘Je wilt zeggen dat je weer gefoeterd hebt op mensen die je niets in de weg legden.’

‘Dat is iets wat jij ook goed kunt.’

Marlous keek hem kinderlijk aan, een beetje pruilend, alsof ze zich een kind voelde dat betrapt was op iets pietluttigs maar dat toch een deuk in haar zelfvertrouwen had gemaakt.

‘Ik foeter meestal op mezelf, terwijl jij denkt dat ik jou in het vizier heb.’

Dat klopte, en hij zei:

‘Maar je zult soms toch willen dat ik hier niet ben, bijvoorbeeld als ik lucht aflaait.’

Marlous moest lachen.

‘Waarom lach je zo?’ vroeg Koos.

‘Gisteren zat je op de wc en hoorde ik al je geluiden omdat de radio niet aanstond. Dat was nogal een concerto van menselijke instrumenten.’

‘Je mag me voortaan boer Scheet noemen.’

Ze kwamen bijna niet meer bij van het lachen.

‘Oké, en jij, hoe ga jij mij noemen?’ vroeg Marlous.

Koos moest niet lang nadenken en zei:

‘Tante Pies.’

Hij sprak *tante* uit in het Frans, verwijzend naar de uitdrukking *tant pis* wat zoveel betekent als *jammer*. En met *pies* bedoelde hij dat zij dikwijls moest plassen en dat ook zei als ze het ging doen.

Marlous glimlachte en liet het daarbij.

Ze puzzelden een tijdje op hun eigenwijze manieren, en toen zei Koos:

‘Het is raar dat we bij het puzzelen altijd op elkaars kap zitten.’

‘Ik denk dat het een spelletje is voor verliefden.’

‘Denk je dat alle verliefde mensen puzzelen?’ vroeg Koos.

‘Ik weet het zeker. Ik heb graag dat je dichtbij me zit.’

‘En dat ik je eens goed vastpak,’ zei Koos.

Zelfverzekerd greep hij haar bij haar middel vast en knuffelde haar halvelings.

Dat ontlokte haar een kreet waardoor Koos dacht dat hij haar pijn had gedaan.

‘Niet zo hard knippen, ik krijg geen lucht meer.’

Koos liet haar terstond los en zei:

‘Het is gek dat, met wat ik denk goed te doen, ik je toch erger.’

‘Dat zal wel iets mannelijks zijn zeker?’

Koos twijfelde daaraan. Hij vond dat het iets van vrouwen was om te zeuren en te zaniken, maar dat zei hij niet. Liegen, dat was

nog zoiets. Mannen logen om bestwil. Ze veinsden. Vrouwen deden dat niet, en als ze merkten dat hun mannen niet de waarheid spraken waren ze behoorlijk kwaad daarover.

Marlous vond dat Koos geen grote hulp was bij het puzzelen. En Koos zag hoe Marlous pijnlijke grimassen trok als ze haar hoofd bewoog.

‘Zal ik je schouders wat losmaken?’ vroeg hij.

‘Goed zo, je begint het te leren.’

Ze bedoelde dat hij aanvoelde wanneer ze van hem verwachtte dat hij haar lichamelijk verwende.

Marlous ging rechtzitten en liet haar schouders hangen. Koos ging achter haar staan terwijl ze zat en zocht met zijn duim naar het ontladingsplekje op haar rechterschouder, een punt waar de kine-sist had gedrukt om het melkzuur te laten wegvloeien.

Het vergde altijd wel enkele pogingen om de exacte plaats te vinden, en als Koos goed zat wist hij het meteen, want dan slaakte Marlous een zucht die genoeg kinetische energie bezat om in een heteluchtballon rond de wereld te suizen. Door hard te blijven drukken bleek de pijn iets verlossend te hebben. Vijf minuten later was de andere schouder aan de beurt.

Koos beoefende de juiste psychologie, net zoals hij dat na een bad met haar deed. Dan was hij haar persoonlijke lichaamsverbe-teraar die haar voeten met de woeste eeltvreter te lijf ging. Gewa-pend met een plastic handvijl en een raspmachientje kweet Koos zich telkens van het vervelende karwei. En Marlous was altijd wat blij dat ze verlost was van de dode huidcellen op haar hielen die bij het slapen in haar laken haakten. Ze gruwde daarvan.

Terwijl Koos haar schouders masseerde zei Marlous:

‘Ik heb gedroomd dat ik in jouw drone zat en over Hasselt vloog. Er kwam rode rook vanonder het dak van de kerk.’

Daar keek Koos van op. Hij was er zo verbaasd over dat hij moest vragen:

‘Leek de drone op die van mij? Was hij klein? Groot?’

‘Wat een vraag. Ik zat erin, dus hij was levensgroot.’

‘Ik bedoel: op welk model heb je je gebaseerd om te zeggen dat het mijn drone was?’

‘Jij hebt een kleine zwarte, een grote rode en een grijze mini. Die waar ik in zat was geel,’ zei ze betweterig.

‘Oké, het is al goed. En welke kerk overvloog je? De kathedraal of de basiliek?’

Marlous keek hem aan alsof ze het in Keulen hoorde donderen. Ze vroeg:

‘Basiliek? Kathedraal? Wat bedoel je?’

‘Binnen de kleine ring van Hasselt zijn er drie kerken. De St-Quintinskathedraal, de Virga Jessa Basiliek en de kerk waar het Heilig Paterke ligt.’

‘Dat maakt toch niet uit. Kies zelf maar.’

Als je de bijzonderheden van gebouwen en straten niet in je brein opsloeg kwam je nergens. Marlous had geen gevoel voor detail als het op oriëntatie aankwam. En toch hadden ze tijdens allerlei dagtrips naar Belgische steden geregeld de goede weg teruggevonden door Marlous.

‘Van een rare droom gesproken. Oké, hoe ging het toen verder?’ vroeg Koos.

‘Ik kon het ding niet besturen, dat deed jij. Ik zag je aan de ingang van de kerk staan, omhoogkijkend. Het leek wel of je wist dat ik in de drone zat.’

Koos begreep er niets van. Het leek hem een detail dat er niet toe deed, maar hij vroeg het toch:

‘Had ik een afstandsbediening vast? Welke kleur?’

‘Is dit een verhoor of zo?’ vroeg Marlous, ‘ik heb niemand vermoord hoor.’

‘Oké, blaas jezelf niet op, wil je? Nu, de kleur van de afstandsbediening, was die wit?’

‘Nee, alles was zwart.’

De afstandsbediening van zijn rode grote drone was wit met rode knoppen. Die van de kleine zwarte drone was zwart met witte knoppen. De grijze mini bestuurde hij met een volledig zwart

toestel waarin zijn smartphone was geïntegreerd. Met die drone kon Koos zich volledig onderdompelen in het vliegen, alsof hij erin zat.

Hoeveel hij haar ook nog zou uitvragen, hij kon niets met het verhaal van de droom beginnen.

‘Het was maar een droom,’ zei hij.

Marlous zuchtte. Ze wist er ook geen raad mee.

‘En dromen zijn bedrog,’ vervolgde Koos.

‘De meeste dromen zijn bedrog,’ verbeterde Marlous hem.

‘Zingt Borsato het zo? Maar dat wil dus zeggen dat er dromen zijn die niet bedriegen.’

Marlous antwoordde niet maar zong verder:

‘Als ik wakker word naast jou dan droom ik nog.’

Om te bewijzen dat hij ook wel een tekst van Marco kon onthouden zong Koos:

‘Jij moet me een ding beloven: laat me nog lang in mijn dromen geloven.’

Marlous reageerde met:

‘Ik voel je adem en zie je gezicht. Jij bent een droom die naast me ligt.’

Glunderend keken ze elkaar aan.

‘Hoe mooi is dat, niet?’ vroeg Marlous.

Koos keek haar verliefd aan en neigde tien procent naar haar, waarna ze de overige negentig procent van de afstand tussen hen overbrugde om hem een smakker op de mond te geven.

‘Wij zijn wel heel snel content, hé?’ zei Koos.

‘Ik zou niet zonder jou kunnen,’ zei Marlous.

Dat klonk gemeend. Het woog zwaarder dan zijn opmerking over hun graad van tevredenheid. Nu en dan was er wel een akkefietje, maar dat kwam meestal door een verkeerd geplaatste grap of plagerij van Koos.

‘Zozo, dan zeg ik dat ik *niet genoeg van jou krijg*, hoewel ik veel liefde krijg.’

Hij bedoelde niet dat ze op momenten zichzelf niet genoeg gaf, wel dat hij alles wilde opsorpen wat ze hem gaf, en dan nog honger had naar meer. Koos overdreef graag, maar hij wilde dat niet hardop zeggen omdat het een beetje gek zou klinken.

Een kuis kusje bezegelde en hernieuwde hun mondelinge, onderlinge afspraak die ze in 2005 zonder getuigen hadden gemaakt. Ze hadden toen geen feestje gegeven. Sindsdien was hun leven een groot feest geweest.

Ineens zei ze:

‘De drone vloog hoger en achter de kerk stond een vuurtoren. Zo een die we in Nederland hebben gezien, rood-wit geschilderd maar niet zo sierlijk.’

Koos herinnerde zich de gekke plek en zei:

‘De Westerlichttoren in Burgh-Haamstede. Zijn lijnen zijn spiraalsgewijs aangebracht.’

‘Dat zou kunnen, dat weet ik niet meer,’ zei Marlous.

Ze liep van de puzzeltafel naar de woonkamer en legde zich in de zetel, om daar het zoveelste level van Candy Crush op haar tablet te spelen.

‘Ga je straks in de tuin liggen?’ vroeg Koos.

De ligzetel stond nog buiten. Het was altijd een karweitje voor Koos om de tuinmeubelen terug in het tuinhuis op te bergen.

Marlous reageerde niet, alsof het spel haar al had opgeslokt.

Koos liet het zo en ging naar boven, naar zijn hobbykamer, terwijl hij zei:

‘Ik zal eens op het internet kijken of ik bezienswaardige vuurtorens vind.’

Koos kon niet snel genoeg achter zijn computer zitten. Uit wat hij las op een website over Nederlandse vuurtorens leerde hij dat bijna de helft van dat land onder het Normaal Amsterdams Peil lag, en daarom gaven ze de hoogte van de vuurtorens met de afkorting NAP aan. Nederland telde dertig actieve vuurtorens.

Aan de Belgische kust stonden er maar vier die nog in werking waren. De oudste vuurtoren was die van Zeebrugge, bouwjaar

1897-1905. Hij stond 22 meter boven NAP en had een nominale dracht van 20 zeemijl. Lange Nelle in Oostende stond 65 meter boven NAP en was te zien vanaf 27 zeemijl. Hij was in de jaren 1947-1949 gebouwd. Koos had hem ooit in de verte zien staan, vanaf het dak van het fort Napoleon. De vuurtoren van Blankenberge was hem nooit opgevallen op vakantie aan de kust, maar hij was er wel: bouwjaar 1950-1954, 32 meter boven NAP en zichtbaar vanaf 20 zeemijl.

De vuurtoren van Nieuwpoort stond 28m boven NAP en had een nominale dracht van slechts 16 zeemijl, bouwjaar 1949. Hij voldeed het meeste aan Marlous' beschrijving, vanwege de specifieke wit-roodbeschildering.

Dat een mijl zo'n 1600 meter was, dat wist Koos, maar niet dat een zeemijl 1852 meter was. Om zeevaarders te alarmeren op gevaarlijke plekken waar de bevoegde instanties geen traditionele vuurtoren konden bouwen, hadden ze lichtschepen ingezet. Maar door het gebruik van gps en computers waren die allemaal tot museumstukken gebombardeerd.

Er schoot Koos een idee te binnen.

'Marlous, heb je geen zin om op jacht te gaan naar vuurtorens?'

'Oké, als we dat in een jacht doen ga ik mee.'

Ze lachte hoorbaar met haar eigen woordspelletje.

Koos zat op de bovenverdieping achter zijn computer, Marlous zat beneden in de zetel. Hun huis was een aaneenschakeling van open ruimtes. Zo was het gemakkelijk converseren. Vanwaar Koos zat kon hij alles overzien, zelfs de keuken, de badkamer en de ingang naar de zolder. Toch kwam het voor dat hun conversatie de mist inging, dan was de akoestiek een kink in de kabel.

Maar Koos hoorde het goed toen Marlous riep:

'Ja, zo hebben we een doel en een reden om weg te gaan. Ik zal eens kijken naar de weersvoorspelling.'

Dat ze al anderhalf jaar beperkt waren in hun reizen naar aanleiding van de coronapandemie, dat begon te wegen. Iedereen was

gevaccineerd en niet-essentiële reizen mochten weer. Dus wegwezen, maar eerst nog wat bijleren door te lezen.

Koos stond van zijn stoel op en liep naar de keuken. Daar keek hij rond en zei:

‘De liefde van de vrouw gaat door haar portemonnee, maar de liefde van de man gaat door zijn maag. En dan nu de hamvraag: waar eet ik u op, in de zetel, of hier in de keuken?’

Dat van haar portemonnee wilde ze negeren, maar Koos hoefde niet lang op zijn honger te blijven zitten.

Lievez hardop bidden voor de vrouw in ons midden

Koos kon beeld en geluid in zijn hoofd niet zomaar bannen. Hij besloot zijn woordenvloed even te stoppen om zich ergens te gaan bezinnen. Waarom niet aan de kust gaan kijken hoe het met de actieve vuurtorens van België was gesteld?

Marlous ging snel akkoord want het was al twee maanden geleden dat ze met de motorhome nog eropuit waren getrokken. De bestemming interesseerde haar niet zo, als ze maar ergens anders was. Maar eerst zouden ze Koos' moeder bezoeken, die 50 kilometer noordwaarts woonde, in Kinrooi, aan de grens met Nederland. Zo waren ze ook nog in de gelegenheid om het graf van Koos' vader te bezoeken.

Je hebt verzamelaars in allerlei dingen, maar zijn vader had ooit de microbe te pakken gekregen voor het verzamelen van luciferetiketten; de doosjes waren minder belangrijk. Koos had weinig interesse in de bezigheid van zijn vader gehad, maar wanneer hij thuiskwam van een studeerweek in Hasselt was hij hem altijd gaan groeten op zijn hobbykamer.

Zijn vader plakte de etiketten op papier en stak ze in een classeur, gerangschikt per land. Zweden was zijn favoriete land, omdat de makers iets van design kenden. In het beginstadium had hij rond de etiketten mooie lijntjes in Chinese inkt getrokken en de bladen versierd met sterretjes en figuurtjes uit sjablonen.

Koos zag zichzelf zitten op de zachte stoel achter het zware eikenhouten bureau, starend naar zijn vader die in de ellenlange rijen classeurs heel snel de gezochte etiketten kon terugvinden. Soms tuurden ze samen door het grote raam naar buiten, waar vandaan ze een deel van de tuin konden overzien, en filosofeerden over de toekomst van de wereld. Koos was er zeker van dat als zijn vader de coronacrisis had moeten meemaken, hij zijn tenten had opgeslagen in zijn kamer en zijn moeder hem met geen stokken de deur had uitgekregen.

Als bekend stekskesman had Koos' vader vijftig jaar lang de verzamelbeurzen in België en Nederland bezocht. Tijdens zijn begrafenis had een stekskesvriend uit Nederland verteld dat het midden jaren zestig moest zijn geweest dat ze elkaar op een verzamelaarsbeurs in het Antwerpse hadden ontmoet. De Nederlander was Koos' vader toen niet meteen opgevallen, en dat was typisch voor hem want hij wilde nooit op de voorgrond staan.

De stekskesman uit Nederland had hem een uiterst aimabele man gevonden, een ingetogen ietwat timide man die het iedereen naar zijn zin wilde maken. Het was pas in 1970, nadat de stekskesvriend in Eindhoven was komen wonen, dat hun vriendschap hechter was geworden. Koos' vader kwam toen regelmatig tot bij hem om samen etiketten uit te zoeken. Voor diens kinderen was het dan feest, want Koos' vader had meestal een cadeautje voor hen bij.

De stekskesvriend kwam regelmatig op bezoek in Kinrooi en mocht tientallen keren aan de keukentafel van het rijke aanbod van vlaaien genieten. Vele uren hadden ze daar samen over allerlei zaken gepraat, want het was niet alleen het verzamelen wat hen boeide. Ook het tuinieren zat hen in het bloed.

In welk seizoen de stekskesvriend ook langskwam, de tuin was altijd een plaatje. Apetrots liet Koos' vader dan zien hoe alles was opgeruimd en geschoren. Bij het verzamelen kwam zijn precisie ook naar voor want etiketten met een mooi ontwerp hadden zijn voorkeur, en in zijn kamer was het geen rommeltje.

De stekskesvriend beschreef Koos' moeder als een heel lieve en zorgzame vrouw die haar man vertroetelde en verwendde. Samen fietsen, daar genoten zij enorm van. Geen fietsritjes van 20 km maar van 60 km en meer. Graag onderbraken ze die tochten om iets te drinken of te eten. Een pintje en af en toe een ijsje waren goed besteed aan zijn vader.

Koos' vader was een heel handige man die menig muurtje had gemetseld en badkamers had betegeld. De stekskesvriend had enorme bewondering voor de man, toch al bijna zeventig, die trapje op trapje af met grote zware tegels in de weer was geweest. Wat een

conditie had hij toen nog. Maar niet veel later is hij gevallen bij het snoeien van een boom, en daarna was hij volgens de stekskesvriend niet meer dezelfde.

Reizen was een van zijn andere hobby's, maar hij had dat veel meer willen doen. De stekskesvriend had hem ooit gevraagd hoe hij zich een maand lang op de Canarische eilanden bezig kon houden. Toen waren zijn ogen beginnen te twinkelen, want volgens hem was het eiland prachtig, en zittend op een bank kon hij naar hartenlust genieten van alles wat hij zag terwijl zijn vrouw samen met vriendinnen andere bezigheden had. Hij had zo graag nog een trip naar Azië gemaakt, maar zijn longen waren te ziek.

Een maand voor zijn dood had de stekskesvriend luciferetiketten meegebracht om uit te zoeken, want Koos' vader wilde toch wat te doen hebben. Toen zijn ze samen naar zijn hobbykamer gegaan en daar vroeg Koos' vader zich af of hij het allemaal wel goed had gedaan. Misschien had hij te veel tijd aan zijn hobby besteed. De stekskesvriend probeerde hem op te monteren en hem op het hart te drukken dat hij zeker nog perspectieven had. Maar dat was niet zo.

Toen de stekskesvriend een paar dagen later belde om te vragen hoe het met Koos' vader ging, lag hij op de zetel in de kamer en wilde niet aan de telefoon komen. Koos' moeder vertelde dat het niet goed ging na zijn laatste chemo, omdat die veel zwaarder was. Het was voor de stekskesvriend een hele klap geweest toen Koos' vader een week later stierf.

De stekskesman uit Nederland was dankbaar dat hij hem had gekend. Hij was een lieve, zorgzame, bedrijvige man, een levensgenieter, een groot verzamelaar, soms een somberman, maar vooral een vriend voor het leven. Zolang het duurde natuurlijk.

Koos schrok en keek op. Hij stond voor het eenvoudige graf van zijn vader. Marlous had hem aangetikt en vroeg:

‘Normaal blijf je hier niet zolang staan. Wat bezielt je?’

Koos kon aan het graf van zijn vader doodeenvoudig geen weesgegroetje of een onzevader aframmelen. Meestal dacht hij

gewoon: *Dag pa, ik hoop dat het goed met je gaat, met mij wel, ik zie je als het zover is.*

Eindelijk zei Koos:

‘Genoeg getreuzeld, kom, we zijn weg.’

Ze moesten zijn moeder nog bezoeken, want die woonde nauwelijks een kilometer verderop.

‘Helemaal mijn idee,’ zei Marlous.

Toen ze naar de uitgang van het kerkhof liepen meende Koos lichtbundels in het rond te zien zwiepen, hoewel er in Kinrooi geen vuurtorens waren. Een snelle analyse van het natuurfenomeen leerde Koos dat de lichtstralen van de middagzon tweemaal in een dakvenster hadden weerkaatst omdat iemand ze open en dicht had geklikt, om welke reden dan ook. Koos wilde er geen teken in zien, maar het was opzienbarend genoeg om er even bij stil te staan.

Niet veel later stapten ze de veranda van zijn moeder binnen, waar ze de krant zat te lezen. Ze veerde recht om hen een kop koffie aan te bieden, met een koekje. Het was 13u07, dat paste. Ze babbelden erop los, over koetjes en kalfjes, maar ook over serieuze zaken. Er waren geen mensen in haar omgeving ziek geworden of gestorven. Dat was het jaar ervoor even anders geweest met Covid-19.

Ze dachten terug aan de coronacrisis, toen ze meer dan drie maanden elkaar niet hadden kunnen zien tijdens de eerste lockdown. Een bezoekje aan zijn oude moeder viel in het begin onder de rubriek niet-essentiële verplaatsing, bovendien liepen hoogbejaarden een groter risico om aan het virus te sterven. Nadien mocht zijn moeder vier mensen thuis ontvangen, maar die ontmoetingen moesten evenredig zijn, dat wilde zeggen dat je enkel omgekeerd dezelfde bubbel mocht bezoeken. Blijkbaar had de veiligheidsraad vergeten dat elk stel een koppel ouders heeft. Die had enkele weken later de bubbel uitgebreid tot 10, en dat mochten telkens 10 verschillende mensen zijn.

De tweede golf had er echter voor gezorgd dat die bubbel weer moest inkrimpen naar 5, en dan weer naar 4. Op den duur wisten

de mensen niet meer wat mocht en niet mocht en dus deden ze vooral hun zin. Koos' moeder had de maatregelen al van het begin met een korrel zout genomen. Zij was per fiets haar vriendinnen her en der beginnen te bezoeken omdat die zich eenzaam en alleen voelden.

Sinds de tweede lockdown in november was begonnen, hadden ze elkaar slechts gezien op de sterfdatum van zijn vader, want alleen buitenshuis mocht je nog met iemand afspreken, en dan kon het weer al eens stokken in de wielen steken. Samen waren ze naar zijn graf gewandeld. Toen hadden ze nog niet geweten dat er een derde golf zou volgen.

Marlous als moeder. Koos veronderstelde dat het leuk zou zijn geweest, maar hij zag zich niet zo gauw als vader van een stuk of vier pagadders. Jarenlang vadertje en moedertje voor hun kroost spelen, dat kroop in je kleren. Tijdens de pandemie hadden ze elkaar als knuffelvriend gebombardeerd en was hun leven als kinderloos stel heel eenvoudig geweest.

De moeder van Koos maakte zich voortdurend zorgen over hem, maar ook over zijn broer en diens kinderen. Ze zou de wereld meer hebben kunnen verbeteren als haar man nog had geleefd. Met haar oprechtheid stal ze ieders hart, en met haar sterkte gaf ze iedereen nieuwe kracht. Zij was altijd opgewekt en hulpvaardig. Ze zag het allemaal heel eerlijk, was te allen tijde meelevend en maakte haar naasten de vage weg duidelijk. En al die positieve eigenschappen had ze min of meer aan haar zonen doorgegeven.

Liselotje zit op het potje. Dat versje herinnerde Koos zich nog goed. De vriendjes van zijn moeder hadden het gezongen toen ze klein was. Koos noemde haar soms bij haar voornaam terwijl ze dat niet zo graag had, maar dat deed hij om hun unieke vriendschap te onderstrepen. Make, moeke of moederkloek, voor Koos was ze ma, de vrouw die boven alle vrouwen uitsteeg. Als zij verjaarde liet hij zich meeslepen in dichterlijke vrijheden. Of hij haar teleurstelde of verraste, zij gaf de maan een zonzijde. Of Koos hard werkte of lui-erde, zij vergaf hem elke uitschuiver. Met haar zorgzaamheid gaf ze

zijn leven zin. Zij dompelde Koos voortdurend onder in een pot onvoorwaardelijke liefde.

Koos nam zich voor een woordje als dank op zijn blogsite te zetten. Zijn moeder had geen computer en kende niet veel van het internet, alleen dat je moest oppassen voor oplichters. Hij vertelde haar wijselijk niets over het bestaan van het Dark Web. Haar vele vriendinnen die wel met social media bezig waren zouden haar allicht op de hoogte houden van zijn bedankbrief.

Hun bezoek had een uurtje geduurd. Ze namen hartelijk afscheid van zijn moeder en vatten de lange reis naar de Belgische kust aan. In de motorhome liepen ze geen enkel risico om geflitst te worden, want het ding accelereerde zo slecht als een Fiat Panda, en zijn maximumsnelheid, 120 km per uur, was niets om naar huis te schrijven.

Via een minder voor de hand liggende route, langs Brussel, Oudenaarde en Roeselare, reden ze tot iets voor Oudenaarde, waar ze een pauze inlasten in Mater.

Het dorp was gekend door de ommegang die ze er jaarlijks hielden. Een nar nodigde de toeschouwers uit deel te nemen aan het feest voor de kloosterzuster Amelberga die er in lang vervlogen tijden werd gewijd; eind zevende begin achtste eeuw. Zijn kompanen tijdens het evenement waren steevast een fluitist, een trommelaar, een penningmeester, een fanfare en een groep ruiters. Een beetje in het geniep en in gereduceerde vorm waren ze ook uitgetrokken in het coronajaar 2020.

Toen Koos dat verhaal in het plaatselijke museum las – hij kreeg Marlous voor een keer mee – vroeg hij zich af hoe een nar danste. Hij herinnerde zich de narren in de stripverhalen van *De rode ridder*, maar hij zou zijn fantasie moeten aanspreken om een dans te choreograferen die een harlekijn van het koninklijke hof ten tijde van Karel Martel had kunnen uitvoeren, fratsen met de bezoekers uithalend.

In plaats van rond te hossen in carnavalspakjes gingen Koos en Marlous in een staminee koffiedrinken, natuurlijk met een punt van een rijsttaart erbij. De horeca was enkele maanden geopend en de mensen hadden met gemak de weg ernaartoe teruggevonden. Tijdens de laatste lockdown hadden echte fuifnummers er heel wat moeite mee gehad, sommigen hadden bij controles zelfs het leven erbij gelaten door uit vensters vierhoog te springen om uit de handen van de politie te blijven.

Het baldadig gezang van enkele stamgasten die vroeg op de dag de verjaardag van een van hen vierden, overstemde het diepreligieuze lied dat uit de jukebox klonk.

Koos liep naar de muziekkast om zijn nieuwsgierigheid te bevredigen. Er stond: *Soo lang als ick op aerden leven sal.*

Toen hij weer bij Marlous zat haalde hij zijn smartphone boven, zocht de titel op terwijl Marlous hem geduldig liet begaan, en zei uiteindelijk:

‘Muziek van Claudin de Sermisy. Tekst uit de *Over-Ysselsche sangen en dichten*, de literaire verzamelbundel van Jacobus Revius, leefde van 1586 tot 1658.’

‘Het is ook een Jacobus,’ zei Marlous.

Het stoorde Koos dat hij dat niet zelf had opgemerkt. Zijn eigen naam was er een verbastering van. Stoïcijns las hij voor uit het werk van de man:

‘Zolang als ik op aarde leven zal, mijn koning groot ik ere geven zal, met woord, met daad, met juichen en gezang. Zolang ik ben in de bloei der jaren, zal ik Amor, de machtige god, dienen in daden, in woorden, in lied’ren en spel. Vele dagen heeft hij mij laten smachten, maar na rouw heeft hij mij weer blij gemaakt, want ik bezit de liefde der schone met haar aanvallig lichaam.’

‘Wie zou hij bedoelen met dat aanvallig lichaam?’ vroeg Marlous zich gemaakt verwonderd af.

‘I don’t know,’ zei Koos.

Marlous trok haar wenkbrauwen op en begon te zingen van:

‘Ivanhoe, Ivanhoe.’

Stel je voor, omdat *Ivanhoe* rijmde op: *I don't know*.

Ivanhoe was een Britse tv-serie uit het begin van de jaren zestig van de vorige eeuw, met als hoofdrolspeler Roger Moore.

‘Hoe ken jij *Ivanhoe*?’

Marlous lachte hard.

Het was opmerkelijk dat ze die serie had gezien en Koos niet. Ze onderzochten samen hoe dat kon, op de smartphone, en dat kwam als volgt. Marlous was in 1968 geboren, Koos in 1960. Ze waren beiden te jong om de serie te hebben gezien. Maar Marlous was net oud genoeg geweest om de 32 afleveringen die de NOS in 1979 heruitzond te kunnen bekijken.

Koos stelde zich voor dat *Ivanhoe* een politiemans uit de ridders-tijd was geweest, gelijkaardig aan de rol die *Zorro* op zich had genomen in de gelijknamige tv-serie. Koos moest lachen toen hij bedacht dat hij een eigen serie voor één zou schrijven, met in de hoofdrol een pelgrim die misdaden in de kerkelijke wereld probeert op te lossen. Niet voor niets was zijn achternaam *Pellegrim*.

Langs haar neus weg vertelde Marlous dat *zorro* Spaans was voor *vos*. Sluwe vos. Koos kon er niet bij dat hij dat nooit geweten had.

Ze verlieten goedgehumeurd de staminee en besloten terug te keren naar de motorhome om hun weg naar de kust voort te zetten. Voor de etalage van een winkel voor huishoudapparaten bleven ze even stilstaan, starend naar de videoclip op de tentoongestelde flatscreentv's. Koos zong:

‘Ik staarde naar televisies. Je hoofd gespiegeld in de etalage-ruit.’

Marlous tikte Koos spelend op de schouder en vroeg:

‘Ga je vanavond met me uit?’

‘Laten we over gouden stranden rennen,’ stelde Koos voor.

‘Net als in de film, ik wil het,’ zong Marlous.

Koos kende het liedje van buiten en wist perfect hoe het verderging:

‘Je kreeg maar niet genoeg van mij. Je vrat me bijna op.’

Zo ver wilden Koos en Marlous niet gaan, maar ze hadden wel heel veel zin om zich als geliefden in een film voor te doen.

Ze kusten elkaar snel op de mond omdat ze midden op straat liever niet overgingen tot een tongzoen. Maar in het liedje ging het koppel verder dan dat: *We dronken, lachten en we vrijden, hmm.*

Het leven liet hen bij tijd en wijle een toontje lager zingen. Dan was het weer koud en donker, en waren ze helemaal alleen in het uitdovende heelal, maar blij dat ze figurant mochten zijn in de traagste film aller tijden.

Met de kip op stok gaan, en kraaiem als een haam

Koos en Marlous waren laat in Nieuwpoort aangekomen. Koos voelde de sfeer aan als de stilte voor de storm, alsof hij samen met Marlous als Bonnie en Clyde in de stad aankwamen waar ze de zoveelste bank zouden overvallen, vrolijk en uitgelaten maar onwetend over de fatale afloop.

De politie had het bekende misdadigerskoppel in een hinderlaag gelokt na hun bankoverval op 23 mei 1934. Hun laatste overval, want niet veel later kwamen ze om in een spervuur van kogels. In totaal hadden de twee misdadigers dertien doden op hun geweten. Hun rooftocht was voorbij, maar ze hadden wel een plaatsje in de annalen van de geschiedenis veroverd.

Het zoeken naar een parkeerplaats voor de motorhome duurde een halfuur. Aan het einde van de dijk in Nieuwpoort-Bad vonden Marlous en Koos een staanplaats tussen de flatgebouwen waar hun omgebouwde camionette niet te veel opviel en waar de weg effen was, kwestie van horizontaal te kunnen slapen.

Met het zoeken naar eten wilden ze niet te veel tijd verspelen. Ze konden niet voorbij frituur 't Puntzakje lopen, ze moesten naar binnen. Zittend aan een tafeltje was het niet moeilijk om wat lekkers te kiezen op de menukaart. Een gefrituurde vis tussen een broodje met frietjes op een plankje. Het was smullen geblazen.

Ze luisterden mee hoe het koppel aan het tafeltje achter hen zich afvroeg hoe het hen in de toekomst zou vergaan nu de aarde overal opwarmde en het klimaat in de war raakte. Koos kon het niet laten zijn wetenschap tegenover Marlous te etaleren.

'Kijk,' zei hij, 'alles is voorhanden om ook dat probleem op te lossen. Meer bomen planten want die halen via fotosynthese koolstofdioxide uit de lucht en slaan die op als koolhydraten. Dan zijn er nog de oceanen die het CO₂-atoom oplossen en daarna omzetten in calciumcarbonaat.'

'Maar de zee wordt er wel zuurder van.'

‘Kijk, je kent er iets van. Ik durf te wedden dat je de derde manier om het koolstofdioxide te absorberen ook kent.’

‘Sorry, dat weet ik niet.’

‘Stenen,’ zei Koos.

‘Leg dat eens uit professor,’ zei Marlous.

‘Pas op, ik weet het nog niet zo lang. Er bestaat een mineraal dat CO₂ vreet: groen olivijn.’

‘Vreemde naam, nooit van gehoord. Maar wat is het verschil tussen een gesteente en een mineraal?’

‘Dat zijn twee verschillende dingen, of beter, allerlei mineralen zitten in gesteenten en wij ontginnen ze als ertsen.’

‘Zoals goud en zo.’

‘Inderdaad.’

‘Ga door,’ zei Marlous.

‘Oké, wat ik nog wilde zeggen is dat veel mensen dat olivijn niet kennen. En wat er nog minder weten is dat het ook een rol heeft gespeeld bij het ontstaan van het leven.’

‘O ja?’

Dat zei Marlous heel geïnteresseerd, maar ze was het niet. Ze had geen zin om die kennis in haar brein te stockeren. Dat wist Koos maar al te goed, net zoals hij wist dat zij het fijn vond dat hij zoveel wist.

‘Olivijn heeft er uiteindelijk voor gezorgd dat zuurstof zich rond de aardkorst verzamelde en een biosfeer vormde.’

‘En nu zijn we zover dat het olivijn omgekeerd kan gaan werken,’ zei Marlous.

Koos fronste zijn wenkbrauwen.

‘Je wil niet veel weten, maar snugger ben je wel.’

‘Dank u,’ zei Marlous.

‘Je hebt gelijk. Dat groene olivijn kunnen ze nu inzetten om CO₂ die wij in de lucht pompen er weer uit te halen. Het is een kwestie van hoe je dat olivijn gaat produceren want daar mag je niet te veel energie in stoppen omdat je bij het opwekken daarvan weer CO₂ uitstoot.’

‘Tja, wij weten wel heel goed hoe het in elkaar zit, maar de oplossingen zijn niet bevredigend. Hoelang duurt het trouwens om die koolstofdioxides op te happen?’

‘Duizend jaar,’ zei Koos, sip.

‘Oei, en dan is het nog de vraag of we de gevolgen van de klimaatverandering kunnen herroepen.’

‘Ja, dat zal niet gemakkelijk zijn,’ concludeerde Koos.

Luchthartig was hun conversatie niet. Nu waren ze wel over een heel serieus onderwerp bezig, het bleek een harde kluit voor de mensheid te zijn.

Hun dessert aten ze gretig op terwijl ze nagingen hoe leuk hun gekke-plekkenreisjes naar Nederland waren geweest. Allerlei anekdotes passeerden de revue. De avond kon niet stuk. Ze hadden geen haast om naar de motorhome terug te keren, want de rest van de avond zouden ze moeten doorbrengen in de krappe behuizing ervan.

Om 22u12 gingen ze hun huis op wielen binnen. De ervaring leerde dat het opzetten van de bedjes hectisch kon zijn, maar nadien was het er altijd best gezellig. Meestal hadden ze wel wat spelletjes bij om de tijd voor het slapengaan te doden. Nu hadden ze niet veel zin in kaarten, Boggle of Yathzee. Maar Koos had wel een opmerkelijk sprookjesboek meegenomen om Marlous eruit voor te lezen, voor het slapengaan welteverstaan.

Het was een kinderboek met een harde, blauwe kaft, een vertaling in het Nederlands van een Chinees boek en versierd met een prent van een kermiscarrousel in geel, groen en rood. De titel liet niets aan het toeval over: SPROOKJESLAND. Bij zijn laatste bezoek aan de bibliotheek had het op de toog klaargelegen om te scannen, maar iemand was vergeten het mee te nemen. Koos was er altijd voor te vinden om toevallige vondsten om te buigen tot wetenswaardigheden waarmee hij zijn zandkorrelbestaan kon opwaarderen.

Terwijl ze gezellig in hun tweepersoonsbed lagen met een aantal dikke kussens als ruggensteun vertelde Koos:

‘Op een dag gaf een rijke man een grote opdracht aan een steenhouwer die ook wel in weelde wilde leven. Een fee hoorde zijn wens en maakte hem op slag rijk. De nieuwe rijke verwaarloosde zijn werk en kon de ambtenaar die de jaarlijkse belastingen kwam opeisen niet betalen. Toen wilde hij niets liever dan een machtige staatsdienaar zijn. En ook die wens vervulde de fee. Al snel haatte de bevolking de ambtenaar.’

‘De ambtenaars zijn nog altijd niet gegeerd.’

Marlous zei dat een beetje droevig. Ze was een rasechte ambtenaar, maar ze had wel minder privileges dan vroeger.

‘Stel dat jij de laatste zou zijn?’ vroeg Koos zich af.

‘Dan zou ik de ambtenarij weer uitvinden.’

‘Mooi, kan ik dan nu verdergaan met mijn verhaal?’

‘Zeker meneer de allesweter.’

‘Bon, de boeren namen de ambtenaar gevangen en straften hem. Zijn wens om boer te zijn willigde de fee snel in en de boer werkte zich bijna dood in de brandende zon. Toen hij opperde of het niet beter was de zon te zijn, veranderde hij in de zon. Een regenwolk maakte een eind aan het mooie weer, en toen wilde hij heel graag wolk zijn.’

‘Die man weet niet wat hij wil,’ zei Marlous.

‘Tja, zo ken ik er nog.’

‘Wie?’

De vraag was retorisch bedoeld, want ze wist goed genoeg dat hij haar bedoelde.

‘Wees jij maar het wolkje waarop ik zit, of nee, omgekeerd, ik zal je overal naartoe voeren, tenminste als de wind goed zit.’

‘Jouw winden zitten altijd verkeerd.’

Marlous moest luid lachen met haar eigen grapje.

Als ze samen wandelden en Koos bleef wat achterop, dan wist Marlous onmiddellijk waar dat aan lag. Koos zei dan: *Beter een wijde wereld dan een dikke buik.*

‘Lach maar, ik ga verder met mijn verhaaltje, oké?’

‘Ik ben een en al oor.’

‘Goed, dus als wolk had hij een luchtig leven, maar een storm scheurde hem uiteen. En als storm kon hij niet op tegen een onverzettelijke berg. Dus veranderde hij in rots. Steenkappers sloegen stukken uit hem en de wens om weer steenhouwer te zijn kwam al snel in hem op, want zo voelde hij zich het beste in zijn vel.’

Terwijl ze allebei even nadachten over de les die ze uit het sprookje konden halen, scheen felrood licht door het spleetje onder de zonnewering naar binnen; als het donker was diende het ding om nieuwsgierige blikken van buiten af te weren.

Rood licht flitste twee keer achter elkaar. Koos dacht dat het afkomstig was van een reusachtige spotlight die toevallig zijn motorhome bescheen, zo een zoals ze vroeger bij de première van films gebruikten.

Koos wilde vragen: *Heb je dat gezien?*

Maar Marlous was hem voor:

‘Ook al zeg je niets, God hoort je brommen.’

Marlous refereerde vertraagd naar het sprookje, de levensles.

Het rode licht flitste weer, tweemaal. Koos wilde onderzoeken waar het licht vandaan kwam en deed de zonnewering omhoog om naar buiten te kijken.

Waar Marlous wild enthousiast van werd was de door de ondergaande zon felrood beschenen wolken.

‘Oooh, kijk dan toch. Bijna zoals in Telgruc-sur-mer.’

Op vakantie in het Bretoense kustdorpje had Marlous elke avond gewacht op de zonsondergang om er foto’s van te nemen. Hoewel ze uitzicht hadden over de landengte van Brest met half-open zee, hingen er dikwijls wolken boven land, beschenen door zonlicht in alle schakeringen van het rood.

Het flitste weer tweemaal aan de horizon. Koos begreep ineens waar het licht vandaan kwam. Ze hadden de motorhome toevallig geparkeerd vlakbij de vuurtoren. Die stond ongeveer vijfhonderd meter verderop tussen de duinen, rode stralen in het rond zwiepend.

‘Daar heb je de vuurtoren waarvan je gedroomd hebt,’ zei Koos.

‘Ik zie hem niet zo goed maar hij lijkt er inderdaad op.’

Koos liet zich hypnotiseren door de regelmatigheid van de vuurtorenstralen. Zijn brein fantaseerde daar een muziekscore van Tangerine Dream bij, zijn favoriete muziekgroep. Het liedje *Ride on the ray* klonk steevast buitenaards waardoor hij zich dichtbij een neutronenster waande. Wat natuurlijk niet kon, want die was zo magnetisch en zo zwaar dat je gegarandeerd een gewelddadige dood stierf als je er in de buurt kwam. Sommige neutronensterren zonden elektromagnetische straling via de polen uit, en als de denkbeeldige lijn die de polen verbond niet loodrecht op de aarde stond kon je het fenomeen observeren als een pulsar, een vuurtoren in de oneindige ruimte.

Koos waande zich even op een nieuwe planeet, maar Marlous stootte hem uit zijn gemijmer wakker en zei:

‘Ga je hier nog lang zitten staren of hoe zit dat?’

‘Oké, oké. Het is al goed.’

Koos sloot de zonnewering, met een beetje hulp van Marlous. Vervolgens legden ze zich weer neer in bed.

‘Hoe ga je me verder animeren?’ vroeg Marlous.

‘Ik zal je het sprookje vertellen van een vrouw die twee vagina’s had.’

Het sprookjesboek lag nog open op bed. Koos sloot het omdat zijn verhaaltje bijdetijds was.

Marlous keek hem doordringend aan, niet wetend of hij nu serieus was of niet, en vroeg:

‘Wat zeg je me daar allemaal?’

‘Ken jij dat fenomeen niet?’

‘Flauwe grappenmaker.’

‘Nee echt. Zo’n vrouwen bestaan.’

Koos had verwonderd opgekeken toen hij het bizarre verhaal in de nieuws-app op zijn computer had gelezen. Hij vermoedde dat Marlous hem de wetenschap die alleen vrouwen aanbelangt, had verzwegen, maar ze wist blijkbaar van niets.

‘Er lopen vrouwen op de werelddbol rond die dubbel last van menstruatiepijnen hebben omdat hun twee vagina’s verbonden zijn met twee baarmoeders, 1 op 3000 om precies te zijn, en een heleboel daarvan weten er zelfs niets van.’

‘Nu breekt mijn klomp,’ zei Marlous.

Dat mocht wel, als je zo’n ongelooflijke tijding moest incasseren.

‘En hoe loopt dat sprookje af? Is er ook een les?’ vroeg Marlous.

‘Eh, de vrouw had een triootje en kreeg negen maanden later twee baby’tjes van twee mannen.’

‘Brrr, kan het nog enger?’

‘Natuurlijk kwam er een verloskundige bij kijken,’ zei Koos.

Hij moest lachen om zijn eigen grapje. Maar Marlous reageerde niet meer, alsof ze al in dromenland was.

‘Dan ga ik ook maar slapen,’ zei hij.

‘Het is pas halfelf,’ zei Marlous met gesloten oogleden.

‘Het is al halfelf,’ zei Koos.

Koos had zich voorgenomen elke dag niet later dan 08u00 op te staan om te vermijden dat de voormiddag om was voor hij er erg in had.

Ze gaven elkaar een nachtkusje. Marlous ging gemakkelijker liggen en Koos deed het lampje uit. Daar lagen ze dan. Hun motorhome leek op een ruimteschip waarin ze op reis waren naar de interstellaire ruimte. De Voyagers hadden er meer dan veertig jaar over gedaan, Koos en Marlous waren er in een wip.

Geem mop met baard: pem verslaat zwaard

Koos had lekker geslapen in de motorhome. Zoals altijd stond hij vroeg op om op zoek te gaan naar croissants en chocoladekoeken bij de plaatselijke bakker. Marlous ronkte lustig verder toen hij via het portier aan de passagierskant uitstapte. Hij opende stillletjes de achterportieren en nam zijn verkenningvoertuig eruit: de oude fiets van zijn moeder.

Voor hij op pad zou gaan zette hij zich op een bank en genoot van het zeezicht. Het was bewolkt, maar nu en dan piepte de zon vanachter een dikke wolk en warmde hem op. In gedachten herbeleefde hij enkele dromen.

De setting van zijn laatste droom leek op het paradijs, maar er waren geen bossen, geen vijvers en geen dieren. Pas op, Marlous speelde de rol van Eva met bravoure. Tot ze in een kronkelend en konkelend serpent met een mondmasker op veranderde. In de volgende scène kwam een geest hem tegemoet. Het was Harry Mulisch. Met de handen op zijn heupen vroeg hij:

‘Geloof jij in het *hiervoormaals*?’

Toen kreeg Koos ineens geen adem meer en was hij wakker geschoten. Hij was ervan geschrokken omdat hij op die akelige manier – niet meer kunnen ademen – nog nooit uit een droom was ontwaakt. En wat zat er achter de droom? De les? De blijde boodschap? Bedoelde Mulisch *het leven* met zijn verwijzing naar het hiervoormaals? Ja, daarin geloofde Koos, maar het hiernamaals was andere koek. Hij was ervan overtuigd dat er op de dood niets volgde.

En wat met het geloof in God? Misschien hadden de verhalen ooit wel hun reden van bestaan en hadden veel mensen er baat bij gehad. Hij niet. Koos had genoeg informatie kunnen vergaren om te weten dat slimmere mensen anderen sturen, en dat dommeriken enkel volgen. Mensen wilden zich niet laten uitsluiten, en dan deden ze willens nillens mee. Goedschiks of kwaadschiks.

Koos stond van de bank op en zag toevallig een grote vogel over de appartementsgebouwen in de richting van de zee vliegen. De opvallende kleuren ervan deden hem aan een reiger denken, maar de vogel vloog eleganter en had grotere vleugels; de vlucht van een reiger was trouwens heel herkenbaar. Het leek erop dat hij een lange overzeese vlucht overwoog. Niet veel later maakte hij een sierlijke bocht omhoog en werd kleiner en kleiner.

Koos tuurde ernaar. Hij wenste dat hij een verrekijker had. De vogel spiraalde weer langzaam omlaag, alsof hij twijfelde over zijn reis boven het water, en besloot ineens toch landinwaarts te vliegen. Koos wist het nu zeker: het was een ooievaar. Wellicht had hij zijn nest in het Zwin en kwam hij even in Nieuwpoort kijken of er lekkere regenwormen op het strand te vinden waren.

Of had de ooievaar moeite om de goede richting voor Afrika te vinden? Had hij geen zin om op trektocht te gaan nu België een warmer klimaat had gekregen? Koos volgde de vlucht van de vogel, eerst evenwijdig met de kustlijn richting Koksijde, waarna hij weer landinwaarts trok en uit het zicht verdween. Wat een ervaring. Hij zag niet elke dag een ooievaar bijna het noorden verliezen.

Hij stapte op zijn fiets en reed naar het centrum van Nieuwpoort-Bad. Onderweg vergat hij de ooievaar en dacht aan de sturende kracht van een vermeende god die alle wezens groot en klein in de gaten hield. Niet om te helpen, veeleer om ons op het hart te drukken dat we alle problemen aankonden en daar zelf oplossingen voor moesten verzinnen.

Koos geloofde niet in God, maar Hij was wel zijn favoriete onderwerp in zijn boeken. Koos was erdoor gefascineerd omdat heel veel mensen geloofden dat God de architect was van de ongelooflijk boeiende en inventieve natuur op aarde. En om er gemakkelijk mee te communiceren hadden ze God een menselijke gedaante gegeven. Volgens Koos' zijn eigen beperkte bevindingen moest het een of andere chemiereus zijn geweest die de levende materie had uitgevonden.

Niet veel verder vond Koos bakkerij Albert. Hij zette zijn fiets tegen een boom en ging naar binnen. Hij moest zijn beurt afwachten omdat er een drietal mensen voor hem waren. Na hem kwam nog een man binnen, toevallig iemand die veel op Dean Koontz leek, zijn favoriete Amerikaanse schrijver. Met die zwarte pruik leek hij ook op een wereldvreemde wetenschapper.

Koos begreep onmiddellijk dat hij met een rasechte Nederlander te maken had, want Dean zei op zo'n typisch Hollandse manier: 'Goedemorgen lieve mensen.'

Koos vond het iets te veel van het goede en ging daarom geen gesprek aan. Nochtans had hij een goed onderwerp klaarliggen: zijn voornaam was een typisch Nederlandse naam, en het was eveneens zijn koosnaam.

Dean kon niet zomaar wat voor zich uitkijken. Hij begon tegen Koos te praten:

'Goed geslapen?'

Een Belg zou dat een andere Belg niet snel vragen.

'Kijk, ik kan je perfect zeggen hoe goed ik heb geslapen omdat ik 's nachts een activity tracker draag,' zei Koos.

Koos liet zijn horloge zien.

'Mooi dingetje, lijkt ook wat voor mij.'

Koos nam zijn smartphone erbij en toonde Dean de app die erbij hoorde.

'Hoe dieper ik slaap hoe donkerder de balkjes, en hoe breder die zijn hoe beter ik slaap. Je kunt er ook je hartslag mee meten. Voor oudere mannen kan dat al eens dienen, nietwaar?'

Koos schatte Dean ongeveer van zijn leeftijd.

'Nou, ik schat jou zestig, maar ik ben er zeventig.'

'Nou,' deed Koos hem na, 'dan zie je er nog goed uit voor je leeftijd.'

'Dankjewel.'

Koos zei:

‘Er zijn dagen dat mijn kwalen de bovenhand krijgen en me een slecht humeur bezorgen, maar nu ik weet dat ik vannacht vier uur diep geslapen heb, voel ik me kiplekker.’

Dean zei:

‘Kijk, ik zal je eens wat uitleggen. Jouw hoofd speelt altijd met je voeten, jouw onderbewustzijn is altijd wakker, ook als je slaapt.’

Terwijl er een klant naar buiten liep – er stonden nog twee wachtenden voor Koos – zweeg Dean even. Koos had waarlijk een collega nerd gevonden. Hij luisterde aandachtig toen Dean vervolgde:

‘Jouw onderbewuste vangt meer van de buitenwereld op dan het bewuste deel van je brein.’

‘Inderdaad, jammer dat we zelf niet weten hoe goed de onderdelen van ons lichaam werken. Alleen onze hersens kunnen we een beetje sturen,’ zei Koos.

‘Subliem niet?’ vroeg Dean.

Hij bedoelde wellicht *subliminaal*.

Koos zei:

‘Er zijn wetenschappers die menen dat we geen vrije wil hebben, misschien zien we in allerlei media verborgen boodschappen en volgen we die klakkeloos op.’

Dean vroeg:

‘Bedoel je complottheorieën?’

‘Nee, tussen de beeldjes op tv en op onze smartphones zitten misschien berichten, triggers voor ons onderbewuste.’

‘Een soort hypnose, zo van: koop dit, schaf je dat aan?’ vroeg Dean.

‘Of beter: hou die voor de gek, geef die een mep.’

Het gezicht van Dean vertrok in een grimas, alsof hij plots een duivels bericht had gekregen om mensen in bakkerijen koelbloedig te vermoorden. In zijn ogen las Koos een grote *nee*, maar Dean zei:

‘Jazeker, neem het maar van mij aan: alles wat je kunt bedenken bestaat.’

Er ging Koos een licht op en hij zei:

‘Als mijn onderbewuste mijn bewuste programmeert, dan ben ik een computer.’

Aan de gezichtsuitdrukking van Dean kon Koos zien dat ook Dean zijn maatje had gevonden. En Dean zei erbij:

‘Het brein is inderdaad een gekke plek.’

Koos keek op van wat Dean had gezegd en vroeg:

‘Ook op zoek naar gekke plekken misschien?’

‘Wat bedoel je daarmee?’

‘Plaatsen waar iets raars te zien is en die niet door toeristen zijn ontdekt.’

‘Iets raars, zeg je, zoals?’ vroeg Dean.

‘Kabouter Buttplug in Rotterdam.’

‘Okay, die ken ik.’

‘Ik heb in jouw land al veel gekke plekken bezocht met behulp van een boek. Is er misschien in Nederland een boek over België uitgegeven?’ vroeg Koos.

‘Ja, dat heet: *Verrekte stekken*.’

Dean lachte zijn tanden bloot.

‘Je neemt me in de maling,’ zei Koos op Hollandse wijze.

‘Natuurlijk, ik heb geen boek nodig omdat er in België genoeg rare plaatsen zijn.’

‘Gekke mensen ook,’ zei Koos.

‘Jij bent er zo eentje, niet?’

‘Dat zou kunnen.’

Een klant verliet de bakkerij. Nog een wachtende voor hem.

Koos zou Dean als een weirdo beschrijven, en dat was niet hetzelfde als freak, engerd, griezel, maniak of kwibus. Dean was een buitenbeentje, een rare snuiter, terwijl Koos zichzelf veeleer als een zonderling zag.

Marlous vond dat schrijvers eigenaardige mensen waren. Koos dus ook. Voor haar was hij er soms niet en soms wel, terwijl Koos wel degelijk wist waar hij was en wat hij deed. Hij dacht diep na over wat zijn virtuele personages deden of zeiden. Gelukkig kwamen die persoonlijkheden niet allemaal naar buiten want dan had

hij het syndroom van DIS. Koos wilde in het midden laten in hoeverre een gezond mens het klaarkreeg meerdere persoonlijkheidstoestanden te creëren. Deed niet iedereen zich al eens anders voor naargelang de situatie waarin hij zich bevond?

‘Genoeg gezeverd,’ zei Koos.

De klant voor hem verliet de zaak met een grote grijns op zijn gezicht. Koos was aan de beurt om zijn bestelling op te geven.

‘Twee croissants zonder suiker en twee chocokoeken met veel chocolade in alsjeblief.’

Koos sprak het laatste woord uit alsof hij een Nederlander was, zo snel nam je accenten over. Marlous kon dat als de beste.

De bediende, een lelijke man die amper boven de toog uitkwam, keek hem bevreemd aan. Diens hardos en baard deden Koos denken aan de dwerg die Tyrion Lannister speelde in de tv-serie *Game of thrones*.

Tyrion zei iets, maar Koos kon hem niet verstaan. Soms leken het Nederlands van een Belg en dat van een Nederlander twee verschillende talen te zijn.

‘Wat zegt u?’ probeerde Koos op vriendelijke toon.

‘Op al onze croissants zit suiker meneer.’

‘Oké, dan mag ik ervan uitgaan dat er ook veel chocolade op jullie chocokoeken zit.’

Tyrion wist niet wat hij ervan moest denken, aan zijn gezicht te oordelen. Zijn evenbeeld in het spel van de tronen had zelden een zwaard in de handen gehad, hij schermde liefst met woorden. In de bakkerij had hij enkel de mond vol tanden.

‘Grapje,’ zei Koos.

Maar Tyrion lachte niet. Hij rolde met zijn ogen, misschien naar Dean.

‘Doe dan maar vier chocokoeken.’

‘Dit met nog iets?’ vroeg Tyrion.

Koos moest terugdenken aan de vele bezoeken in Franse bakkerijen op vakantie. Daar vroegen ze hem gegarandeerd *avec ceci*

en dat had hij altijd verdomd raar gevonden. Nu zei Tyrion bijna de exacte vertaling en dat was nog veel eigenaardiger.

‘O ja, doe er nog zo’n donut bij.’

Koos wees de lekkerste van allemaal aan, die met het roze glazuur en de gele suikerknobbeltjes.

‘En graag een zakje om die koeken in te doen,’ zei Koos.

‘Geen probleem meneer.’

Tyrion bleef hem *meneer* noemen. Zijn gezicht scheen de onvriendelijke boodschap uit dat hij Koos liever kwijt dan rijk was. Als een van de draken van Daenerys Targaryen langs was komen vliegen zou Koos zeer zeker geëvaporeerd zijn geweest door de steekvlammen uit diens keelgat.

Koos verliet de bakkerij en zei:

‘Tot ziens weirdo’s.’

Dean keek niet meer naar hem om omdat hij druk bezig was zijn boodschappenlijstje af te rammelen.

Het was 08u11 en Koos wist dat Marlous zeker nog een uurtje zou doorslapen. Hij keerde niet terug naar de motorhome maar besloot naar de vuurtoren te fietsen die hij aan de overkant van de havengeul zag staan.

Aan het einde van de zeedijk reed hij naar van het staketsel. Twee sculpturen vielen hem op. Het waren figuren met menselijke vormen die zichzelf leken te omhelzen, te oordelen naar de herkenbare handen. Koos had altijd oog voor kunst als hij de toerist uiting. Met de smartphone in de aanslag, niet om te bellen maar om te fotograferen.

Tot zijn verbazing was het de IJzer die er in de zee uitmondde. En er was geen brug. Hij fietste over de brede laan aan de rechteroever van de havengeul en remde af om het volgende kunstwerk te aanschouwen. Het stond op een houten paal die wellicht de bevaarbare geul voor de schippers afbakende, of waaraan vroeger schepen hadden aangemeerd.

Hij kon niet zo direct zeggen wat het beeld voorstelde, maar de vorm zat diepgeworteld in zijn brein: het moest een heiligenbeeld

zijn, Onze-Lieve-Vrouw, de maagd Maria. Het had wat voeten in de aarde eer hij op zijn smartphone het goede zoekwoord vond, maar toen kreeg hij al gauw een document te pakken dat refereerde naar beeldhouwwerken op openbare plaatsen in Nieuwpoort. Na wat scrollen kwam hij uit bij De Blauwvoet, een soort talisman voor de opvarenden van vertrekkende en aankomende schepen.

Koos kon wel wat goddelijke hulp gebruiken, zeker nu hij niet zo goed wist hoe hij aan de overkant kon geraken. Hij keek rond. Iets verder het binnenland in zag hij mensen over een schuinoplopende steiger wandelen, en ter hoogte van het water stond een groepje mensen te wachten. Koos zag ook een boot aan de overkant liggen. Hij telde 1 bij 1 op en kwam op *oversteekplaats* uit.

Zijn beroep als programmeur had hem vele jaren zoet gehouden. En van zijn werk op de service desk van een bank had Koos geleerd dat je altijd geduldig moest wachten op betere tijden. Nu hij aan het einde van zijn carrière zat zag hij een baan als veerman wel zitten.

Dat verliefd zijn, dat verdwijnt wel op termijn

Koos hoefde niet lang te wachten op de veerboot die tussen Nieuwpoort en Lombardsijde voer. De boot was ooit *De nieuwe visie* gedoopt en bracht 50 passagiers en 20 fietsers over en weer tussen de Paul Orban-promenade en het natuurgebied IJzermonding.

Tot zijn grote genoegen kwam Koos in gesprek met de kapitein omdat hij een staanplaats had gevonden vlakbij de stuurhut. De dikke man zag er niet als de gezagvoerder uit, en zeker niet als de *sailor man* Popeye. Niet Bluto, ook niet Brutus. Wel had hij iets weg van Wimpy. Hij droeg geen bolhoed die te klein was, maar hij was wel kaal. Een ander detail dat Koos zich herinnerde van die stripfiguur was dat hij veel hamburgers at.

‘Ken je de kunstenaar Roger Raveel?’ vroeg Wimpy.

Koos dacht even na. De naam kwam hem bekend voor, maar meer ook niet.

‘Nee, sorry.’

‘Hij heeft meegeholpen aan het ontwerp van deze veerboot. De naam is gebaseerd op een kunststroming die hij samen met een drietal kunstenaars heeft ontwikkeld.’

‘Kunst van *De nieuwe visie*? Nooit van gehoord.’

‘Zij maakten abstracte schilderijen, en omdat essentiële lijnen overblijven kun je er visueel toch figuren in herkennen.’

‘Ik kan me daar inderdaad iets bij voorstellen.’

Koos dacht aan het icoontje van de weer-app op zijn smartphone: een oranje bolletje met een wit vlokje erop. Het kunstwerk had *Zon en wolken* kunnen heten.

Wimpy vertelde verder:

‘Ze hebben in 1966 op de muren van de keldergangen in het kasteel van Beervelde schilderijen in die stijl aangebracht. Dat moet je gezien hebben.’

Als mensen exposeerden om anderen het schone van hun kunst te tonen, dat vond Koos altijd mooi.

‘Ik wil Raveel en zijn kunstenaars wel leren kennen. Als ik weer thuis ben zal ik hem eens opzoeken op het internet.’

‘Met een beetje fantasie kun je er de voorgangers van Street art in zien,’ zei Wimpy.

Het verschijnsel was in de jaren 70 van de vorige eeuw ontstaan, louter bedoeld als slogans tijdens verkiezingen.

Omdat Koos even in gedachten verzonken was, ging Wimpy verder:

‘Roger is in 2013 gestorven, 92 was hij. Hij maakte popart schilderijen en objecten à la Panamarenko.’

‘Die is ook al dood.’

‘Maar zijn kunst kan ons nog bekoren,’ zei Wimpy.

Als conservator van een museum had Wimpy indruk gemaakt. Hij was niet op zijn plaats in de stuurcabine van een veerboot.

‘Gelukkig zijn er altijd mensen die van bepaalde kunsten houden,’ zei Koos.

‘Goed dat mensen verschillen,’ zei Wimpy een beetje afwezig.

Wimpy zou het de volgende minuten druk hebben om de boot aan te leggen, daarom zei Koos:

‘Ik laat u nu, ik vond het prettig met u kennis te maken.’

‘Ik heb er honger van gekregen,’ zei Wimpy.

‘Wilt u misschien een donut?’

Wimpy had wel iets verdiend voor de gratis rit.

‘Die sla ik niet af.’

Koos haalde de donut uit zijn fietstas en gaf hem aan Wimpy. De kapitein stak hem in zijn mond en draaide aan het roer. Koos zwaaide gedag.

De veerboot legde zachtjes aan. Koos manoeuvreerde zijn fiets naar de kaai en sprong er gezwind op, waarna hij zijn fietstocht verderzette. Slim om de fiets mee te nemen, want de vuurtoren stond nog een heel eind verder.

De asfaltweg naar de vuurtoren was niet bedoeld voor auto’s. Wandelaars hadden de mogelijkheid om naar het strand uit te wijken. Maar Koos fietste verder tot hij niet meer door het mulle zand

geraakte. Hij hield halt aan de voet van de toren om op adem te komen.

De deur was gesloten, waaruit Koos concludeerde dat hij hem ook niet kon bezichtigen. Van beneden af gezien begreep Koos ineens hoe de vuurtoren rood licht kon uitschijnen: er zaten verschuifbare vensters van rood glas achter de vaste vensters van wit glas. Natuurlijk brandde de torenlamp overdag niet.

De avond voordien hadden Koos en Marlous gezien dat ze bij elke omwenteling tweemaal kort een rode lichtstraal had uitgezonden. Op het internet had Koos gelezen dat een sensor ervoor zorgde dat ze aanging bij schemering en uitgang bij dageraad. Dat systeem gebruikte Koos ook aan de oprit van zijn huis, maar de twee lampen gingen soms aan als een hevige windvlaag bladeren over de oprit blies, of als een kat op haar gemakje voorbij wandelde. Heel af en toe sprongen ze aan als een kikker die van de Tommelse plassen naar het kanaal hopte zich van afrit had vergist. 's Avonds bleef Koos buiten het blikveld van de sensor om zijn brievenbus leeg te maken. Zo bespaarde hij elektriciteitskosten.

Het huis van de vroegere vuurtorenwachter stond er nog, maar deuren en ramen waren dichtgetimmerd en het geheel nodigde niet uit om op verkenning te gaan. Een computer had de controle al lang geleden overgenomen van de vuurtorenwachter die er met zijn gezin had gewoond. Zijn werk hield ook de bediening van de havenlichten in, en als er mist was liet hij de hoorn blazen. Het leek Koos wel wat om er samen met Marlous te wonen, tenminste als ze het er gezellig mochten inrichten.

Hij besloot terug te keren naar de motorhome. De fiets moest hij door het mulle zand tot aan het strand leiden, waar hij weer naar believen kon fietsen, richting havengeul.

Koos vond het jammer dat hij aan de Belgische kust niet met de auto op het strand mocht rijden. Als twintiger had hij met zijn auto aan de takelbrug van Genk op het braakliggende gedeelte ervan al slippend met de achterwielen van zijn Fiat Mirafiori cirkels

in het zand getrokken. Dat had hij op het strand ook wel eens willen uitproberen.

Met zijn vrouwenfiets acrobatische toeren doen was onmogelijk. Zijn wielen lieten diepe voren in het natte zand achter. Hij ploegde voort. Maar de rit voelde ook bevrijdend aan, tot een wildeman op het toneel verscheen. Hij leek op Freek de Jonge, maar veel jonger.

Freek probeerde hem de weg af te snijden en gesticuleerde als een komiek in paniek, terwijl hij riep:

‘Stop, u mag hier niet fietsen.’

Het strand was breed genoeg om Freek te ontwijken, maar de man bleef hem met wijd uitgestrekte armen tot stoppen aanmanen. Koos gaf uiteindelijk toe en zei verontwaardigd:

‘Mafkees, ik heb verdorie een fiets om te fietsen.’

En Koos maakte aanstalten om weer te vertrekken.

‘U begaat een overtreding die u veel geld kan kosten,’ zei Freek terwijl hij zijn smartphone uit zijn jaszak probeerde te pakken.

Koos reed verder en riep achterom:

‘Schrijf mijn nummerplaat maar op.’

Taksplaten voor fietsen waren gelukkig al in 1991 afgeschaft.

Freek bleef verbouwereerd achter.

En Koos verkoos wederom het hazenpad te nemen. In een mum bevond hij zich op de oude zeedijk, waar hij achteromkeek. Freek had de achtervolging niet ingezet. Koos zag nergens een vijandige aanwezigheid, behalve in de lucht in de vorm van een drone met rode en groene knipperende lampjes. Werd hij bespied? Had de politie hem al in de smiezen?

Koos liet zich niet leiden door negatieve gedachten en probeerde zich de all-in-onemens te voelen, de mens die problemen voorzag en zich voorbereidde. Koos racete dezelfde weg die hij gekomen was terug. Een geluk dat de veerboot net klaarstond om weer naar de overkant te vertrekken.

Wimpy was afgelost door een man die ook veel weg had van een stripfiguur. Hij droeg een toupet die op het strooien dakje van

Jommeke leek. Maar dat maakte van de man een regelrechte carnavalsgek. Koos zocht geen toenadering met de kapitein noch met andere fietsers of voetgangers. Hij wachtte de langzame vaart af en dacht aan zijn schone slaapster in de motorhome. Zij had zijn leven jaren geleden ineens veel interessanter gemaakt. Hij vond haar een mooie, een Mieke Maaïke. Hij was nog verliefd op haar, tot over zijn oren.

Niet veel later kwam hij bij de motorhome aan. Het was er stil en hij begreep dat Marlous nog sliep, want de zonnewering was omhoog. Wat kon hij doen in afwachting dat zijn liefste ontwaakte? Hij voelde aandrang om te plassen. En dat was een goede reden om opnieuw op verkenning uit te gaan.

Hij reed de Albert 1-laan op. Onder het fietsen bekeek hij de chique kledingwinkels links en rechts. Marlous zou er wel raad mee weten.

Aan de wasserette Demaan zette hij zijn fiets tegen een ijzeren hekje, ter bescherming van een kleine sierboom. Hier moest wel een wc zijn. Hij legde de fiets met het slot aan het hekje vast, vervolgens liep hij naar binnen.

Er waren drie vrouwen bezig met de was te doen: twee jonge, gesluisde vrouwen en een oudje van tachtig. Hij wandelde voorbij de wasmachines naar een deur waarop een stilistisch mannetje en een vrouwtje prijkten, de bekende symbolen om toiletten aan te duiden.

Hij plaste en waste zijn handen. Aan de neiging om zijn handen te wassen als hij een gelegenheid had, kon hij nooit weerstaan. Hij deed het zoals hij het ooit op een bordje in een ziekenhuis had zien staan: inzepen, goed wrijven tussen de vingers en op de handpalmen, en met veel water afspoelen. De kraan met handgreep deed hij met zijn elleboog dicht. Tijdens de coronacrisis had hij op dezelfde manier de deuren open en dicht gedaan. Zijn handen waren van het vele wassen tot stijve harkjes geworden, en op aanraden van Marlous had hij veelvuldig handcrème gesmeerd.

Koos keek zijn spiegelbeeld aan, steunend op de wastafel. Hij stelde zich voor dat hij zichzelf zag staan met zijn rug naar zich toegekeerd, zoals de man met de bolhoed op een schilderij van René Magritte. De titel *Verboden af te beelden* refereerde naar 's mens wens om te kunnen zien wat verborgen zat achter wat hij zag.

Een beweging in de spiegel maakte Koos opmerkzaam op wat er achter hem gebeurde. Hij draaide zich om en zag een silhouet in de deuropening staan. Het was gelukkig niet Freek de dwarsligger. Het jurkje wees hem erop dat hij te maken had met een meisje van een jaar of dertien, veertien.

Toen het kind enkele stappen in zijn richting maakte kreeg hij een beter beeld van haar. Het licht uit de tl-balken in de toilet-ruimte gaf haar een wonderlijk aura dat hem deed denken aan een verschijning van Maria, hoewel hij zo iets nooit had meegemaakt. Hij kon zich ineens voorstellen hoe mensen zich voelden wanneer ze een treffen hadden met een vermeend goddelijk wezen.

Koos raakte vervuld van iets dat hij veeleer in de lente ervoer, terwijl het begin augustus was, hoogzomer.

‘Wil je een spelletje spelen?’ vroeg Maria.

Daarmee verbrak ze zelf de betovering. Ze vroeg het aan hem en aan niemand anders, dus hij moest reageren, gepast antwoorden. Maar hij wist niet zo snel iets te zeggen, en voordat hij iets had bedacht, draaide het meisje zich om, rende naar een van de stoelen aan de zijkant, nam haar tablet op en deed teken naar Koos om naast haar te komen zitten.

Koos gehoorzaamde zonder dralen, keek toe hoe Maria een spelletje speelde en luisterde naar haar tips om het beter dan gemiddeld te doen. Het was Soda Crush, een afgietsel van Candy Crush. Marlous speelde het voortdurend, ze was al op level 5129.

‘Leuk hé?’ vroeg Maria.

‘Het is in elk geval een spelletje waarin je niet doodgaat.’

Daar keek het juffertje van op, maar ze was niet lang afgeleid en ging gezwind verder met zeepjes uit elkaar te laten pletsen tot belletjes, die op hun beurt andere zeepjes uit elkaar deden spatten,

een regelrecht zeepvuurwerk. Koos keek rond om na te gaan wie bij het meisje hoorde. Het moest wel de oude vrouw zijn, haar oma.

‘Hier, nu jij,’ zei Maria.

Blijkbaar had ze het level niet uitgespeeld maar gepauzeerd, en wilde ze dat Koos verderging.

‘Oké, daar gaan we dan.’

Koos nam het ding over en begon enthousiast te spelen. Ongevoelmatig genoeg voor Koos, en voor het meisje, lukte het hem al na enkele minuten naar het volgende level te gaan.

‘Hoe kan dat nu? Heb je dit al eerder gespeeld?’ vroeg Maria.

Koos schudde zijn hoofd en zei:

‘Nee, beginnersgeluk zou ik zeggen.’

Van opleiding was Koos ingenieur, maar hij had ook veel geprogrammeerd. Hij kon zich perfect voorstellen dat een bepaald algoritme ervoor zorgde dat een speler na eindeloos hetzelfde niveau te hebben gespeeld, ineens naar het volgende mocht opklimmen. De magie van de willekeur.

Het meisje keek hem verward aan. Blijkbaar was ze stikjaloers.

‘Moet ik nu tegen mijn vriendinnen zeggen dat ik het level zelf heb gehaald?’

‘Dan lieg je,’ zei Koos en hij trok daarbij een spijtig gezicht.

Haar gezichtje stond op onweer en het leek hem een goed moment om afscheid te nemen.

‘Oefening baart kunst,’ zei hij en gaf haar de tablet terug.

Koos ijelde uit de wassalon, zonder om te kijken.

Maar zijn fiets was weg. Het slot was professioneel doorgeknipt en hing nog aan het hekje. Niemand van de voorbijgangers die hij aansprak had iets gezien. Natuurlijk, daarvoor was het al te laat.

Haatgevoelens kwamen bovendrijven, ze waren louter gericht tot de lagere mensensoort die geen respect had voor andermans eigendom. Koos wist dat Belgen jaarlijks 500.000 fietsen kochten waarvan dieven er 100.000 zomaar meenamen. Hij becijferde dat de kans om zijn fiets in een Belgische badplaats tijdens de zomermaanden terug te vinden 0 procent was.

Neem terug dat gas en alles blijft zoals het was

Vloekend doolde Koos door de winkelstraten van Nieuwpoort-Bad op zoek naar zijn fiets. Hoe was het in godsnaam mogelijk dat een dief het nu net op zijn fiets had gemunt? Je zou denken dat het stelen van fietsen uit de wereld was anno 2021, maar niets was minder weer.

Tijdens zijn studietijd in Hasselt was het een sport geweest om een fiets te terug te nemen als je eigen fiets was gestolen. Koos had er ook aan meegedaan, zelfs toen hij in Brussel werkte en in Leuven op kot zat; de stad was erom gekend. Toen hij naar Hasselt verhuisde ging het spelletje gewoon door. Pas op, het was nooit Koos die ermee begon. Alleen als reactie nam hij er een, waarna hij de fiets een likje verf in een kleurtje gaf dat zo opvallend was dat iemand hem gearandeerd weer zou meenemen.

Koos keek rond. Als de periscoop van een duikboot peilde hij met zijn beste oog de omgeving. Soms meende Koos dat hij met zijn arendsoog alles zag, maar dan merkte Marlous smalend op dat ze regelmatig getuige was van wat een schele otter hij wel was.

Het was logisch dat de dief zich snel uit de voeten had gemaakt, maar Koos hield vol, hij had zich een doel gesteld en week daar niet vanaf. Marlous moest maar even wachten, hoewel de kans groot was dat ze nog een schoonheidsslaapje deed.

Op het eerstvolgende kruispunt wees een toeristische wegwijzer hem de richting aan voor de St-Bernarduskerk. Niet dat hij verwachtte daar zijn fiets terug te vinden, maar kerken interesseerden hem omdat ze stenen getuigen waren van een roemrijk verleden. Koos stelde zich voor dat de grondvesten van de kerk in Nieuwpoort-bad te dateren waren ergens in het begin van de twaalfde eeuw, en kon daarmee leven.

Niet veel verder openbaarde de kerk zich aan hem, badend in de zon, opgetrokken in lichtbeige bakstenen met lichtgrijze negblokken. Ze deed hem terugdenken aan zijn reizen door de lage landen op zoek naar gekke plekken, samen met Marlous.

Hij nam aan dat de kerk de moeite waard was om te bezichtigen en ging naar binnen. Hij vergat prompt zijn zoektocht naar zijn fiets. Het was misschien wat overdreven, maar zo moesten ontdekkingsreizigers in de vorige eeuwen zich gevoeld hebben toen ze op een verborgen stam in de jungle stootten.

Er was een huwelijksmis gaande. Bruid en bruidegom waren niet goed zichtbaar omdat ze met hun rug naar het volk zaten. Ze moesten er stralend uitzien, want het was volgens de volksmond de mooiste dag van hun leven. Koos wenste elk vers getrouwd koppel heel veel liefdesgeluk tot de dood hen scheidde, want zij hadden maar vijftig procent kans dat dat lukte.

Koos kon de emotie die hem pakte niet helemaal verklaren. Waarom waren alle vrouwen die hij op het oog had gehad door andere mannen van bij hem weggekaapt nog voor hij ze kon huwen? Waarom had hij Marlous niet ten huwelijk gevraagd? Misschien moest hij haar vanavond officieel vragen om met hem te trouwen, door bijvoorbeeld de vuurtoren af te huren en de rode lichtstraal op het ritme van zijn kloppende hart te laten flitsen.

Op weg naar een onbezette stoel zag hij een houten paneel met kleurenprenten in. Hij las de begeleidende tekst aandachtig. Blijkbaar hadden studenten uit Utrecht in 1836 er een optocht georganiseerd ter nagedachtenis van de Slag bij Nieuwpoort in 1600. Het was duidelijk dat ze niet alleen in de eenentwintigste eeuw honderdjarige jubilea vierden, zoals bijvoorbeeld het einde van wereldoorlog 1.

Nog steeds volgens het informatiebord vormden België en Nederland begin negentiende eeuw samen één land dat *Verenigd Koninkrijk der Nederlanden* heette. De veldslag bij Nieuwpoort was een van de grootste militaire overwinningen uit de geschiedenis van dat oude Nederland. Maar de Spanjaarden waren er niet in geslaagd de haven van Nieuwpoort in te nemen.

Sommige kerkgangers keken achterom en trokken gezichten alsof Koos de zoveelste ongewenste en luidruchtige toerist was. Hij

zette zich snel op de dichtstbijge, vrije stoel achteraan en deed alsof er niets aan de hand was.

De priester sprak de woorden die Koos vanbuiten kende. Tot zijn achttiende levensjaar was Koos regelmatig naar de mis gegaan. Aframmelen noemde hij het, en in feite werkte dat het beste want zo kwam je in trance en vergat je alle andere dingen die je brein als gedenkwaardig achtte. Koos bezocht kerken, maar bidden deed hij er nooit.

Om een of andere reden schoof hij in de rij aan om ter communie te gaan, misschien om een glimp op te vangen van het gelukkige bruidspaar. Met gekruiste handen slenterde hij in de richting van de priester. De man leek op zijn neef, Pol, wiens geloofsbeloften Koos in een ver verleden had bijgewoond in de kapel van de paters Jozefieten te Leuven. Toen had Pol in een wit kleed plat op zijn borst op de grond gelegen, met zijn voorhoofd leunend op zijn gekruiste handen. Voor Pol was dat als trouwen geweest, maar dan met de Drie-Eenheid.

Toen het zijn beurt was legde Koos zijn handen met de handpalmen naar boven en over elkaar. Hij vroeg zich af of hij de linkerhand in de rechterhand moest leggen, of omgekeerd. Op het laatste moment verwisselde hij ze waardoor Pol onthutst opkeek.

Koos vloekte. Verkeerd gegokt.

Maar Pol maakte geen scène en legde de hostie op Koos' handen. Wat Koos bezielde, wist hij niet, maar voor Pol het kon zeggen, zei Koos het:

'Lichaam van Christus.'

Pol keek hem opnieuw geschrokken aan, zo van: *Waarom keer jij de rollen om?*

De man viel wel mee. Wat zijn beweegredenen ook waren, het was nu zijn beurt om komisch te zijn, want Pol zei:

'Amen.'

Dat wat Koos had moeten zeggen.

Koos knipoogde en draaide zich vervolgens weg van Pol. Hij bleef even staan om naar de bruid te kijken. De getrouwen zaten

te keuvelen, misschien over de draagwijdte van wat ze elkaar hadden beloofd: levenslange trouw. Zowaar een moeilijke opdracht, wist Koos.

Velen zagen het huwelijk als een doodgewoon contract dat ze konden verscheuren. Menig pasgetrouwd koppel lag niet wakker van toekomstige relatieproblemen. En dat was goed. Er waren genoeg moeilijkheden die het geluksscenario konden verpesten. Op elke hoek van de straat lagen ze te wachten om koppels te bespringen als struikrovers.

Wat hij zich van het stel zou herinneren was de décolleté van de bruid en de kale kop van de bruidegom. Twee mooie mensen. Koos keerde hen de rug toe en liep statig door de kerkgang naar achter. Zonder te stoppen wandelde hij naar de uitgang en verliet de kerk.

Buiten wachtte hem de zoveelste verrassing. Hij kon zijn eigen ogen niet geloven. Marlous wachtte hem op, naast zijn fiets die tegen de gevel stond.

‘Wat doe jij hier?’ vroeg hij.

‘Dat kan ik jou ook vragen.’

Ze glimlachte breed, zoals zij dat alleen kon.

‘Hoe kom jij aan mijn fiets? Iemand heeft hem verdomme gestolen toen ik bij de bakker was.’

Marlous wachtte even. Zo kreeg Koos de gelegenheid om te bedaren.

‘Om tien uur ben ik wakker geworden. Ik heb dan een halfuur op je gewacht en ben toen ook maar op pad gegaan. Wat kon ik anders doen, niet?’

‘Wachten op mij misschien?’ vroeg Koos.

‘Je kent me, ik ben niet het geduldigste type.’

‘Dat is waar,’ zei Koos.

Tijdens hun schermutselingen kwam het dikwijls eropaan zich te beroepen op zijn onvoorwaardelijke geduld.

‘Awel, ik herkende je fiets en ik dacht: ik wacht. Ik kon wel wedden dat je binnen was en dat je dra buiten zou komen.’

Koos begreep dat hij haastig de kerk was binnengegaan waardoor hij zijn fiets niet tegen de gevel had zien staan.

‘Dra?’

Alweer lachte ze, en ze zei:

‘Als levenspartner van een schrijver mag ik toch met woorden spelen, of niet?’

‘Oké. Jij je zin.’

‘Heb je trouwens ontbijtkoeken gevonden?’ vroeg Marlous, ‘koeken die ik lust bijvoorbeeld?’

Koos was in gedachten en reageerde niet snel genoeg.

‘Hallo, kunnen we nu eindelijk gaan ontbijten?’

‘Ja, het is al goed. Ze hadden geen croissants zonder suiker, dus ik heb vier chocoladekoeken gekocht.’

Koos had nu wel zin in een donut, maar die had hij helaas weggegeven aan Wimpy de veerbootkapitein.

‘Dat is prima,’ zei Marlous.

Koos kon nog steeds niet geloven dat zijn fiets weer terecht was. Moest de fietsendief dringend naar de huwelijksmis?

‘Je zult me een beloning moeten geven omdat ik indirect je fiets heb teruggevonden.’

‘Straks in de motorhome zal ik je op de blote poep slaan.’

‘Hoe kinky. Ik kan niet wachten,’ zei Marlous.

Koos wilde niet de erotische toer opgaan en zei:

‘Trouwens, je hebt de motorhome niet kunnen afsluiten zonder sleutel.’

‘Ik heb de knopjes vooraan ingedrukt en ben opzij uitgestapt, die deur krijgt toch niemand open met dat kapotte handvat.’

Dat was op reis in Spanje half afgebroken. Vermoedelijk had het snikhete weer het materiaal van de klink toen bros gemaakt.

‘En als ik ondertussen aan de motorhome was aangekomen, hoe zou ik je dan terug hebben gevonden?’

‘Tja, als we niet in het smartphonetijdperk hadden geleefd was dat een probleem geweest. Dan zou ik een briefje op het stuur van de motorhome hebben achtergelaten, dat ik je aan de kerk van het

dorp zou terugzien. En dan zou dat ook toeval zijn als je het briefje niet gelezen had maar hier toch zou zijn.'

Koos was blij dat hij haar gedachtegang kon volgen en zei:

'Een geluk dat toeval goed kan uitpakken.'

'De coïncidentie heeft me bij jou gebracht,' zei Marlous.

'Niet alleen vandaag hé?' vroeg Koos.

'Nee, toen ook.'

In 2005, in een heen en weer zwiepend en op en neer wiegend treinstel, op een winterse dag in februari, op weg naar huis. Tijdens die nachtelijke rit had sterrenlicht tussen hun ogen weerkaatst. Nu ook, want de zon was een ster.

'Coïncidentie? Mooi woord trouwens,' zei Koos.

'De interesse voor taal delen we al even lang als ons bed.'

Pretoogjes. Bij allebei.

'Bon, laten we vooral niet doorbomen over toeval, ik wil eten,' zei Marlous.

Daar was de nuchtere Marlous weer.

Koos nam de fiets en stapte op.

'Help me eraan denken dat ik een nieuw slot koop,' riep hij.

Marlous zat al op de bagagedrager en zei:

'Ja, vertrek nu maar.'

De ongeduldige Marlous was ook terug.

'Pas op voor de koeken want die zitten in de fietstas,' zei Koos.

'Ik let wel op hoor.'

Koos had wat moeite om te vertrekken, wat bij Marlous gekir en verrassende kreetjes ontlokte.

'Rechtsomkeer,' riep Marlous toen bleek dat Koos de verkeerde kant uitreed.

Meestal was het Koos die Marlous erop moest wijzen dat ze bij het verlaten van een winkel tijdens een funshopping tegen de richting die ze gingen in liep.

Ze reden terug in de richting van de zeedijk waar hun motorhome geparkeerd stond. Het was stralend weer en Koos had het mooiste meisje van de wereld achterop zijn fiets zitten, dus hij

voelde zich in zijn nopjes. Marlous voelde de sfeer ook goed aan. Ze hadden pret. In het prille begin van hun relatie waren ze 's morgens op dezelfde manier naar het station gereden om er de trein naar hun werk te nemen. 's Avonds natuurlijk ook.

Door zijn enthousiasme, en ook omdat de bestuurder van een auto hem niet zag aankomen vanachter een geparkeerde auto, dreigden ze te botsen. Koos zag de auto die van links kwam voor zich opdoemen, bedacht een vluchtweg om hem te ontwijken maar begreep op tijd dat Marlous dan van de fiets zou tuimelen.

Achteraf kon hij zijn ontwijkmaneuver voorzichtig noemen. En het duurde lang eer hij het afgehaspeld had. Hij kreeg de tijd om over een oplossing na te denken, waardoor ze uiteindelijk niet vielen. Iemand die het had zien gebeuren had wellicht verrast opgekeken en gezegd dat het een mirakel was dat ze overeind waren gebleven.

Maar dat was niet alles. Op een of andere manier was zijn telefoon uit zijn linker jaszak gevallen. Dat zou niet erg zijn geweest omdat hij in een stevig lederen hoesje zat, maar hij lag wel in de baan van een aankomende auto waarvan de autobestuurder Koos vreemd aanstarede omdat hij zijn gebaren niet begreep. De rechter autoband rolde net langs de telefoon en daar was Koos maar wat blij om.

‘Dat was hoerenchance,’ zei Marlous.

Ze zat op de bagagedrager en hield de fiets recht terwijl Koos de telefoon oppraapte.

Wat geluk met hoeren te maken had wist Koos niet. Misschien moest je dat veel hebben om de juiste prostituee te vinden. Koos had inderdaad de indruk dat hoerenlopers maar moeilijk konden kiezen als hij zag hoe ze bij elk raam aan de Chaussée d'Amour met de auto vertraagden om de dame in de etalage grondig te bekijken. Pas op, hij was daar nooit voor zichzelf, het was doodeenvoudig de weg om naar zijn schoonouders te rijden.

Koos ondervond weer moeite om te vertrekken met Marlous achterop. Hij voelde dat ze er alles aan deed om de fiets recht te

houden door haar lijf op de bagagedrager te balanceren als een geoefend koorddanser. Hij perste vervolgens alles uit zijn longen om snel vooruit te komen.

Het eerste wat Koos deed toen ze aan de motorhome aankwamen, was de fiets weer in het achterste gedeelte van de auto plaatsen. Marlous was ondertussen al begonnen met de ontbijttafel klaar te zetten. Veel werk was dat niet: twee koppen en twee bordjes uit de kasten halen, bijbehorend bestek bijeen grabbelen en de koeken uit de zakken halen.

Het koffiezetapparaat werkte op 12 Volt en Koos zou het ding moeten aansluiten op de sigarettenaansteker. Omdat het water altijd heel traag doorliep zette hij normaal het toestel al aan wanneer ze met het ontbijt begonnen. Zo konden ze na het verorberen van de koeken, ongeveer een dik kwartier later, koffie slurpen. Maar in de buurt van de zeedijk waren genoeg gelegenheden om snel koffie te drinken, dus ze zagen af van het langzame apparaat in de motorhome.

Meestal at Marlous heel gedistingeerd en gesofisticeerd, maar nu liet ze zich verleiden om te schrokken, ofwel wilde ze Koos levensecht nadoen. Zijn moeder at ook heel snel, maar van een oorlogskindje mocht je dat verwachten. Koos had geen oorlog meegemaakt en toch kon hij niet snel genoeg zijn eten naar binnen spelen. Misschien lag dat aan het feit dat de porties die zijn ouders hem voorschotelden veeleer klein waren geweest.

Gezond van lijf zijn deed je allereerst door niet te veel te eten, vervolgens door de juiste dingen te kiezen. Gezond van geest zijn, dat was nog iets heel anders. Teleurstellingen en ongelukken konden je danig van streek maken, maar met de nodige positieve gedachten kon je je hersenkronkels ook weer in de plooi krijgen.

Ontbijtkoeken waren niet zo gezond, maar ze lieten zich de croissants en chocokoeken smaken. In de sfeervolle motorhome waren ze verrukkelijk.

Druppels op een steen tikken secundem tot tijd bijeen

Aan de ontbijttafel vertelde Marlous dat ze raar had gedroomd. Ze had samen met minstens dertig andere leerlingen op oude bankjes voor twee gezeten. De lesgeefster tierde, maar Marlous wist niet of zij hen op die manier de leerstof wilde bijbrengen, of dat ze probeerde hen tot stilte aan te manen.

‘Meermaals kwam de vrouw op een skateboard voorbij gerold om met de strenge blik van een Duitse SS-officier de les in goede banen te leiden.’

‘Een skateboard?’ vroeg Koos.

‘Het kan ook een hoverboard zijn geweest.’

‘Welke les volgde je?’

‘Geen idee, ik denk aardrijkskunde, want de muren hingen vol ouderwetse landkaarten. Niemand lette op, alle kinderen deden iets met hun smartphone. Ik had er geen.’

‘Nu je het zegt. Hoe komt het dat jij nog een oude zaktelefoon hebt waarmee je slechts kunt bellen en sms’en?’

‘Binnenkort krijg ik van mijn nieuwe werkgever een echte smartphone.’

Na 20 jaar belastingdienst was Marlous overgestapt naar de fiscale dienst bij de Federale overheid.

Marlous twijfelde aan haar eigen kunnen, want ze zei:

‘Ik weet niet of ik eraan ga kunnen wennen. Ik ken het ding amper, alleen de camera-app, omdat jij hetzelfde type telefoon hebt en ik daarmee op vakantie al heb gefotografeerd.’

Als ze met twee smartphones begonnen te klikken zouden ze binnen de kortste keren honderdduizend foto’s bezitten. Koos’ motto was: beter een beeld dan duizend woorden, en duizend beelden maakten een boek.

‘Maar ik was mijn droom aan het vertellen, weet je nog?’

‘Oké, ga verder, ik luister,’ zei Koos.

‘Sommige klasgenootjes maakten stennis door propfen en vliegtuigjes naar elkaar te gooien.’

Koos durfde haar weer te onderbreken:

‘In onze schooltijd gooiden we gommen en scherpers. Dat waren serieuze projectielen die wij enkel gebruikten als de leraar even weggeroepen was.’

Haar blik sprak boekdelen vol gevloek en pittige zinnsneden die haar opgekropte ergernis perfect beschreven. Koos gaf Marlous een teken dat ze weer verder kon vertellen.

‘En ineens stond daar een tovenaars, veeleer een goochelaar, hoe heet hij alweer, die een vliegtuig kon doen verdwijnen en kon vliegen op het podium?’

‘David Copperfield, hij noemde zich een illusionist.’

‘Juist,’ zei Marlous.

Koos wist er nog meer over te vertellen:

‘Hij liet het Vrijheidsbeeld in New York verdwijnen, en hij is door de Chinese Muur gewandeld, in plaats van erover. Hij is zelfs uit de vroegere gevangenis op Alcatraz kunnen ontsnappen.’

‘Dat waren pas goocheltrucs hé? Wat is er van hem geworden?’

‘Geen idee, de rijkste illusionist van de wereld misschien?’

Koos haalde zijn schouders op.

‘Maar dan heb je de moderne goochelaars nog niet bezig gezien, dat zijn echte magisters,’ zei Marlous.

Wellicht bedoelde ze magiërs, want magisters waren middeleeuwse dokters.

‘Ik kijk daar niet meer naar. Ze laten je met een ei zitten omdat ze nooit uitleggen hoe ze het doen. Maar die droom van je, hoe ging die nu verder?’

‘De illusionist riep: *Hocus pocus pas, ik wou dat je een goudklomp was.*’

‘Wow, wat een toverspreuk. Wist je dat de volledige spreuk *hocus pocus pilatus pas* was?’

‘Van Pontius Pilatus die we kennen uit de Bijbel?’

‘Inderdaad,’ zei Koos.

‘En waar ligt het verband met de goocheltruc?’

‘Ik herinner me iets van een zin die ze in de mis uitspraken, en mensen die geen latijn kenden namen de klanken over. Na verloop van tijd kwam dat eruit.’

Marlous keek hem bewonderend aan.

‘Ik weet toch veel hé?’ vroeg Koos.

‘En ik weet dat sommigen *hocus pocus pats* zeggen.’

‘Inderdaad, ik zou *pats* gezegd hebben, maar dat rijmt niet met *was* in jouw droomgedichtje. Maar vertel verder over je droom.’

‘Oké, dus met de klaterende waterval uit de mond van de illusionist kreeg het oorverdovende lawaai in de klas een pauze toebedeeld. Ineens was het er zo stil dat je een muis zou horen trippelen.’

Marlous liet een beduidend waardige stilte vallen.

‘En toen?’

‘Ik zal het zeggen zoals jij het zou schrijven: *Fotonen van goud schenen door het raam naar binnen en hun lichtstralen braken in een regenboog van de kleuren rood, geel en bruin. Buiten blakerde de aarde zwart in de zon.*’

Koos fronste zijn wenkbrauwen, maar hij zei niets.

‘Goed hé?’ vroeg Marlous.

‘Dat mag je wel zeggen, het lijkt wel een voorspellende droom.’

‘Dat vind ik ook, de klimaatverandering krijgt een staartje, en daar zitten we niet op te wachten,’ zei Marlous.

‘Ik heb in de krant gelezen dat het in België zo warm zal worden als nu in Italië, zo rond het jaar 2070.’

‘Ik zie je nooit in de krant lezen,’ zei Marlous, terwijl ze Koos aankeek alsof hij niet wist wat hij zei.

‘Ik lees de digitale versie van de krant op mijn computer. Sinds ik een abonnement hebt gekocht voor mijn moeder. Zij krijgt de papieren versie.’

‘Oké.’

Marlous dacht over iets na, maar Koos kon alleen ernaar raden.

‘Jij kunt nu al niet tegen de hitte,’ zei Koos.

‘Bovendien is een airco geen groene oplossing.’

‘Ach, dan bouwen we een huis in een grot,’ zei Koos.

‘Of in ijs. Dat doet me trouwens denken aan dat verhaal op tv van een vrouw wier ouders vijfenzeventig jaar na hun verdwijning in een gletsjer zijn teruggevonden, louter omdat die zover was gesmolten dat de lijken konden vrijkomen.’

‘Zoals Ötzi de ijsmummie.’

‘Die ken ik niet,’ zei Marlous.

‘Google hem maar.’

‘Als ik tijd heb,’ zei ze.

Ze wilde nog iets zeggen maar de motorhome schommelde plots hevig heen en weer.

Ze schrokken op, Marlous veel meer dan Koos. Ze verlegden hun blik van binnen naar buiten.

Er weerklonk bulderend gelach. Koos kon in het zijraam nog net een groepje jongeren voorbij zien lopen.

‘Wat een stelletje lomperiken,’ zei Marlous.

Toen Koos door de voorruit keek zag hij een jongen gniffelend achteromkijken.

‘Zal ik ze eens mores leren?’ vroeg Koos en hij maakte al aanstalten om uit te stappen.

‘Nee, jij blijft hier. Ik heb je nog nodig.’

Ze klonk streng en Koos gehoorzaamde zonder tegen te strubelen.

‘Bedoel je om af te wassen, of zo? Of het bed op te maken? De vuilnisbak buitenzetten?’

‘Je weet wat ik bedoel,’ zei ze.

Boos was ze niet, wel een beetje kwaad.

‘Als beschermer van het zwakke geslacht dan?’

Hij voelde zich een ladykiller met als wapen een aardappelschiller. Maar hij stond letterlijk met de mond vol tanden toen Marlous zei:

‘Een man gebruikt niet zijn hersenen maar wel zijn ballen, of als Pasen en Pinksteren op één dag vallen.’

Marlous keek hem doordringend aan en het was alsof ze zich serieus wilde houden. Koos liet zich normaal graag verleiden door

haar hypnotiserende ogen, maar nu waren ze als de priemende, synchrone stralenbundels van tweeling-vuurtorens in de nacht.

Vijf seconden kon ze haar pose aanhouden. En toen zei ze:
'Grapje.'

Koos zag haar dat vertraagd zeggen. Even meende hij dat er uit haar mond speeksel spatte dat als zwamdraden in zijn gezicht bleef hangen. Zijn oogleden leken aan elkaar te plakken zoals hij dat als kind vaak ervaren had wanneer hij 's morgens in bed ontwaakte. Maar niet echt.

Koos herstelde zich snel en vroeg:

'Met het eerste deel van je spreuk ga ik niet zo direct akkoord, en het tweede deel klinkt als een bekend gezegde.'

Marlous glimlachte en zei:

'Pasen en Pinksteren vallen nooit op dezelfde dag.'

Koos speelde het spelletje mee:

'En dus denkt een man nooit na. Wil je dat zeggen?'

Marlous knipperde met haar oogleden, voor ze zei:

'Zo'n beetje ja, maar ik hou je in de gaten zodat je geen stomiteiten doet.'

'Als jij er niet was, zou mijn leven een hel zijn,' zei Koos.

'Dito.'

Marlous deed Demi Moore na in *Ghost*, maar Demi had er veel langer over moeten nadenken. Ze vervolgde met:

'Bovendien is het fijn om eens de waarheid te horen.'

'Het is leuk om me voortdurend in jouw schoonheid te mogen onderdompelen. Dat is beter dan erin *verdrinken* hé?'

'Is het dat wat jouw lezers graag lezen?' vroeg Marlous zonder op zijn woordspelletje te reageren.

'Zij maken ervan wat ze willen. Dat is nu net het verschil met een film, daarin schotelen ze je alles voor, terwijl je je in een boek kunt verplaatsen in een personage, je leeft veel meer mee.'

'En jij steekt nog veel meer in een boek, is het niet?'

'O ja, wat dan?'

Koos wachtte heel serieus op haar antwoord, want het interesseerde hem altijd wat lezers van zijn boeken vonden.

‘Wetenschap.’

‘O dat,’ zei Koos.

Hij leek wat teleurgesteld. Toen zei hij:

‘Sommigen denken dat ik er te veel weetjes in stop. En dat ik maar flutverhaaltjes vertel.’

‘Ach, trek het je niet aan. Alle verhalen draaien om niets omdat de mens nu eenmaal van dramatiek houdt. Alleen liefde telt.’

‘Amai, is dat jouw blijde boodschap?’ vroeg Koos.

Hij voelde zich trots, hij was fier op zijn muze. Zij had het allemaal begrepen. Misschien door zijn boeken te lezen.

‘Iedereen zoekt naar de zin van het leven, maar als je geen kinderen hebt heeft het leven geen zin,’ zei Marlous.

Koos zei:

‘Maar dat laat niet weg dat je naar de zin mag blijven zoeken. Zie het als een queeste, zoals die van Don Quichot. De levenservaringen van jouw vrienden helpen je bij je ideeënvorming.’

Koos probeerde voortdurend te achterhalen waarom hij leefde maar had begrepen dat hij dat enkel kon door zelf in het leven te staan.

‘Alleen jammer dat we zo weinig vrienden hebben,’ zei Marlous.

‘Voor mij is één al genoeg,’ zei Koos.

En hij had er ook maar één: Marlous.

Marlous kreeg een trieste trek op haar gezicht, en zei:

‘Ik heb er geen.’

De conclusie was dat zij Koos niet meetelde. Maar dat was misschien logisch, tenminste als een partner meer is dan een vriend.

Koos vroeg:

‘Je hebt toch heel goeie vrienden onder je collega’s, niet?’

‘Ja, dat klopt, maar die zie ik niet zoveel als ik zou willen.’

‘Kop op Marlous, het komt allemaal goed,’ zei Koos.

Hij dacht terug aan de coronacrisis. Toen was het beter geweest om zo weinig mogelijk vrienden te hebben. In sommige situaties volgde je immers de maatregelen om het virus te bestrijden minder goed op. Social distancing was dan uitermate moeilijk.

Koos begreep dat ze al veel te lang zaten te praten. Zo was de dag om voor je het wist. Ze hadden het over koetjes en kalfjes gehad, maar er waren ook onderwerpen komen bovendrijven die de diepere band tussen hen onderstreepte. Er waren veel te veel koppels, getrouwd of niet, die te weinig praatten.

‘Tijd om op pad te gaan?’ vroeg Marlous.

‘Waar waren we alweer naar op zoek?’

Koos vroeg het als test, om na te gaan of Marlous nog wist wat de reden van hun trip naar de kust was.

‘Eh, zon en zee?’

Ze hield zich van den domme. Dat was duidelijk te zien aan haar glimlach die Koos weer in de zevende hemel deed wanen.

‘Nee meisje, wij zijn op vuurtorentocht.’

‘O ja, de actieve vuurtorens van België.’

‘En waar staan die ook alweer?’

Marlous dacht diep na. Koos wist niet of ze dat om te spelen deed.

‘Ik denk dat er een in Zeebrugge staat, eentje in Blankenberge, in Oostende en hier in Nieuwpoort.’

‘Goed zo meisje, je mag een bank vooruit.’

Marlous had die van Nieuwpoort al van ver gezien, ten minste het rode licht dat hij uitscheen als het donker was. Ze moesten hem dringend gaan bewonderen, in vol ornaat aan de rand van het strand.

Toen ze uit de motorhome waren gestapt en Koos alle portieren had gesloten, zei hij:

‘Maar eerst gaan we ergens koffiedrinken. Ik heb een interessant zaakje vlakbij gezien. Ik hoop dat je het er gezellig zult vinden.’

‘Je kent onderhand mijn normen wel, hé Koos. Als ze daar een Chai Thea Latte hebben ga ik zonder boe of bah naar binnen,’ zei Marlous.

Ze knipoogde bevallig. Misschien was het ook een excuus voor de keren dat zijn keuze slecht uitgevallen was en zij hem daarvoor had uitgescholden. Dat waren geen momenten geweest waar Koos graag aan terugdacht. Haar temperament kennende had hij zich voorgenomen niet meer in de verdediging te gaan en haar vooral met rust te laten tot ze inzag dat ze zelf in de fout was gegaan. Of tot Koos begreep dat hij zich had vergist.

Koos snakte naar een smeuiġe cappuccino. Koffie werkte verslavend, en toch kon hij niet zeggen wat hij voelde als hij het goede dringend nodig had. Hij zag zichzelf al in een knusse zetel zitten, in het begin nippend van zijn hete koffie, vervolgens slurpend, en ondertussen de tijd nemend om na te kijken wat er zoal op de sociale media gaande was.

Ze wandelden over de zeedijk tot ze voor de zaak stonden die Koos had uitgekozen.

‘Wat denk je van Tearoom Nelson?’

‘De buitenkant ziet er goed uit,’ zei Marlous terwijl ze een menukaart van een buitentafeltje opnam.

Ze wierp een snelle blik erin en zei:

‘Oké, let’s go baby.’

Koos wilde haar voor laten gaan, maar op het nippertje dacht hij eraan dat de man altijd eerst het restaurant moest binnengaan. Marlous hield van etiquette.

‘Volgt u mij maar in het rood, jonkvrouw in nood, deze galante ridder zal u trakteren op een festijn in zijn kasteel Valentijn.’

‘Als u zich baars gedraagt ga ik met u mee, dan zal ik u vrijwillig en ongedwongen volgen tot aan uw warme bedstee.’

Koos hoorde het goed en kon haar rijmpje wel smaken, maar er was een woord dat hij niet kende. Hij draaide zich om naar haar en vroeg:

‘Baars?’

Marlous botste tegen hem op en grommelde omdat ze zich pijn had gedaan; ze had haar neus tegen zijn schouder gestoten.

‘Je ziet het,’ zei ze, ‘ik ben zo onbeholpen als jij.’

‘Meneer en mevrouw Kluns-Stuntel,’ zei Koos.

Maar ze wisten wel beter.

Koos wilde Marlous een vluchtig kusje geven, maar zij was sneller met haar kus die zijn mond in twee spleet. Ze ging zo fel te keer dat hij vreesde een plek te moeten opzoeken die hen wat meer persoonlijke vrijheid gaf.

Ze waren gebonden aan gedragsregels waarvan je je af en toe afvroeg waarom ze ooit in het leven waren geroepen.

Je lichaamshaar kortwieken is zonder vleugels vliegen

Marlous wilde niet op het terras van de Tearoom van Nelson gaan zitten omdat de rijweg vlakbij lag. Ze gingen naar binnen en zetten zich aan het venster waar ze over de zee konden uitkijken.

Het was er druk. Achter de toog stond een man die zonder zich te moeten verkleden ergens in Alaska een blokhut had kunnen bouwen. Zijn lange grijze haar was in een staart gebonden, zijn rosse snorbaardje perfect gekapt.

Koos had geen problemen met iemand die lang haar had omdat hij als kale man van een stevige haardos droomde. Iemand met het haar in een staart kon er voor Marlous nog net door, maar ze zag liever gekortwiekte mannen zoals Koos. Als het nodig was nam ze de tondeuse zelf ter hand, dat vond ze leuk en het was goedkoper dan bij de kapper.

Nelson kwam de bestelling niet opnemen, dat deed een leuke jongedame die iets had van filmster Scarlett Johansson. De versie uit de tearoom had een blond stijl kopje. Koos keurde haar en zag dat Marlous hem in de gaten hield. Maar haar blik maakte duidelijk dat hij zonder problemen naar mooie meisjes mocht kijken. Als de kans zich voordeed mocht hij er zelfs mee vrijen, als hij maar nadien terug naar Marlous kwam.

Toen Scarlett hun tafeltje verliet zei Koos:

‘Ik heb vannacht gedroomd dat mijn auto op fietsbanden reed, en toen de betonweg overging in een aardeweg veranderden ze in tractorbanden. Er verscheen een wit wolkje boven de motorkap maar de auto bleef rijden.’

‘Poeh, ik heb heel wat anders gedroomd, ik kwam twee oude lieven tegen in het ziekenhuis waar een virus heerste.’

‘Dat virus, hoe zag dat eruit? Een bolletje met in alle richtingen tuitjes eraan?’

‘Ja, van die *soupapekes* zoals jij er maar één hebt,’ zei Marlous. Alleen een smiley kon Koos’ gezicht beter beschrijven.

Scarlett kwam met hun drankjes aan, zette ze op het tafeltje en zei:

‘Geniet, hier en nu, en tot in de eeuwigheid.’

En dat vonden Koos en Marlous geweldig goed gezegd van het leuke grietje.

Ze keken haar na, hoe ze met haar wiegende heupen naar de toog liep. Gelukkig mocht de horeca weer als vanouds op volle toeren draaien.

‘Ik hoop dat we zo’n miserie als de coronapandemie nooit meer meemaken,’ zei Marlous.

Ze was er helemaal van overstuur geraakt. Niet omdat zij bang was om te sterven, maar omdat sommige naaste familieleden in risicogroepen zaten, Koos bijvoorbeeld. Het leek hem een goed idee om van onderwerp te veranderen en vroeg:

‘Zullen we doorbomen over jouw nachtmerrie of wil je het vervolg van mijn verhaal horen?’

Marlous keek hem meewarig aan, en zei:

‘Oké, vertel.’

‘Mijn auto veranderde in een drone die over een heleboel huizen vloog, ze hadden geen ramen noch deuren. Er zaten wel gaten in de daken waarlangs je via een trap naar beneden kon gaan. Ik daalde de trap af, niet trede per trede maar in één keer, alsof ik zweefde.’

‘Hé, dat is gek. Ik weet dat andere mensen ook kunnen vliegen in hun dromen, maar ik dacht dat ik de enige was die in een trappenhuis elk volgende stuk trap als een trede neemt.’

‘Nee, dat droom ik dikwijls. Laten we dat de volgende keer eens proberen, hand in hand.’

‘In een droom dan,’ zei Marlous, ‘trouwens, die huizen zonder ramen, dat klinkt weer profetisch. In de zomer wordt het met die grote vensters in ons huis veel te heet.’

De lange hete zomer van 2018 lag nog fris in het geheugen.

‘Zever niet. Het heeft in het voorjaar zoveel geregend dat het waterpeil overal veel te hoog is. Het grondwater zit nu tot net onder onze voeten.’

‘Als jij het zegt,’ zei Marlous, waarna ze van haar gin-tonic dronk.

Koos volgde haar voorbeeld. De alcoholische aperitief smaakte goed, of het nu al middag was of niet.

Koos en Marlous hadden de ervaring dat ze op restaurant altijd lang moesten wachten eer iemand hen de rekening kwam brengen. Maar in Tearoom Nelson hoefde Koos maar zijn vinger op te steken en daar was Nelson in eigen persoon.

‘En waar komen jullie vandaan?’ vroeg hij ongegeneerd.

‘Van het verre Limburg,’ zei Koos.

‘Aha, de Limburg,’ herhaalde Nelson.

Koos zag dat Marlous problemen had met die opmerking. Voordat zij iets kon zeggen, zei hij:

‘Voor de Limburgers is de kust altijd een welgekomen afwisseling.’

‘Tja, wij zien de toeristen graag komen, maar dan moeten ze wel goede tafelmanieren hebben.’

Dat was een opmerkelijk gezegde voor een ondernemer die vooral toeristen allerlei etenswaren en drankjes voorzette om geld te verdienen. Of hij deed het als bijberoep en hoefde het voor het geld niet te doen. Wellicht had hij anders gekraaid in coronatijden.

Een motorfiets die voorbij brulde maakte praten even onmogelijk.

Terwijl Koos het verschuldigde bedrag overhandigde, zei Nelson nog:

‘Ik wens jullie veel avontuur op dit onmogelijke uur.’

Nelson hanteerde dezelfde vertelstijl als Scarlett. En het was niet iets wat een restaurateur normaal tegen zijn klanten zou zeggen.

Iedereen schrok van een gil die vanuit de achterkeuken weerklonk. Aan het gekrijs te oordelen ging er iets helemaal fout. Koos

stelde zich voor dat iemand van het keukenpersoneel zich had gesneden, of zich had verbrand. Nelson rende naar de keukendeur en verdween uit het zicht.

De aanwezigen keken reikhalzend op en vroegen zich af wat er gaande was en wat ze konden doen. Gelukkig had Koos al betaald en kon hij samen met Marlous naar buiten gaan. Dus hij stond recht en keek rond of hij niets vergeten had. Marlous volgde zijn voorbeeld.

Ze waren nog niet tot aan de uitgang glopen toen ze Nelson hoorden roepen:

‘De keukenrobot heeft het hulpje vermoord.’

Koos en Marlous draaiden zich om en zagen Nelson in de deuropening naar de keuken staan. Wat hij had gezegd was al onwerkelijk genoeg, maar toen Koos diens bebloed hemd zag, vreesde hij dat hij in een nachtmerrie was terechtgekomen. Of een droom in een droom, dat kon toch? Er waren films over gemaakt. Hoe heette hij alweer? Deception? Interception? *Inception*. Dat was het. Met Leonardo DiCaprio in de hoofdrol. Ingenieus maar verwarrend. Goed voor 4 Oscars.

Soms had Koos moeite om zich iets te herinneren, maar die laatste breininformatie was wel heel gemakkelijk komen bovendrijven.

Marlous had de neiging om de biezen te pakken, maar Koos nam haar hand vast en trok haar terug. Hier moest hij het fijne van weten.

‘Laat me los,’ riep ze furieus.

Marlous trok zo hevig aan zijn hand dat ze zichzelf pijn deed. En Marlous bezeren, dat was nooit een goed idee. Koos liet haar terstond los.

Nelson was ondertussen zover om de aanwezigen duidelijk te maken dat hij ondanks zijn stoerheid hulp nodig had. Hij inviteerde met een minimaal gebaar van zijn handen iedereen om mee te komen.

Koos was normaal beducht op situaties die zo onwaarschijnlijk waren als een test met verborgen camera. Hij daagde iedereen uit om hem allerhande toestanden voor te schotelen omdat hij wat graag wilde weten hoe hij zou reageren. Want blijkbaar reageerden de meeste testpersonen in functie van de groep en niet van het individu. In de tearoom was hij er niet zo zeker van. Koos rekende zich niet bij de grote groep, dus hij volgde Nelson als enige de keuken in.

Hij leek een parallelle wereld binnen te stappen waar alles net iets anders werkte. Wat hij er zag, tartte elke verbeelding. Scarlett zat op de koelkast, haar benen bungelend. De koelkast was twee meter hoog. Hoe ze erop was geraakt was een raadsel dat hij niet hoefde op te lossen: Nelson had haar wellicht een handje geholpen.

‘Hé knapperd, werk jij hier, of kom jij voor mij lekker dier?’

Scarlett keek hem stout aan. Een glimlach schemerde door, maar in haar blik herkende Koos ook de hoop dat hij haar toneeltje wilde meespelen.

Koos deed het op zijn manier en zei:

‘Soms heb ik mijn oortjes in en doe ik alsof ik werk. Maar hier geef ik mijn oogjes de kost en pol ik als een berk.’

Scarlett knikte begrijpend.

‘Nog tweemaal gapen voor je me brutaal komt schaken om me daarna teder te kussen op mijn kaken,’ zei ze als een sexy filmactrice.

Ze had de zin niet vanbuiten moeten leren omdat ze de scène juist inschatte en automatisch de bijbehorende woorden wist. Waar Nelson heel die tijd was drong niet tot Koos door.

Te laat zag hij dat Scarlett een waterfles op hem richtte en ze leegspoot door ze samen te drukken. Het water raakte hem in zijn kruis en als afkoeling kon dat wel dienen.

‘Zal ik als vuurtoren tolleren of zullen we rollebollen?’ vroeg ze en sprong als een velociraptor van de koelkast.

Het was te gek voor woorden en Koos maakte dat hij wegwam. Hij duwde de keukendeur zo hard open dat ze met een luide knal tegen de muur sloeg.

Met de buitendeur was hij wat voorzichtiger omdat ze van glas was. Tot overmaat van ramp zag hij hoe Nelson Marlous op het trottoir belaagde door haar naar zich toe te trekken, alsof hij een kusje van haar wilde stelen, maar dan op de hardhandige manier.

De adrenaline in zijn aderen bundelde zijn mentale wil tot ongekende fysieke krachten en in een wip stond Koos als een groene hulk voor de boosaardige Nelson. Zo stonden ze daar, midden op de rijweg, die gelukkig niet druk bereden was.

Maar Nelson bond onverwacht in en zei:

‘Grapje.’

Diens gezicht leek meteen niet meer op een verbaasde orang-oetang maar op een die zijn snuit tuit en met zijn dikke lippen probeert duidelijk te maken dat hij het uitermate grappig vindt.

‘Wat bezielt je?’ vroeg Koos.

Nelson antwoordde niet, alsof hij een catatonische aanval doormaakte. In zichzelf gekeerd. Bijna autistisch.

Scarlett kwam naar buiten gerend en ging parmantig naast Nelson staan, met de handen in de heupen, zo van: *Geen commentaar, ga dan maar, tegen ons kunnen jullie niet op, wij spannen samen, als een fles en een dop.*

Het kwam voor Koos over als een gebeuren waarvan hij de betekenis onmogelijk kon achterhalen omdat het niet van zijn wereld was, buitenaards zelfs.

Maar goed dat Marlous er was, want die kwam naast Koos staan, en haar houding liet niet misverstaan wat haar bedoeling was. Ze was klaar om de handen in elkaar te slaan.

Marlous nam het woord, zeggend:

‘Oké, dit is geen spelletje computerschaak en ik vermoed dat jullie ons iets duidelijk willen maken.’

Tegen Scarlett zei Koos:

‘Weg met de protocollen, wat bedoelde je met *als vuurtoren tollen?*’

Scarlett en Nelson lachten hun tanden bloot. Koos dacht dat ze zouden beginnen schaterlachen maar opnieuw kwamen ze uit een onverwachte hoek door zich in elkaars armen te gooien en als een wervelwind in het rond te dansen/draaien.

Koos herinnerde zich hun Brugse bezoek aan het lichtspektakel Wintergloed eind 2019. Aan ’t Zand waren de lichteffecten niet van dien aard dat je ze met open mond moest bekijken. Maar de geprojecteerde lichtstralen aan het concertgebouw die op geïnverteerde kaasgaten leken, hadden hem genoeg inspiratie gegeven om zijn smartphone boven te halen toen Marlous en haar nichtje er in een vlaag van spontaan levensgenot pirouettes begonnen uit te voeren, met hun handen aan elkaar geklonken.

Hij had er een leuk fotoproject aan overgehouden dat hij op zijn site had geplaatst. Door in Photoshop de stuiterende lichtballen in te kleuren en vuurwerkachtige bolbliksems in de donkere lucht te laten springen had hij bovenop *lol* wat *spat* en *sprank* toegevoegd.

Terwijl hij daaraan terugdacht lieten Scarlett en Nelson het beste van hun danskunst zien. Het tollende mondde uit in een innige omhelzing dito klinkende kus op de mond, geen tongzoen maar een kuise filmkus.

Mensen op het terras applaudisseerden. Of dat ook voor Koos en Marlous was, dat was niet helemaal duidelijk. En alsof er niets gebeurd was, draaiden de dolle dansers zich om en liepen hand in hand hun zaak weer binnen.

Marlous schokschouderde en was nog zo alert om te weten waar ze de fiets had geparkeerd. Koos nam hem van haar over en zij sprong achterop.

‘Dat was te gek om los te lopen,’ hoorde hij Marlous achter hem roepen.

Na een moeilijke start fietsten ze terug in de richting van hun motorhome.

Converseren zou door de rijwind moeilijk gaan, dus Koos zweeg. Hij dacht terug aan de vreemde toneelopvoering van het koffiehuisstel en fietste drie keer rond een lantaarnpaal. Marlous slaakte kreetjes dat het een lieve lust was.

Koos danste niet maar voelde zich wel een derwisj, een mannelijke geestelijke uit Turkije die afstand had gedaan van de aardse geneugten en leefde voor de goddelijke liefde. Alleen zo kon hij versmelten met zijn geliefde. Alleen zo kon hij de eenheid van alles bevatten.

Koos kreeg waarlijk een warme gloed vanbinnen. Hij dacht: *Wat een avontuur, wat meer reizen en wat minder peizen.*

Paak een mamdolle griet, vrouwemgekke zeurpiet

Koos fietste gezwind met Marlous achterop naar de overzetplek aan de IJzermouning in Nieuwpoort. Ze vroegen zich niet meer af welke boodschap Nelson en Scarlett hen met hun extravagante show hadden willen overdragen. Het was zeer zeker pret op een gekke plek.

Kapitein Jommeke stond nog aan het roer van de veerboot. Maar Koos had tijdens de overtocht enkel oog voor Marlous en hoe mooi ze was als de wind met haar haren speelde.

Aan de overkant van de IJzer volgden ze niet de weg die Koos eerder had gevolgd. Ze wandelden over het strand naar de vuurtoren, via een passerelle over de duinen.

De vuurtoren maakte weinig indruk op Marlous. Ze wilde er zo snel mogelijk weg omdat een aantal meeuwen deden alsof ze in de film *The birds* van Hitchcock meespeelden. Marlous had ook geen zin om over het staketsel naar een van de lichtbakens aan het einde ervan te wandelen. Aan de overkant stond er nog een, en met een beetje fantasie kon je ze ook vuurtorens noemen.

Ze keerden terug naar de motorhome en reden via het centrum van Nieuwpoort naar het oorlogsmuseum van Westfront Memorial, met het statige monument voor Albert I, en met zijn sluizencomplex op de rechteroever van de IJzer.

Terwijl Koos vakkundig zijn motorhome in de goede richting stuurde vertelde de nieuwslezer op de radio dat er een asteroïde in een baan rond de aarde was gekomen. De kluit van 2 à 3 meter doorsnee was tot minimaan gedoopt, ook wel een aardscheerder genoemd. Dat was al eens in 2006 gebeurd, en vermoedelijk gebeurde het vrij vaak dat de aarde een asteroïde in zijn baan ving. Na een aantal jaren slingerden ze weer terug in hun baan rond de zon.

Nog voor de middag kwamen ze in Oostende aan, waar ze aan het begin van de Hendrik Baelskaai hun motorhome parkeerden. Naar mogelijke parkeermeters keken Koos en Marlous niet om, want ze hadden grote honger.

Aan het einde van het dok stond Lange Nelle in vol ornaat hen op te wachten. Ze liepen over de kaai in de richting van de vuurtoren toen ze in de gevel van een saai gebouw langs de visserijdok een modern Italiaans restaurant ontwaarden. Zonder aarzelen gingen ze bij Marina binnen.

Niemand van het personeel had hen in de gaten. Iedereen was druk bezig om de genodigden van een feest op hun wenken te bedienen. Koos en Marlous wachtten niet om een tafel aangewezen te krijgen en zochten die zelf uit.

Het interieur van het restaurant was naar hun zin, maar toen ze aan een tafel aan het raam zaten, zagen ze dat het uitzicht er niet interessant was: geparkeerde auto's en een laag bakstenen gebouw, lelijk sowieso. Het water in het dok konden ze vanaf hun zitplaatsen zelfs niet zien. Toen ze hun blik naar binnen richtten, zagen ze achter glazen kasten een indrukwekkende verzameling wijnflessen in kratten opgesteld staan.

Marlous en Koos hadden niet de gewoonte om wijn bij hun maal te bestellen, maar het restaurant was toch wel een bijzondere plek waar ze spectaculair lekker konden eten én drinken. Dat bleek eens te meer uit het rumoer dat de genodigden van het feestje veroorzaakten. De bende maakte pret voor vijftig terwijl ze maar met twintig waren. Koos en Marlous volgden het gebeuren omdat het zoals altijd lang duurde eer iemand van het personeel hun bestelling kwam opnemen.

Ze hoorden hoe een vrouw van gemiddelde leeftijd, gekleed in een geel maatpakje met diep uitgesneden decolleté en korte rok, met haar mes tegen haar glas tikte en zei:

‘Mag ik jullie aandacht, ik ga het geen twee keer zeggen wat ik te vertellen heb.’

Het rumoer minderde, de groep bedaarde, en de vrouw vervolgde:

‘Sommige mensen zeggen dat de waarheid niet te vinden is in boeken, maar dat is niet waar. Schrijvers putten uit hun eigen levens en kunnen daarover niet liegen. Ik geloof

onvoorwaardelijk in de gedrevenheid van die mensen en daarom heb ik altijd geprobeerd hun schrijfsels uit te geven.’

Opmerkelijk stil werd het. Koos luisterde aandachtig omdat de vrouw met haar betoog toch wel uit een interessante hoek kwam.

‘Gelovige mensen mogen niet twifelen, en zij die twifelen proberen beter het goddelijke in de natuur te zien, want hoe meer wetenschap je vergaart, hoe meer je die wetenschap naar je hand kunt zetten. Als ik jullie een raad mag geven: lees af en toe een boek en trek er conclusies uit. Laat het verstand zegevieren, maar laat net genoeg emotie toe in je leven.’

Koos keek op van wat de vrouw zei. Het kwam hem allemaal bekend voor, alsof hij het zelf ooit zo had geschreven. Hij keek tersluiks naar Marlous, die gebiologeerd zat te luisteren.

Het was niet duidelijk waar de spreekster met haar verhaal naartoe wilde, maar het was het wachten waard om dat uit te vinden.

‘Jullie hebben me altijd een nerd gevonden, maar dat is niet erg, ik tolereer dat. Ik verdraag de dingen die me ergeren. Ik genees mezelf als ik ziek ben, en ik ben blij dat er mensen zijn die me kunnen verzorgen als dat nodig is. Straks trek ik de deur achter me dicht en dan hoop ik dat jullie ooit nog iets van je laten horen. Als jullie dat niet doen is dat ook goed. Ik kan mijn eigen plan trekken.’

De vrouw ging zitten, en het duurde even eer haar publiek begon te klappen. Koos vond dat ze er te jong uitzag om met werken te stoppen. Had zij de uitgeverij opgericht en wilde ze de fakkel overdragen aan een jonger iemand? Wilde ze een nieuwe uitdaging aangaan, bijvoorbeeld door een B&B te openen ergens in Frankrijk? Of wilde ze nu zelf al haar tijd steken in het schrijven van een boek?

Koos was ooit begonnen als programmeur. Nadien had hij al zijn wetenschap in een service desk gestoken, maar ook dat werk was hem gaan vervelen. Al die tijd had hij tussendoor boeken geschreven, maar als schrijver was hij nooit aan de bak gekomen. Door een interessante uitstapregeling was hij ineens aan het einde

van zijn loopbaan beland, en het lukte nog altijd niet naam te maken.

Koos had voor het Voluntary Leave Program gekozen. De start ervan, middenin de coronacrisis op 1 juli 2020, was goed verlopen. Werkgever en werknemer waren tevreden. Koos hoefde niet te werken maar kreeg toch een loon. Hoe hij zijn tijd indeelde, dat was alleen zijn verantwoordelijkheid en een beetje die van zijn familieleden. Marlous eerst. Hij fietste graag, maar terwijl anderen bleven trappen, schreef hij.

Een kleine drie jaar scheidden hem van zijn vroegste pensioendatum, hij had zijn voorlopige afscheidsbrief al klaar: *Beste collega's, ik heb nooit echt graag gewerkt. En toen kwam ik Marlous tegen. Om haar op de trein gezelschap te houden ben ik langer komen werken, anders had ik allang de pijp aan Maarten gegeven. Ik kan nu eindelijk mijn afscheid neerpennen en jullie bedanken dat ik jullie mocht kennen. Zijn jullie geïnteresseerd in mijn verleden, lees dan mijn boeken. Indien jullie in de toekomst mijn levensloop willen blijven volgen, surf dan naar mijn website. Leven jullie liever in het nu, dan zijn jullie eindelijk van mijn gezever af.*

Een afscheidsfeestje was er niet van gekomen omdat er van zijn dienst niemand meer overbleef. Zijn motto was voortaan: als de Polen mijn job overnemen zal ik de gepensioneerde spelen. Hij had geregeld laat gewerkt zodat hij zijn overuren kon gebruiken om recuperatiedagen aan te vragen. Terwijl iedereen van de dienst naar huis was vertrokken, had hij tijdens een toiletbezoek van de tweede orde een hartaanval kunnen krijgen, dan had alleen Marlous alarm kunnen slaan. Maar de kans dat dit gebeurde was nu nul.

Tijdens de coronacrisis had Marlous tegen Koos gezegd dat ze niet meer wilde leven als zij hem kwijtraakte. Koos kende mensen nooit genoeg om te weten of ze in staat waren zelfmoord te plegen als enkel die uitweg er nog was. Marlous kende hij door en door, en de kans was groot dat ze de daad bij het woord durfde te voegen. Koos had haar kunnen geruststellen door haar erop te wijzen dat

hij zo vol van haar was dat hij bijna zij was. Daar had ze toen van staan kijken, toch over de manier waarop hij het had gezegd.

Marlous, wier gezicht plots voor hem opdoemde, onderbrak zijn gepeins abrupt, vragend:

‘Hé dromerke, waar zit je?’

Koos wreef zich in zijn gezicht en over zijn kale kruin. De toespraak van de uitgeefster had heel wat losgemaakt en zijn gedachten waren alle kanten opgegaan. Het was zaak om snel naar de werkelijkheid terug te keren.

‘Ik zit hier, ik ben weer hier.’

‘Mooi, dan mag je eindelijk eens pogingen doen om een kelner te roepen, want ik heb honger.’

Het gedruis van het personeelsfeestje was een beetje geminderd en het gezang was overgegaan in gelal. Het werd inderdaad tijd om zich te laten horen.

‘Oké,’ zei Koos.

Hij keek rond en viseerde een iets oudere maar struise kelner. De man was de iets jongere versie van Donald Trump, omdat hij net zoals de voormalige president geprobeerd had met zijn kapsel zijn hele hoofd te bedekken door het haar ingenieus te laten golven. Koos stond recht en liep naar hem toe.

‘Ober, kan ik je aandacht even vestigen op het feit dat we hier al een kwartier op Godot zitten te wachten.’

Donald keek hem verward aan en zei:

‘Laat me even dit wegzetten en ik kom er zo aan meneer.’

‘Goed zo, maar pas op, ik chronometreer het hé.’

Weer die verwarde blik.

Koos knipoogde, draaide zich om en stevende naar hun tafeltje.

President Trump had in 2020 plaats moeten ruimen voor Biden. De president had zijn nederlaag niet toegegeven en wild om zich heen geschopt, terwijl er een aantal rechtszaken boven zijn hoofd hingen wegens verkrachting, fraude en machtsmisbruik. Het was in elk geval een hele opluchting geweest dat de clown de circusring had verlaten.

Terwijl Koos weer ging zitten was Donald bijna tot aan hun tafel gekomen. Plots weerklonk een ontploffing, niet in het gebouw maar erbuiten. Het was zo'n enorm harde maar doffe plof, een superpersonische boem. Een gevechtsvliegtuig dat door de geluidsmuur brak? Koos dacht eerder aan de aarde die een scheet liet.

De ramen ratelden in hun sponningen. Iedereen keek van zijn bord of van zijn bezigheid op, een gezicht trekkend waaruit je kon afleiden dat allerlei gesteente hen elk moment kon bedelven. Maar dat zou niet te vergelijken zijn met wat omwoners van de WTC-torens zagen neerkomen ten tijde van de Al-Qaeda aanslagen in New York.

De ontploffing beroofde hen tijdelijk van al hun zintuigen. Koos wist niet wat hij voelde. Het was net alsof hij doodging, en daarna weer ontwaakte. Blind was hij niet, maar dat hij doof moest zijn hoorde hij aan de suizingen in zijn oren. Al jaren wachtte hij op een miraculeuze genezingswijze voor zijn tinnitus, en dat hoefde nu niet meer.

Koos stelde zich voor dat de muren van het restaurant alle kanten uitvlogen, dat feloranje vlammen naar dingen en wezens zochten om aan te knabbelen. Maar liever had hij dat zijn dagdroom weer terug de normale platte werkelijkheid kreeg.

Gelukkig volgde er geen instorting. Het normale leventje ging na een tiental seconden voor iedereen weer zijn eigen gang. Ook Marlous had haar evenwicht teruggevonden en zei:

‘De kelner is in aantocht. Weet je al wat je gaat bestellen?’

‘We hebben nog geen menu kunnen bekijken, en mijn bril ligt in de motorhome.’

‘Ik zal wel iets kiezen,’ zei Marlous.

‘Goedendag,’ zei Donald, ‘blijf rustig zitten, ik garandeer dat het dak niet op uw hoofd zal vallen.’

De mooi-prater. Niemand kon dat garanderen, ook de 45ste president van de Verenigde Staten niet, hoewel hij vier jaar lang gedaan had alsof alles op wieltjes liep in Amerika.

‘Wat kan ik voor u te drinken brengen?’ vroeg hij terwijl hij enkele menukaarten aanbood.

Koos associeerde die frappante vraag met de uitdrukking: *Wat kan ik voor u betekenen?*

Drank was niet moeilijk om snel te bestellen, dus met een classic cola en een zero cola waren ze al tevreden, vergetend dat ze van plan waren geweest een dure wijnfles uit een van de glazen kasten te kiezen.

Ze hoefden gelukkig niet à la carte te bestellen, ze konden uit vier lunchmenu’s kiezen. Donald wilde wat graag toelichten wat ze voor hun zuurverdiende geld konden verwachten en toonde de gerechten op een tablet. Hij was zelfs zo vriendelijk hen te zeggen dat het een dik uur zou duren eer ze te eten gingen krijgen. Koos had wat moeite met de sympathieke Donald, omdat zijn omgang helemaal niet overeenstemde met de arrogante president Trump.

‘Wie weet welk kunstwerkje ze in de keuken gaan klaarstomen,’ zei Marlous.

‘Als dat maar niet op is na vier rappe happen.’

Donald deed alsof hij dat niet hoorde, of begreep niet wat Koos bedoelde. Met de tablet wandelde hij terug naar de keuken.

Marlous keek Koos boos aan maar kon niet vermijden dat hij zijn gespannen toestand ventileerde in een schaterlach die door de ruime zaal klonk als het gekakel van een opgejaagde kip.

‘Koos, blij beleefd, wil je?’

‘Natuurlijk, ik wens dat de creativiteit van de chef-kok resulteert in een gastronomisch maal waar ik mijn vingers en duim van aflik.’

‘Neanderthaler.’

‘Nee, ik ben een homo sapiens, een wijs persoon.’

Een glimlach van oor tot oor sierde zijn leuke kop. Hij lachte zijn tanden bloot. Marlous miste zijn grote bovenste snijtanden die hij net voor de coronacrisis had laten trimmen door een vakkundige tandarts. Die was er in een uurtje in geslaagd Koos’ tanden een facelift te geven die Koos bij de eerste blik in de spiegel zonder

dralen had goedgekeurd. Alleen jammer dat de tijd kunstwerken kapotmaakte.

‘Jij gaat dit gelag betalen,’ zei Marlous.

‘Geen probleem. Handen in de schoot, dat geeft geen brood.’

Marlous keek hem aan alsof hij van een andere planeet kwam, en dat was misschien ook wel zo. Haar gebaar was echter veel duidelijker, ze gaf hem de middelvinger.

Het was altijd schrikken als ze dat bij hem deed, maar hij was eraan gewend geraakt. Het kon hem niet meer deren, en hij zou zelf nooit iemand die vinger geven, zeker Marlous niet. Koos’ reactie op haar middelvinger klonk als volgt:

‘Als ik de thermometer in je kont moet steken, bel je me maar. Ik wil wel een toontje hoger zingen. Hier zie mijn gedacht gedicht: *Mijn wilde haren hebben jouw frisse wind gevangen, en na jarenlang zoeken stel ik vast dat jij overal bent als een lekkere geur in mijn kamer vol boeken.*’

Marlous fronste haar wenkbrauwen voor zoveel poëzie. Misschien wilde Koos haar alle hoeken van die kamer laten zien. Hoe was het mogelijk dat hij ooit een vuurwerk in haar hoofd had ontstoken dat nooit meer zou uitdoven. Misschien alleen door een tweede zondvloed, en die kans werd met de tijd almaar groter, want overstromingen wisselden droogtes af.

Licht op je pij, vertel over de bloem en de bij

Koos en Marlous vergaten de tijd terwijl ze in restaurant MARINA wachtten op het bestelde eten. Ze praatten over hun vijftienjarig samenzijn waarvan ze de verjaardag niet hadden gevierd. Ook hun tienjarig jubileum hadden ze niet belangrijk genoeg gevonden om een feest te geven. Zoveel familie en vrienden hadden ze nu ook weer niet.

Ze waren bijna een uur in het restaurant toen de lookalike van Donald Trump hen eindelijk een dampend eetmaal voorzette. Ze aten zwijgend omdat ze honger hadden, bovendien was het heel lekker. Koos probeerde niet te schrokken en hield het eetritme van Marlous aan.

De rekening was gespekt. Het was bij Marina geen kunst om met twee personen 103 euro op te souperen. Zonder veel omhaal verlieten ze het restaurant en liepen over de kaai in de richting van de zee. Toen ze bijna aan de vuurtoren van Oostende waren, kwam een rare man op hen afgestevend.

‘Dag collega,’ riep de gek gek.

Koos vroeg zich af in welk bedrijf hij dan wel zijn collega was geweest. De man had iets van de woeste stripfiguur Grek, toen hij nog niet Storm heette.

‘Ken jij die gozer?’ vroeg Marlous.

‘Helemaal niet.’

Koos bekeek Grek wat beter en begreep wat er aan de hand was: de man had te diep in het glas gekeken.

‘Lazer op,’ riep Koos.

Koos lustte bij tijd en wijle, en met mate welteverstaan, een pintje bij heet weer, of een borreltje rond Kerst, of een porto van twintig jaar oud als aperitief, hoewel ze dat in Portugal enkel als een digestief dronken.

Grek had een open bierflesje vast en zwaaide ermee boven zijn hoofd. Het gerstenat sprenkelde in het rond. Koos en Marlous

deinsden terug voor zoveel uitbundigheid, om over de verspilling maar te zwijgen.

‘Die auto heeft dorst. Zal ik hem te drinken geven?’

Nog voor ze hem tegen konden houden goot Grek de inhoud van het flesje over de motorkap van een geparkeerde auto leeg. De gebeurtenis was zo onwerkelijk dat Koos dacht dat het goedje de lak zou aantasten, maar het bier droop gewoon van de carrosserie af. Grek liet het lege flesje vallen, en dat viel niet stuk op het trottoir.

‘Nu ik jullie aandacht heb zal ik ook jullie mobilhome zegenen.’

Koos en Marlous stonden perplex toen Grek de benen nam en naar de spuikom rende, in de richting waar hun motorhome stond geparkeerd. Toevallig of niet? Kende hij Koos toch en wist hij dat Koos ermee naar daar was gereden?

‘Verdomme, wat bezielt die man?’ zei Koos.

Normaal zou Marlous niet akkoord gaan met een achtervolging, maar nu riep ze:

‘Rep je, hou hem tegen Koos.’

Koos snelde achter Grek aan. Hij naderde hem gestaag omdat het pad dat Grek volgde kronkelde vanwege zijn dronken toestand, maar hij liep in de goede richting. Koos had slechts een achterstand van 5 meter toen Grek de motorhome bereikte.

Grek opende de zijdeur met moeite, die met het kapotte handvat, maar het lukte hem.

Koos vloekte binnensmonds. Hij was vergeten ze te sluiten.

Grek sprong naar binnen en kroop via de opening vooraan naar de stuurcabine.

Binnen de kortste keren was Koos bij de motorhome, stapte in via de zijdeur en zag hoe Grek, zittend op de passagierszetel, zat te rommelen op de plek waar wat oude cd’s lagen.

‘Zou je van mijn spullen willen afblijven?’ vroeg Koos.

Grek zwaaide ineens met een cd in het rond en zei:

‘Die heb ik ook.’

Jonathan Livingstone seagull.

Hoeveel kans was er dat een wildvreemde man wist dat die cd in Koos' motorhome lag? Ze kenden elkaar, dat was zeker, maar van waar?

'Ook fan van Neil Diamond?' vroeg Koos.

'Nee, maar mijn eerste vrouw wel.'

'Mooi,' zei Koos.

Marlous was ondertussen puffend en hijgend erbij komen staan. Ze vroeg:

'Wat is hier aan de hand?'

'Ik heb er geen flauw idee van,' zei Koos.

Grek zat naar de cd te staren alsof zijn herinneringen zijn breincapaciteit helemaal opeisten. Hij leek ineens doodnuchter te zijn toen hij zei:

'Ze is lang geleden uitgevlogen.'

Wat hij daarmee bedoelde was niet helemaal duidelijk. Iemand kon uitvliegen door kwaad te zijn, of door doodgewoon weg te gaan. Of bedoelde hij dat ze overleden was?

Wat Grek vervolgens zei maakte alles duidelijk:

'Net zoals de zeemeeuw in de film heeft ze zich in de diepte gestort.'

Zij had dus heel waarschijnlijk zelfmoord gepleegd.

'Dit kan geen toeval zijn. Wie ben jij?' vroeg Koos.

'Ik zei toch al dat ik een collega van je ben geweest. Je hebt me in deze mobilhome meer dan vijftien jaar geleden naar een adres gebracht waar ik een tweedehandse fiets had gekocht. En toen speelde die cd. Ik vond de liedjes zo goed dat ik hem voor mijn vrouw heb gekocht.'

Koos wilde de man corrigeren wat taal betrof: je mocht de auto geen mobilhome noemen omdat het een omgebouwde camionette was, dus een motorhome.

Plots ging hem een licht op. Een kleintje, dat gestaag meer licht uitscheen. Hij zei:

'Pjotr?'

Pjotr was inderdaad zijn collega geweest toen ze bij Belfius in Brussel enkele jaren in de dezelfde dienst hadden gewerkt. Pjotr was een Pool die al vroeg had geweten dat het in België beter was.

‘Aangenaam, Pjotr Joestinovicki.’

Hij schudde de hand met Koos, vervolgens met Marlous.

Koos herinnerde zich dat het haar van zijn ex-collega in 2005 veel korter en donkerder was geweest, en hij had toen geen grijze baard. Bovendien had Koos hem niet aan zijn stem kunnen herkennen. Roken had effect op de stem, maar kon drank ook een stemverandering veroorzaken?

‘Verdomme Pjotr. Hoe kom jij hier in Oostende terecht?’

‘Ik ben in 2006 een vriendinnetje naar hier achternagehold, maar die heeft me in 2018 verwisseld met een jonger exemplaar. Een schrijver nog wel.’

Pjotr wist dat Koos toen als schrijver aan de bak probeerde te komen. Dat laatste zei hij niet neerbuigend, veeleer met respect.

Soms kwam Koos mensen tegen die schrijvers het laagste soort vonden. Zij maakten de fout om romanschrijvers met krantenschrijvers te vergelijken. Maar romanciers beschreven vooral een wereld die niet bestond terwijl artikels van journalisten de werkelijkheid moesten weergeven, of daar een poging toe waren.

Als journalisten begonnen te verzinnen was het hek van de dam. Omgekeerd, als romanciers heel dicht bij de reële wereld kwamen, was dat ook eng. Dat bleek bijvoorbeeld uit het boek *Ogen der duisternis* van de Amerikaanse auteur Dean Koontz, uitgegeven in 1981. Daarin vertelde hij over een dodelijk virus dat gemaakt was in een lab nabij Wuhan, China, toevallig de stad waar het Covid-19 voet aan wal zette eind 2019. Dat Koontz pas in de versie van 1989 de oude naam *Gorki-400* naar *Wuhan-400* had veranderd maakte van de profetische passage een grote toevalstreffer.

Een andere complottheorie die mensen in 2020 voor de coronacrisis hadden bedacht was dat iemand de groeiende wereldbevolking een halt wilde toeroepen door het virus op de wereld los te

laten, waarbij vooral oudere mensen zouden sterven. Te gek om los te lopen.

Marlous bracht Koos weer terug naar de werkelijkheid door hem aan te stoten, zeggend:

‘Hé dromerke, wat doen we met je collega?’

Koos keek haar verweesd aan.

Ze richtte haar vingertje op Pjotr, die de muziek ondertussen weer had aangezet en gebiologeerd naar het lege doosje zat te staren.

‘Hij moet in elk geval uit mijn zetel,’ zei ze.

Koos was verveeld met de situatie. Het alcoholprobleem van Pjotr kon hij niet zomaar oplossen, hij kon hem wel weer op het rechte pad zetten, of althans dat proberen. Maar hoe?

Alsof Marlous zijn gedachtegang telepathisch had opgevangen, merkte ze op:

‘Een van de twee bedjes staat opgebouwd, daarin kan hij zijn roes uitslapen.’

Koos vond dat een prima idee.

Marlous voegde de daad bij het woord door Pjotr te porren en hem aan te manen op te staan. Ze wees naar het bedje achterin, zijn slaperige brein begreep maar langzaam wat ze bedoelde.

Voorzichtig trok Pjotr zich door de deuropening van de stuurcabine naar het achterste gedeelte en liet zich als een steen op het bed vallen.

‘Slaap lekker,’ zei Marlous terwijl ze op de volumeknop drukte.

De muziek mocht van haar blijven spelen, maar dan zachter.

Koos stapte via de open zijdeur uit de motorhome. Marlous volgde hem. Koos sloeg de deur niet al te zacht dicht en sloot ze. Pjotr zou ze ten alle tijden langs binnen kunnen openen.

‘Zullen we dan nu naar de vuurtoren wandelen? Dat was toch de bedoeling, niet?’ vroeg Marlous.

‘Oké, maar kunnen we onze vriend wel vertrouwen?’

‘Jij kent hem beter dan ik.’

Koos had Pjotr goed gekend, maar misschien was hij heel veel veranderd door het verdriet over zijn eerste vrouw.

‘En als hij wakker wordt tijdens onze wandeling, wat dan?’

‘Dan stapt hij maar uit om een frisse neus te halen,’ zei Marlous, heel zeker van haar stuk.

Ze wandelden naar Lange Nelle en genoten van de zon op hun gezichten.

Koos vond de toren niet zo mooi als die van Nieuwpoort. Marlous zag er wel wat in, in de lange rechte toren die als een fallus boven de haven uittorende. Hij was versierd met een golvend witblauw patroon dat meer tot zijn recht zou zijn gekomen op een wassertoren.

Het gebouwtje aan de basis van de toren was eenvoudig. Er was een deur, maar die was gesloten. Koos en Marlous besloten dan maar een wandelingetje naar het strand te maken.

Aan een splitsing bleven ze staan. Links ging je naar de oostelijke havendam, rechts liep je verder over de dijk.

‘We zijn hier volgens mij al ooit geweest,’ zei Koos.

‘Ja, mijn moeder was erbij.’

‘Die Lange Nelle heb ik toen gefotografeerd vanuit een fort, en dat moet hier vlakbij zijn.’

‘Ik denk dat we dan hier rechts moeten afslaan. Maar ik heb geen zin om alweer in dat fort rond te lopen. Daar was niets te zien,’ zei Marlous.

Marlous wandelde graag in het groen, niet tussen de huizen. En er moest iets te zien zijn. Het fort was voor het grootste deel leeg geweest.

‘Niets is veel gezegd, je bedoelt dat er weinig te zien was. Maar laten we een pad zoeken en langs het fort terug naar de motorhome wandelen.’

‘Oké,’ zei ze, onverwacht snel akkoord gaand.

Driehonderd meter verder kwamen ze bij een zijpad uit. Op het moment dat ze dat insloegen, riep Koos:

‘Fuck, we zijn vergeten dat Pjotr de zijdeur niet kan sluiten als hij weggaat.’

‘Ik denk dat hij voor enkele uren buiten westen is. We zullen eerder terug zijn.’

‘Ik hoop het,’ zei Koos.

Ze volgden het pad verder, tot ze links van hen het vijfhoekige fort Napoleon zagen liggen. Het gebouw en de lage vestingmuren waren opgetrokken in rode baksteen.

Ze wandelden tot aan de passerelle. Toen zagen ze pas hoe diep het fort in de aarde was gegraven. Beneden stond een groep beelden, blote mannen zonder armen maar wel stuk voor stuk voorzien van een piemeltje. Aan de andere kant zagen ze een heleboel gestanste metalen letters liggen in de vorm van een reusachtige tekst. Het roestige gedicht rijmde op de manier zoals Koos het beviel, en zoals hij zelf gedichten schreef. Maar lang bleven ze er niet bij het gezegde stilstaan.

Koos en Marlous keerden het fort en de zee hun rug toe en liepen landinwaarts. Ze volgden het pad terug naar de vuurtoren. Verbaasd keken ze elkaar aan toen ze de tegemoetkomende man in de verte herkenden. Het was Pjotr. Hij had de motorhome durven verlaten zonder de zijdeur af te sluiten.

Toen Pjotr op gehoorafstand was, riep Koos naar hem:

‘Nu kunnen dieven mijn auto stelen.’

Pjotr kwam op zijn gemakje tot bij hen en zei:

‘De politie patrouilleert hier regelmatig. Heb geen schrik.’

‘En hoe heb je ons kunnen terugvinden?’ vroeg Koos.

‘Jullie dachten dat ik al sliep, maar ik kon horen dat je de vuurtoren wilde bezichtigen.’

‘Hoe wist je trouwens dat onze motorhome hier geparkeerd stond?’ vroeg Koos.

‘Tja, zo van die ouderwetse mobilhomes rijden er niet veel meer rond. De pluchen hond en het konijn in de hoeken van de voorruit hebben hem verraden.’

De camionette was al over de 20 jaar. Ze moesten hoognodig een nieuwe kopen omdat de onderkant van de zijbalken roestgaten vertoonde. Maar Covid-19 had ook op het vlak van reizen roet in het eten gegooid.

‘En je benevelde brein was zowaar in staat hem na vijftien jaar te herkennen?’

Dat vroeg Marlous, alert en wantrouwig in dat soort zaken.

‘Je weet niet hoe goed een menselijk brein dat kan.’

Dat zei Koos, alsof hij zijn collega en vriend wilde verdedigen.

‘En wat ben je nu van plan?’ vroeg Marlous.

‘Ik weet het niet, misschien ga ik parasailing doen, of bungee-jumpen.’

Als schrijver zou Koos het woord *elastiekspringen* gebruiken.

‘Dan loop je de verkeerde kant op,’ zei ze.

‘Dat weet ik, maar ik wil jullie nog wat gezelschap houden.’

Pjotr keek naar Marlous en knipoogde. Er verscheen een mooie glimlach rond haar mond, misschien omdat ze hem een aantrekkelijke man vond.

Koos herinnerde zich hoe vlot Pjotr met de vrouwelijke collega’s was omgegaan. ’s Middags in de refter van hun bedrijf hadden ze gefilosofeerd over wereldproblemen, maar vooral over vrouwen. Ze hadden er leuke gesprekken gehad, ook op de trein. Maar dat was een lang vervlogen tijd.

Het drietal keek op toen een gezoem langzaam in geluid aanzwol. Er naderde iets, boven hen. Het was een redelijk grote drone die op een UFO leek, de propellers waren bijna niet zichtbaar. Groene en rode lampjes flikkerden onderaan.

De drone had het op Pjotr gemunt, want hij ging een drietal meter boven hem hangen. Pjotr gooide zijn hoofd in de nek en keek verwonderd omhoog. Op dat moment opende zich een luikje onderaan de drone.

Koos verwachtte dat er een projectiel tevoorschijn zou komen en sloeg alarm:

‘Maak je uit de voeten.’

Maar het was al te laat. Verbaasd keken ze toe hoe er een glibberig goedje uit de drone viel, dat het hoofd van Pjotr op een haar na miste en op zijn linkerschouder pletste, als een flard vogeldrek.

Pjotr schudde zich uit als een natte hond. Hij zei:

‘Liever dit dan een koerende duif op mijn dak.’

Hij glunderde omdat hij het weer zo leuk had gezegd.

Marlous kon zich niet inhouden en begon te schaterlachen. Koos beheerste zich en volgde met zijn blik de vlucht van de brommende drone, die niet veel later achter een hangar verdween. Hij verwachtte dat de dronebestuurder vanachter zijn verschansing zou komen, maar niemand daagde op.

Koos schrok toen Marlous riep:

‘Kijk daar.’

Pjotr en Koos keken in de richting die Marlous aangaf, en zagen iets dat ze niet konden geloven.

In de verte verscheen een draak. Hij vloog niet pijlsnel zoals de draken in de tv-serie *Game of thrones*, wel zo traag als een hete-luchtballon, maar dan in de vereenvoudigde vorm van een tiencentimeterlange *Draco Spilonotus*, een hagedis, boomschorsgekleurd, zijn opengeslagen vleugels heldergeel. De echte versie bezat ook een keelvlag die hij uitklapte om vrouwtjes aan te trekken of vijanden schrik aan te jagen. En hij kon vliegen in glijvlucht. Groet *het vliegend draakje*.

Het was niet moeilijk voor Koos om het diertje in de enorme ballon te kunnen herkennen. Het was een ingeving waarvan hij vrij zeker was omdat hij research had verricht voor zijn eerste boek over draken. Zijn verzonnen draak had hij Drek gedoopt. Het angstwekkende beest had al zijn vijanden met een zwaardachtige vuurstraal uit zijn enorme bek in twee gekapt.

De vlammen van de heteluchtballon kwamen niet uit een wagenwijd opengesperde bek maar uit de brander die boven de tenen mand hing. De kunstige ballon was ondertussen zo dicht genaderd dat Koos mensen erin kon onderscheiden. Ze zwaaiden en riepen dingen die onverstaanbaar waren voor hen op de grond.

Een ballonvlucht, dat was iets voor zijn bucketlist. Wetenschappers werkten aan een soort ballon bestaande uit reusachtige parasols, aangedreven door lichtfotonen, waarmee ze met de snelheid van het licht naar andere planeten wilden reizen. Koos zag zich nog niet direct als een soort ontdekkingsreiziger, want hij vreesde dat Marlous liever thuis zou willen blijven om een spelletje Candy Crush te spelen.

Pjotr had geen interesse meer voor de drone noch voor de heluchtballon. Hij slenterde in de richting van de motorhome terwijl Koos en Marlous zich afvroegen hoe ze hem konden helpen.

Ridder zonder vrees, loop op je tandvlees

Pjotr was akkoord gegaan om mee te rijden in plaats van in zijn eentje in een heteluchtballon door de lucht te gaan zeilen of aan een rekker omlaag te springen. Hij begreep ook wel dat hij in zijn half beschonken toestand beter niks deed waarbij zijn evenwicht van belang was.

Koos en Marlous mochten niet proberen hem te koppelen. Hij wilde niet meer van een partner weten, hoewel het hem onderhuids dwarszat dat hij geen maatje had waarop hij kon steunen. Pjotr beloofde zich weer op het rechte pad te begeven, met de hulp van zijn vrienden.

Ook al mocht je in een rijdende kampeerauto nooit in bed liggen, de hele rit naar Blankenberge lag Pjotr achterin de motorhome te slapen. Er zitten mocht wel, maar hun ouderwetse auto had daar geen gordels. Marlous liet het oogluikend toe omdat zij op reis naar het zuiden van Frankrijk ook geregeld in het bedje had liggen knorren terwijl Koos de auto over de autosnelweg naar de zon stuurde.

Koos had Blankenberge dikwijls bezocht toen hij samen met Marlous op vakantie was in Knokke-Heist. Ze hadden er vijf jaar na elkaar het internationaal vuurwerkfestival aan het Albertstrand bijgewoond. Elk vuurwerk was gesynchroniseerd op muziek. Om de dag staken ze er een af, vier keer op rij, uitgevoerd door vier meedingende landen. En de winnaar mocht zijn kunsten herhalen tijdens de finale op de negende dag.

Na lang zoeken vond Koos aan de Sint-Rochtuskerk een vrije parkeerplaats die lang genoeg was voor zijn motorhome. Marlous hoopte dat er geen parkeerwachter zou langskomen om hen op de bon te gooien. Kampeerauto's waren immers niet zo geliefd in de centra van de kuststeden.

Al wandelend richting zeedijk vertelde Koos aan Pjotr hoe ze aan het ziekenhuis regelmatig in de motorhome geslapen hadden, en dat hij er 's morgens gebruik had gemaakt van de toiletten.

Ze waaiden een halfuur uit op de pier. Pjotr voelde zich al wat beter en de zoektocht naar de vuurtoren kon beginnen. Koos kon maar moeilijk begrijpen dat ze op hun talrijke dijkwandelingen in het verleden nooit een gebouw hadden gezien dat op een vuurtoren leek.

Pjotr liet er geen gras over groeien en vroeg prompt aan een oudere dame die met een grote boodschappentas sleepte of zij wist waar de vuurtoren stond.

Ze toonde hen de weg, vergetend dat haar tempo heel wat lager lag dan dat van Pjotr en zijn gezelschap. Maar het was mooi weer en ze hadden geen haast. Pjotr babbelde lustig verder met de oude vrouw, terwijl ze over de zeedijk liepen in de richting van de staketsels. Koos lachte hartelijk toen Marlous opperde dat de vrouw een mogelijke levensgezel voor Pjotr was.

Vijfhonderd meter verder wees het oudje aan waar de vuurtoren stond, zonder hem te kunnen zien. Sjokkend ging ze een trap op aan het appartementsgebouw waar ze woonde. Zonder om te kijken ging ze naar binnen.

Koos, Marlous en Pjotr wandelden een halve kilometer verder. Ter hoogte van het Oosterstaketsel ontwaarden ze een witte toren met aan de voorkant vensters waarachter het trappenhuis zichtbaar was. Koos begreep dat ze de toren nooit hadden kunnen zien omdat hij achter enkele appartementsgebouwen verborgen zat. Marlous herkende de toren van toen ze met haar petekindje naar *Tien om te zien* was komen kijken, toen ze Koos nog niet kende.

Anno 2021 was het geen levendige plek. Het was er dood. Ze konden de toren niet beklimmen en er was verder niets te zien. Marlous had geen zin om het staketsel te bewandelen en stelde voor de binnenstad in te gaan om wat te shoppen.

Pjotr en Koos keken elkaar aan alsof ze elkaar begrepen. Winkelen was niet bepaald hun favoriete bezigheid. Koos had in het begin van zijn relatie met Marlous veel kledingzaken afgeschuimd. Toen had hij haar mooie kleren gekocht, met in zijn achterhoofd achterafseks.

Ze liepen een eind terug en sloegen rechtsaf de Kerkstraat in, de centrale winkelstraat van Blankenberge. Nu en dan ging Marlous een winkel binnen. Koos volgde haar elke keer, maar Pjotr bleef buiten wachten.

Een uur later – Marlous had niets van haar gading gevonden – kwamen ze aan bij de Standaardboekhandel. Koos ging als eerste binnen, Marlous volgde, en ook Pjotr toonde interesse voor boeken.

Koos koesterde de hoop dat zijn boeken in elke boekenwinkel van het land lagen. De Nederlandse uitgever van drie van zijn boeken had Koos voorgesteld wereldwijd te gaan, tot in Amerika, maar het was te duur om de boeken te laten vertalen. Koos kon dat ook zelf doen, maar hij wist bijna zeker dat hij met Google Translate in de problemen zou komen. Bovendien was het een illusie om te denken dat hij ooit een beroemd schrijver zou zijn.

Terwijl Koos aan de tafel met de nieuwste boeken begon te neuzen richtte Pjotr zich tot de dame achter de infobalie. De mooie brunette aanhoorde geduldig wat hij te zeggen had:

‘Nataliake, ik had graag de boeken van Koos Pellegrim eens ingekeken, kan dat?’

Koos en Marlous keken daarvan op en gingen nieuwsgierig bij hun vriend staan. Al snel begrepen ze dat Pjotr wist hoe ze heette door het naamplaatje op haar rechterboezem.

‘Natuurlijk, meneer, ik zoek het voor u op, pelgrim zei u? Synoniem voor bedevaarder?’

Voordat Pjotr kon reageren zei Koos:

‘Ja, maar dan wel Pel-le-grim.’

Hij spelde zijn volledige naam.

‘En Koos met een k, niet zoals Cees met een c.’

Natalia keek Koos vragend aan, heel even maar. Misschien begreep ze nu dat hij de schrijver was.

‘Oké, een moment meneer,’ zei ze.

Pjotr glimlachte tevreden, als wilde hij zeggen dat hij goed bezig was.

Koos bekeek Natalia aandachtig terwijl ze opzoekingen deed op haar computer. Ze had pikzwart stijl haar, zo'n beetje als Elizabeth Keen in de tv-serie *The Blacklist*. Ze was mooi om naar te kijken, én sympathiek. Hij schatte haar tussen de 40 en 50.

'Momenteel hebben we slechts één boek van die schrijver in voorraad, maar u kunt ze bijbestellen.'

Marlous' glimlach ging van oor tot oor. Pjotr keek Natalia dromend aan. En Koos begreep dat ze niet doorhad dat hij de schrijver was.

'Hé, u bent de schrijver,' zei ze ineens.

Waarschijnlijk was er op haar computerscherm een foto van Koos Pellegrim verschenen.

'Uw oeuvre is indrukwekkend. Welgeteld twintig romans.'

Koos wist niet zo snel wat te zeggen of zich een houding aan te meten. Hij wilde beroemd zijn, maar of hij met roem kon omgaan was niet zeker. Want daar was hij te verlegen voor. Pjotr was dat niet. Hij kon zijn mond niet houden en zei:

'Inderdaad, de grote schrijver is onder ons. Profiteer van zijn aanwezigheid, misschien wil hij wel boeken signeren.'

Koos wist niet waar hij moest kruipen van schaamte en zei:

'Hou je stil Pjotr, we hebben daar nu geen tijd voor, mevrouw zegt dat er slechts één boek in voorraad is. Dus die signeersessie zal niet lang duren.'

Pjotr keek hem spijtig aan.

Aan Natalia vroeg Koos:

'Dat ene boek, wat is de titel daarvan?'

Natalia controleerde de inhoud van het scherm en zei:

'Kieken.'

Zijn uitgever had hem de raad gegeven zich te concentreren op één boek en dat zo goed mogelijk af te maken, want er zaten wat miskleunen tussen. Zoals *Kieken*. Koos had het geschreven omdat hij zich regelmatig een kieken zonder kop voelde. Toepasselijk, dat wel. Hij had er heel wat tijd ingestoken, en hij had meer tijd uitgetrokken om het manuscript aan te passen.

Marlous vond *Kieken* het beste boek dat hij ooit had geschreven. Voor Koos stond *Uitgerookt* op nummer 1, gevolgd door *Paarslicht* en *Romanski*.

‘Kijk,’ zei Pjotr, ‘nu weet Nataliake ook dat je een kieken bent.’

Pjotr begon hard te lachen. Marlous schaterlachte met hem mee. Enkele bezoekers keken op maar gingen even later weer verder met hun zoektocht naar het boek der boeken.

Blijkbaar vond Natalia het niet erg dat een wildvreemde man haar voortdurend bij haar voornaam noemde. Koos gruwde ervan als iemand dat bij hem deed. En Marlous moest er ook niets van weten.

Natalia hield zich serieus en vroeg aan Koos:

‘Ik wil dat boek wel eens lezen als u het signeert, kan dat?’

‘Dat wil ik graag voor je doen, als je me zegt waar het ligt,’ zei Koos.

‘Ik zal het voor u gaan halen,’ zei Natalia.

‘Oké,’ zei Koos.

‘Wij wachten ongeduldig op je terugkeer,’ zei Pjotr.

Natalia moest niet ver gaan. In de tussentijd keek Koos rond. Zijn oog viel op een boek van Cindy Hoetmer: *MIN OF MEER OPMERKELIJKE GEBEURTENISSEN UIT HET LEVEN VAN EEN TREUZELAAR*. Op de achterflap las hij: *Het leven zoals we het allemaal kennen is even luchtig als somber. Je lacht soms je angsten en problemen zomaar weg, een andere keer pak je ze resoluut aan. Maar is dit alles? Je probeert het niet te serieus te nemen, en toch doet iedereen alsof het een strijd op leven en dood is. En dat is het ook wel.*

Hij hoefde het niet te kopen omdat *Kieken* hetzelfde verhaal vertelde. Het boek van Hoetmer legde hij terug op zijn plaats toen hij Natalia zag terugkomen.

Ze overhandigde hem het enige exemplaar in de winkel van zijn hand. Het gaf Koos een raar gevoel, maar hij wilde er niet lang bij stilstaan. Vervolgens zette hij snel zijn handtekening op de vijfde bladzijde, het eerste genummerde blad waarop het verhaal van start ging. Daarna gaf hij het terug aan Natalia.

‘Laat me weten wat je ervan vindt. Google mijn naam en je vindt met gemak mijn website. Of mijn schrijverspagina in facebook.’

‘Dat zal ik doen.’

Pjotr vond dat Koos te veel aandacht kreeg en zei:

‘Weet je, ooit ga ik ook een boek schrijven. Een van duizend bladzijden.’

‘Ik kijk uit naar het nieuwe boek van meneer Pellegrim, maar ook naar dat van u,’ zei Natalia, ‘hoe is uw pseudoniem ook alweer?’

Ze knipoogde waarlijk naar Pjotr.

‘Eh, zoek mij maar onder de naam *Willum Sheikspier*.’

Ze giechelden beiden, als verliefde pubers, Natalia en Pjotr. Koos en Marlous wisselden een veelbetekenende blik.

Tegen Pjotr zei Koos:

‘Heb je nu genoeg informatie gekregen?’

‘Nee,’ zei Pjotr.

Vervolgens richtte Pjotr zich tot Natalia:

‘Ik zou graag jouw telefoonnummer hebben, dan kunnen we eens afspreken.’

Voordat Natalia kon reageren kwam Marlous tussenbeide:

‘Ik zou daar niet op ingaan juffrouw. Pjotr is te oud voor u.’

‘Ach, dat zal wel meevallen. Ik schat hem vijftig en ik ben net tweeënveertig geworden,’ zei Natalia.

Marlous verschilde acht jaar met Koos, dus daar kon ze niets tegen inbrengen.

Natalia glimlachte naar Pjotr. Misschien wilde ze hem aansporen om verder te gaan met zijn avances. Ze was in elk geval niet van plan hem af te schepen.

Koos begreep dat Natalia Pjotr wel zag zitten. Het was bijna niet te geloven. Hij kende Pjotr als een man die heel joviaal met vrouwen omging, veel beter dan Koos dat kon. Maar Pjotr slaagde er niet zo goed in zijn vrouwen voor langere tijd aan zich te binden. Als het iets tussen die twee werd waren Koos en Marlous in hun opzet geslaagd.

‘Nog veel leesplezier,’ zei Koos.

‘Veel schrijfplezier,’ zei Natalia.

Koos en Marlous liepen naar de ingang terwijl Pjotr achterbleef. Toen ze achteromkeken zagen ze hem praten met haar. Koos riep ongeduldig:

‘Kom je?’

‘Nee, gaan jullie maar. Ik heb net met Natalia afgesproken dat ze me na sluitingstijd terug naar Oostende brengt, zij woont daar ook. Dan zijn jullie vrij om te doen wat jullie willen. Ik ben maar een blok aan jullie been.’

‘Zo zou ik het niet zeggen, je was aangenaam gezelschap,’ zei Marlous.

Behalve als je drinkt, wilde Koos toevoegen. Maar hij hield zich in. Of moest hij Natalia daarover inlichten?

‘Ik weet het, maar jullie hebben me laten inzien dat er meer in het leven is. Ik wil mij beteren en Natalia kan me misschien daarbij helpen.’

Het klonk als een aanzoek, maar daarvoor was het veel te vroeg, vond Koos.

Natalia straalde en leek akkoord te gaan.

Marlous stak een hand op met de palm naar voor, in een zegenend gebaar.

Koos knipoogde naar Pjotr, die met een zwaaiende hand duidelijk maakte dat ze mochten beschikken.

Buiten keken ze door de etalageruit naar binnen en zagen hoe Pjotr naar een kalender van Mila Marquis wees. Misschien hield Natalia ook van zweverige en feeëriek wezentjes, net zoals Marlous. Jaar na jaar kocht Koos er een kalender en Marlous was er elke keer van in de wolken.

‘Ik steek mijn hand er niet voor in het vuur, maar ik wens ze veel geluk,’ zei Marlous.

‘Ik weet niet of het tussen die twee iets wordt. Pjotr zal veel moeten praten met haar zoals ik dat met jou doe.’

‘Dat is hem geraden,’ zei Marlous.

Ze glimlachten en kusten elkaar.

Ze hadden honger, maar omdat het te vroeg was om een restaurant binnen te gaan, wandelden ze naar de zeedijk. Ze zagen er de zon boven de zee zakken. Niemand zou haar kunnen tegenhouden, en dat hoefde ook niet, want de volgende dag was ze er gegarandeerd weer.

Hand in hand wandelden ze naar de vuurtoren. Het was al donker genoeg om zeevaarders de weg naar het vasteland te moeten wijzen. De vuurtoren, bijgenaamd Comte Jean Jetty, zond om de 10 seconden 3 keer een lange flits uit.

Koos vond het spijtig dat de camera van zijn smartphone niet in staat was om het lichtspel op een bevredigende manier vast te leggen.

Ze besloten een laatste wandeling op het staketsel te maken. Daar genoten ze van de zon die de zee raakte en zich binnen enkele minuten erin onderdompelde; alleen de zon kon verdrinken zonder te sterven. Het lukte Marlous om er enkele geweldige foto's van te maken.

Van de tijd dat ze haar petekindje in Blankenberge kwam opzoeken wist ze dat er in de Visserstraat een heel goed Italiaans restaurant lag. In allerijl zakten ze naar het centrum van Blankenberge af om er hun inwendige mens tevreden te stellen. De stappentellers van hun smartphones maakten overuren.

Tien minuutjes later opende Koos de menukaart in restaurant DASERGIO en vloekte omdat hij vergeten was zijn bril mee te nemen uit de motorhome. Dat was niet erg, want Marlous zou wel iets voor hem kiezen. Zijn favoriete eten was voor haar permanente kennis.

Koos zei:

‘Wat zorg jij toch goed voor mij.’

‘Omdat jij dat ook voor mij doet, vooral de praktische zaken.’

Koos knikte en zei:

‘Jij zorgt wel voor de emotionele kant van de zaak hé?’

Marlous keek hem aan met een fronsende blik, daarna glimlachte ze.

Ze zwegen, alsof ze het gezegde even moesten laten bezinken. Toen zei Marlous:

‘In 2005 verlangde je naar mij, en nu je mij hebt moet je niet beginnen me te versmachten.’

Marlous aanbad Koos, en omgekeerd, ze voelden zich in elk opzicht volgers van elkaar.

Na twee dagen in de motorhome hadden ze altijd zin om weer terug naar huis te keren, hun thuishaven in Hasselt. Avonturiers konden ze zich niet noemen, maar de wereld in beweging trok hen weer aan.

Ob-la-di ob-la-da, je levem is voorbij, weldra

Na hun restaurantbezoek wandelden Marlous en Koos door de Visserstraat. De vuurtoren van Blankenberge mocht dan al niet veel voorstellen, het was in de kuststad fijn vertoeven.

Onderweg hadden ze het over mensen die te veel aten. Daar telden ze zichzelf ook bij. Koos legde uit dat een arts uit het oude Egypte al zei dat een mens slechts een kwart van wat hij at nodig had om te leven, van de overige driekwart leefden de artsen.

Aan het einde van de Consciencestraat kwamen ze uit bij de *Paravang*, afgeleid van het Franse woord *paravent*. Het bouwsel mat minstens honderd meter en was overdekt. Het dak kwam hen oosters over, met die krullende torentjes en schelpmotieven. De geplazuurde pannen blonken. Je kon er gezellig op een langgerekte zitbank zitten, aan beide kanten afgeschermd van de wind. Tijdens de Belle époque kwam de elite er flaneren.

Marlous en Koos gingen aan de kant met zicht op de jachthaven zitten; de andere kant overzag het Leopoldpark met minigolfterrein en Kidkarting. Ze voelden zich in hun nopjes en genoten van de zon op hun gezicht. Alleen jammer van de geparkeerde auto's die het uitzicht belemmerden. Het appartementsgebouw aan de overkant van de koninklijke laan was goed te zien vanaf hun zitplaats. Marlous' petekindje had er gewoond.

Marlous was te allen tijde praktisch aangelegd en vroeg:

‘Wat denk je ervan om in een heus hotel te logeren?’

Koos geloofde zijn oren niet en keek haar van opzij verrast aan.

‘Jij wil altijd in de motorhome slapen omdat een hotelkamer te duur is.’

‘Ja, als we voor twee dagen op citytrip gaan, maar als we langer blijven wil ik me toch wel fatsoenlijk douchen en zo.’

Dat *en zo* klonk veelbelovend. Want Marlous vond het nooit een goed idee om een vrijpartij in de motorhome te organiseren, kwestie van toevallige voorbijgangers niet de stuipen op het lijf te jagen als de auto plots begon te schommelen.

‘Helemaal akkoord,’ zei Koos.

Ze slenterden over de Franchommelaan terug naar het centrum. Hun blik viel al snel op de gevel van een statig hotel. Normaal waren Koos en Marlous twijfelaars en langzame beslissers. Nu was Marlous er onmiddellijk voor te vinden om een blik te werpen op de binnenkant van het Beach Palace Hotel.

Tot hun genoegen konden ze het interieur classificeren onder de rubriek chique. Navraag aan de balie bracht de prijs van de duurste kamer voor één nacht voor twee personen aan het licht: 260 euro. Er was ook een goedkopere voor 190 euro.

‘Die nemen we,’ zei Koos.

Marlous sputterde niet tegen.

Na de boeking wandelden ze doorheen het complex en kwamen aan de andere kant op de zeedijk uit. Daar zag het hotel er veel majestueuzer uit met die verdiepingshoge ramen.

Op het terras van de aanpalende brasserie Au Luxembourg namen ze een slaapmutsje; ze bestelden allebei een gin-tonic met een rietje. Thuis deden ze dat soms ook om het gezellig te maken, gewoon een klein bakje chips bij een glaasje porto voor Koos en een glaasje hazelnootjenever voor Marlous.

Terwijl ze dronken, lurkend aan het rietje, wisselden ze seriëuze gespreksonderwerpen af met lachwekkende verhalen uit de oude doos. Vijftien jaar samenwonen, dat was niet niks. Over een ding waren ze zeker: hun relatie kon niet stuk.

Om halfelf besloten ze naar hun kamer te gaan.

Aan de lift stond een lakei met een kleurrijke livrei die hen gewillig naar hun kamer begeleidde. Dat ze behalve een gele rugzak die tjokvol zat, geen bagage bijhadden vond hij niet vreemd. Dat ze hun kamer niet onmiddellijk waren gaan bekijken, had hij ook niet raar gevonden. Wellicht ontvingen hotels nogal wat eigenaardige bezoekers, en omdat de klant koning was mocht het personeel nooit naar beweegredenen vragen.

Tijdens de rit naar boven kreeg Koos de kans om de lakei wat beter te bekijken. Zijn gezicht was bleek. Hij had een platte borst,

maar Koos meende vrouwelijke vormen in zijn lichaam te herkennen. Bovendien was zijn lange rosse haar in een staartje gebonden. Hoe het kwam, Koos wist het niet, maar de man deed hem denken aan de aartsengel Uriël, het vuur en licht van God, bewaker van het dodenrijk.

Op de hoogste verdieping stapten ze uit de lift. Uriël liep hen voor door de gang en bleef voor een deur staan. Hij opende ze met een veiligheidskaart, ging naar binnen en zei:

‘Welkom.’

Hij wenkte hen ongeduldig.

‘Dank u,’ zei Koos.

Koos aarzelde. Marlous zag het en wachtte af.

Hij ging nog niet naar binnen en deed iets dat hij altijd al had willen doen. Hij nam Marlous langs achter vast, deed een poging om haar op te tillen maar voelde dat dit niet zou gaan lukken; Marlous was groot en Koos was tenger gebouwd. Hij herpakte zich en voelde dat hij bij de tweede poging weleens geluk kon hebben. Marlous giechelde erop los toen ze van de grond kwam en riep dat hij haar zo snel mogelijk neer moest zetten. Eenmaal over de deurdrempel deed hij dat.

‘Proficiat,’ zei Uriël die wellicht in de mening was dat hij met een pasgetrouwd koppel te maken had.

Ze woonden samen vanaf 2006, maar hun proefproject hadden ze pas in 2019 wettelijk vastgelegd. Trouwen, dat vonden ze niet nodig. En kinderen zouden er nooit komen.

Links van de deur stond een staander van anderhalve meter hoog, op het cirkelvormige platform zat een raaf met een sleutel in zijn bek. Levensecht, getooid in een zwartglanzend verenkleed. Koos wist dat het een Keltisch symbool was voor oorlog, en voor de dood. Maar hij herinnerde zich ook de parabel over de raaf en de vos. Hij stelde zich voor dat de vogel de sleutel zou laten vallen zodra hij zei dat de raaf een alziend oog had en achter zijn stoere bek een mooi stemorgaan zat.

Koos liet zijn blik van de vogel naar Uriël gaan, en weer terug.

‘Ik hoop dat die raaf ons geen onheil gaat berokkenen,’ zei hij.

‘De raaf kan inderdaad een voorbode van het kwaad zijn, maar hier is hij bedoeld als bescherming,’ zei Uriël.

Koos had iets met magie en zei:

‘Hij zal dus over ons waken.’

‘Zoiets ja,’ zei Uriël, en als hij in slaap valt zal ik die opdracht met plezier overnemen.’

Uriël gaf de veiligheidskaart aan Koos.

‘Dank je, je bent te goed,’ zei Koos.

Terwijl hij Marlous en Uriël volgde verzonk hij in gedachten.

De raaf fascineerde Koos omdat hij hem zelden te zien kreeg in de natuur. In de parabel liet de raaf zich vleien waardoor het stukje kaas uit zijn bek viel. Natuurlijk was de vos ermee weg. Dom, maar echte raven waren slimmer dan kinderen van vier. Ze verstopten voedsel voor later, dus ze konden vooraf plannen. Tijdens experimenten was gebleken dat ze een bepaalde sleutel konden kiezen nog voor ze het doosje zagen dat ze ermee konden openen. En ze hadden discipline, omdat ze wisten dat ze moesten wachten om een grotere beloning te krijgen.

Ineens kreeg Koos oog voor de reusachtige kamer waarin hij zich bevond. Ze was verlicht door een kristallen luchter. In geen enkel donker hoekje zat een spinnetje dat Marlous de stuipen op het lijf zou kunnen jagen.

Aan de hoge, donkere ramen stond een kingsize bed. Meer naar binnen toe was er een leefgedeelte ingericht met een witleren bankstel, aan de tegenoverliggende wand hing een grote smart-tv.

Uriël liet hen de aanpalende badkamer zien, die was iets kleiner maar voorzien van alle comfort.

‘Kan ik nog iets voor u zijn?’ vroeg Uriël.

Koos vond het een vraag die hij nooit over zijn lippen zou krijgen. Hij gruwde net zo wanneer een dienstster in een restaurant aan het einde van zijn maal vroeg: *Is het goed geweest?*

Marlous zag dat Koos in gedachten was en zei:

‘Dank u, we trekken wel ons plan.’

‘Geniet als een pater goedleven,’ zei Uriël.

En weg was hij, of zij.

Koos en Marlous keken elkaar verwonderd aan. Het gezegde was hen onbekend, maar ze voelden aan wat Uriël had willen zeggen.

De kamer was prijzig maar ze kregen waar voor hun geld. Alleen jammer dat ze aan de achterkant van het gebouw lag, zonder zeezicht. Ze moesten het doen met een uitkijk op de jachthaven. Dat had als voordeel dat het er rustiger was. De zeekant was ’s avonds rumoeriger door de slenterende mensen op de dijk.

Het was laat genoeg om naar bed te gaan. Maar zoals Koos had aangevoeld was Marlous in een romantische bui, om niet te zeggen in een geile stemming. Ze stelde voor eerst samen in de grote kuip een bad te nemen en vandaaruit op gepaste manier naar het immense bed te verhuizen.

Koos ging uiteraard akkoord en liet zich vanaf dat moment leiden door Marlous, die een teken zou geven wanneer hij de teugels moest overnemen. Hoelang een vrijpartij kon duren, daar wilde Koos niet over uitweiden, maar ze varieerde tussen twintig minuten en twee uren, naargelang allerhande voorkeursbehandelingen en de mate van potentie.

Tijdens hun liefdesspel hoorden Marlous en Koos tweemaal de luide, herkenbare ping van Messenger op de smartphone van Koos. Maar geen van beiden had zin om hun bezigheid te staken en erop te reageren.

Toen Koos de tijd nam om een blik op zijn toestel te werpen, begreep hij dat Pjotr hem twee foto’s had gestuurd. De eerste van een chocotoff met het papiertje er nog omheen, de tweede zonder wikkel. Wellicht insinueerde Pjotr daarmee dat er in afzienbare tijd met Natalia een seksuele daad te forceren was. Of hij was helderziend en zag hoe Koos en Marlous op dat moment hun tijd doodden.

Koos legde Marlous uit wat Pjotr had gestuurd, vervolgens liep hij naar de minibar om wat te drinken.

‘Probeer jij maar al te slapen,’ zei hij.

Marlous draaide zich op haar zij. Normaal viel ze niet als een blok in slaap, maar misschien was haar afgepeigerde lichaam hard toe aan een oplaadbeurt.

‘Kom gauw terug,’ zei ze nauwelijks hoorbaar.

Dat klonk Koos bekend in de oren. Wanneer hij uit huis vertrok om inkopen te gaan doen, zei ze dat ook, en dat hij voorzichtig moest zijn. Alsof ze zich helemaal alleen kwetsbaar voelde.

Terwijl Koos gulzig aan zijn flesje gin-tonic dronk, weerklonk geklop op de deur naar de gang, nogal gehaast, maar Koos besloot niet te reageren omdat hij enkel een onderbroek droeg. Ze hadden trouwens het NIET STOREN-bordje aan de deur gehangen.

Tot zijn ontzetting klikte er iets, waarna de gangdeur openzwaaide. In de opening stond Uriël, de lakei die hen naar hun kamer had vergezeld. Maar zijn roodkoperen haar zat niet meer in een staart, het hing los. *Hij* was meer *zij* geworden.

Uriël glimlachte en zei:

‘Ik was vergeten te zeggen dat –’

‘Is er een probleem?’ vroeg Koos.

‘– jullie het ontbijt morgenvroeg tussen acht en elf kunnen nuttigen.’

Volgens Koos eigenden veel mensen zich graag een jargon toe waarmee ze zich slimmer konden voordoen. Of ze praatten zoals sommigen schreven, te formeel en dus helemaal niet modern en cool. Uriël had ook gewoon kunnen zeggen: *U kunt morgenvroeg tussen 8 en 11 ontbijten*. Niet?

‘Oké, je mag beschikken,’ zei Koos.

Hij voelde zich als een rechter die een betichte wegstuurde.

‘Nog iets,’ fluisterde Uriël.

Zij controleerde de gang voor ze verderging:

‘Ik val op u.’

‘Tsss,’ deed Koos.

Wat zo veel wilde zeggen als: *Ga weg, ik geloof je niet*.

‘Nee, echt,’ zei ze.

‘Ik zie je graag gaan,’ zei Koos.

Het was gemeend. Maar Uriël dacht daar anders over, ze hield haar lach niet helemaal binnensmonds.

Marlous lag nog uitgeteld op het bed en reageerde gelukkig niet.

Aan diens stem had Koos het niet zo goed kunnen horen, maar de schrille lach van Uriël maakte het duidelijk: Uriël was als meisje geboren en wilde een man worden. Ze was een transgender. Met dat rood haar leek ze nu meer op een levende toorts, een vuurtoren.

Ze keek hem verliefd aan. Maar hij voelde niets voor haar toen ze hem met haar schijnwerperogen doordringend aankeek en zei:

‘Ik wil u met huid en haar opeten.’

Koos hoopte dat ze het al spelend bedoelde, en niet als voorspel. Hij wilde niet dat Marlous hun conversatie zou horen en fluisterde:

‘Je bent gek.’

‘Weet ik,’ zei ze stillletjes.

Ze lachte haar mooie tanden bloot. Koos kon er echt geen man in herkennen.

‘Mag ik een kusje stelen?’ vroeg ze.

Koos fluisterde:

‘Moet je als man niet op vrouwen vallen?’

Het was gek dat een vrouw zich voordeed als man en toch verliefd werd op Koos, ook een man.

Uriël schokschouderde. Ze probeerde het nog eens:

‘Please?’

Koos schudde zijn hoofd hevig van *nee*. Hij kuste enkel Marlous, zijn moeder en haar tantes, zijn schoonmoeder, zijn schoonzus, zijn nichtjes, de vrouw van zijn neefje en de partner van Marlous’ broer. Niemand anders. Zijn kusgedrag zat vastgebakken in zijn genen, maar de coronapandemie had roet in het eten gooid. Nu kusten mensen veel minder, en handjes geven was uit den boze.

Hij dacht na. Een kus op de wang, kon dat kwaad? Kon hij een andere uiting bedenken?

‘Oké, een knuffel kun je krijgen. Maar dan moet je me je naam zeggen.’

‘Ik heet Adamus.’

De mens voor hem leek nu meer op de moderne versie van Adam. Misschien heette hij vroeger Mus. Koos glimlachte om zijn eigen grapje.

Koos stak zijn armen uitnodigend naar Ada-Mus uit, alsof hij hem een knuffel wilde geven.

Ada-Mus glunderde en wilde Koos inhalen.

‘Draai je om,’ zei Koos.

Ada-Mus deed dat zonder tegen te stribbelen.

Koos dacht aan Marlous, hoe enthousiast ze was toen zij na het bad een rijp korstje van zijn kniewonde had mogen verwijderen. Dat was pas liefde.

Koos’ Eva, Marlous dus, sliep door alles heen. Ze had geen weet van de opzienbarende geboorte van zijn intieme begroeting met een ander mens.

Koos deed de bedevaart en Marlous was zijn heilige. Over het algemeen om zijn geloofsleven te verdiepen, dan eens om een gunst af te smeken, maar nu om boete te doen.

Lig vlakbij je rafelige zand en ga golvend aan land

Met de slapende Marlous vlakbij wilde Koos liever niet ingaan op de vraag van Ada-Mus om hem te mogen kussen. De meest innige begroeting die Koos zo snel kon bedenken was ontstaan tijdens de coronacrisis, toen Covid-19 over de wereld rondwaarde en zijn dodelijk gif in een heleboel mensenlongen had gespoten. Of hij zich zo uit de hachelijke toestand kon redden, was echter niet zeker.

Koos gaf de lakei in het Beach Palace Hotel een achterwaartse knuffel. Het was een veilige manier geweest om Marlous te omarmen als ze dacht dat ze het virus ergens had opgedaan. Als ze in de stemming was durfde hij zelfs haar borsten met zijn handen te omvatten en stelde hij zich voor dat zij zijn quasi-stijve piemel tegen haar achterwerk voelde kloppen.

Zijn handen vonden bij Ada-Mus alleen een bijna platte borst. Wat Ada-Mus voelde kon Koos niet vermoeden, maar de omhelzing leek hem goed te doen, want hij kreunde. Voor Koos was het veeleer een tankbeurt, niet van benzine maar van affectie.

Koos hoopte dat Marlous niet wakker werd, binnen de kortste keren boven hen uittorende en haar vuurtongen als zweepen liet kwispelen, waarna haar pupillen tot zwarte gaten groeiden en Koos samen met Ada-Mus ermee kolkend opslokte. De hele operatie zou ze met een kinderachtig tuitende mond kunnen beëindigen.

Koos wilde niet bekend staan als de bonte hond met de blauwe staart. Hij liet Ada-Mus los en zei:

‘Te veel hooi op mijn vork rijden, dat zal ik zeker vermijden.’

Ada-Mus keek sip.

‘En nu terug naar je kamer,’ zei Koos.

Ada-Mus keek even achterom maar gehoorzaamde Koos. Toen Ada-Mus de kamer had verlaten, sloot Koos de deur, hopen dat de lakei hen tenminste tot de ochtend met rust zou laten.

Koos keerde terug naar het bed. Marlous vertoefde nog in dromenland, dat zag hij aan haar wiebelende vingertjes. Hij ging stil-tjes naast haar liggen en keek haar van opzij aan. Hij hield van

haar. Tussen verliefden was het nooit een kwestie van geven of nemen. Het was een soort geloof, in elkaar.

Terwijl hij naast Marlous op de slaap lag te wachten, ging hij de opmerkelijke gebeurtenissen van de dag af. Nelson en Scarlett, Donald Trump, Pjotr en Natalia passeerden de revue. De ontmoeting met Ada-Mus sloeg alles. Hij hoopte dat hij/zij geen hevige volger van hem zou worden. Een stalker kon hij missen als kiespijn.

Hij lag al een tijdje op zijn rug toen een korte snurk aangaf dat zijn brein klaar was om het bewustzijn af te zetten. Maar dat wilde niet zeggen dat het raderwerk helemaal tot stilstand was gekomen.

Het eerste deel van de nacht sliep hij, maar in de vroege morgen verzeilde hij verschillende keren in het rijk van de dromen. Ge-klop prikkelde zijn brein op een eigenwijze manier, maar voordat hij wilde reageren op het storende geluid probeerde hij zich de droomfiguren te herinneren om ze in te prenten. Hij raakte gefascineerd door het naderende einde van de donkere tunnel waarin hij doolde. Daar was licht. Hij was er klaar mee, met de wekdroom. Wakker.

Een onzichtbare hand plukte de laatste droomflard weg. Koos zag Marlous lekker ingeduffeld naast hem liggen, ze snurkte lichtjes. Wanneer hij niet kon slapen concentreerde hij zich op dat geluid en dan viel hij gegarandeerd binnen vijf minuten weer in slaap. Met dank aan de richtlijnen van zijn slaapconsulent.

Hij begreep dat het niet de bel aan de voordeur van zijn huis was die hem uit zijn droombubbel had gesleurd. Hij lag in het hotelbed en iemand had hard op de deur geklopt. Kwam Ada-Mus hen wakken om op tijd klaar te kunnen zijn voor het ontbijt?

Koos opende zijn smartphone en keek hoe laat het was: 08u45. Hij kon zich in een halfuurtje toonbaar maken, voor Marlous mocht je dat met twee of drie vermenigvuldigen.

In tegenstelling tot Ada-Mus die de avond voordien zonder vragen was binnengekomen, herhaalde de klopper zijn teken, niet

gehaast maar gedecideerd, alsof diegene niet zou vertrekken voor er werd opengedaan.

Koos trok zijn witte kamerjas aan en wandelde op zijn gemak naar de gangdeur. Hij opende ze, en schrok. Een soort pastoor stond voor hem. Als de man een mijter had gedragen, was het woord *heilige* zeker in zijn brein komen opborrelen. Hem beschrijven was een ander verhaal. Hij kon de man vergelijken met jawel, Jezus Christus. Maar Koos kreeg op dat moment een betere naam ingesproken: *Immanuel*.

Hij droeg een soort kazuifel die met een koord rond zijn middel was vastgebonden. Zijn kleed was niet lang genoeg om zijn onderbenen te bedekken, dus Koos zag dat hij sandalen droeg. Hij had dat typisch lange haar met snor en baard waarmee ze hem dikwijls afbeelden, hoewel de echte Jezus wellicht kort haar had en zich regelmatig schoor.

De man kwam echter niet armoedig over. Hij was rijkelijk versierd met gouden kettingen rond zijn nek, meer iets voor Mister T uit *The A-team*.

Immanuel leek af te wachten wat Koos te zeggen had. Uiteindelijk zei Koos:

‘Waarmee kan ik u van dienst zijn?’

Koos begreep niet zo goed waarom hij zo formeel sprak, of hij voelde aan dat hij tegenover een deel van de Drie-eenheid stond.

‘Kijk meneer, ik zal het u uitleggen. Uit uw blik doe ik te veel kennis op. Ik vertrouw eerder op hoe ik mezelf zie dan hoe u mij ziet. Begrijpt u?’

Koos moest even nadenken over wat de weirdo had gezegd. Hij had gelijk. De meesten lieten zich leiden door wat de anderen in hen zagen. Arthur Japin, hedendaags Nederlands acteur en schrijver, had Koos daarop opmerkzaam gemaakt in een van zijn boeken.

‘Maar ik beoordeel u helemaal niet. Uw kleding zou moeten zeggen wie u bent, maar dat hoeft niet altijd zo te zijn. Ik begrijp u volledig,’ zei Koos.

Koos vond dat hij dat goed had gezegd.

Immanuel zei vervolgens:

‘Goed zo, dan kan ik overgaan op de hoofdreden van mijn zoek. U ziet, ik ben religieus ingesteld en ik steek dat niet onder stoelen of banken. Ik heb begrepen dat de wereld naar een soort individuele beleving evolueert. Mensen beginnen te begrijpen dat ze maar tijdelijk op deze wereld rondwaren en dat ze het beste ervan moeten maken. De oorlogsgeneratie had dat niet zo goed begrepen, die wilden alleen maar werken.’

Koos dacht aan zijn oude moeder. Ze was 86 en zocht nog elke dag werk, hoe moeilijk ze het ook had met twee kapotte knieën. Immanuel zweeg, wellicht omdat hij aan Koos’ blik zag dat hij in gedachten was verzonken.

Koos kreeg snel weer vat op de werkelijkheid en zei:

‘Zullen we beneden aan de receptie verder praten? Want mijn partner slaapt nog.’

‘Nee, dat hoeft niet, ik heb bijna alles gezegd wat ik wilde zeggen. Ik moet nog een groot deel van de hotelkamers afgaan om mijn leger te ronselen.’

Koos wist nu heel zeker dat hij met een mafketel te maken had, en dat het personeel aan de balie niet op hun hoede was geweest voor een nieuwsgierige voorbijganger die de sfeer van een luxueus hotel wilde opsnuiven. Een vermomde dief?

Maar Koos was benieuwd wat Immanuel als slot nog te zeggen had en zette zich schrap.

Immanuel zei met ernst in zijn stem:

‘Wij zijn van plan naar de planeet wasp-76b af te reizen.’

‘Aha.’

Koos begon zich zorgen te maken over het denkvermogen van Immanuel. Hij zag ineens dat de monnik veel op een trappist leek, een die al drie trappisten in zijn keelgat had gegoten.

‘Die planeet is driehonderdnegentig lichtjaar van hier verwijderd. Aan de ene kant is het altijd heet vanwege de nabijheid van een ster tien keer groter dan onze zon, aan de andere kant is het

altijd donker en dus ook wat minder warm, minstens duizend graden.’

‘Wat moet ik daarmee?’ vroeg Koos.

Zijn geduld was bijna op. Hij had zin om de louche figuur aan de deur een veeg uit de pan te geven.

‘Metalen verdampen aan de ene kant en supersnelle winden blazen het goedje naar de koudere kant waar het dan ijzer regent.’

Koos dacht: *Nu is de maat vol.*

‘Ik ga niet mee,’ zei hij en sloeg de deur voor de neus van Immanuel dicht.

Te laat bedacht hij dat de klap van de deur Marlous kon hebben gewekt.

Hij haastte zich naar het bed.

Marlous had de lakens halvelings van zich afgegooid. Hoe mooi ze daar lag, als een stilleven, haar enige kledingstuk was een minuscuul slaapbroekje. Ze lag zo stil dat hij dacht dat ze dood was. Maar licht geronk maakte duidelijk dat ze in de wereld van de levenden vertoefde. Als de bewaker voor de grot van de zevenslapers in de ruïnes van Efeze nam Koos zich voor over haar te blijven waken. Desnoods 196 jaar.

Marlous was geen maagd die zich inzette voor de spirituele ont-plooiing van de gewone mens, maar ze had wel iets van een heilige vrouw die niets anders verlangde dan voor Koos de meest verza-ligde werken te verrichten.

Vreet alles in je raap, als een aam de dis liggende paap

In de familiebadplaats bij uitstek, Blankenberge, hadden Koos en Marlous geen activity tracker nodig om te weten hoe uitgeslapen ze wel waren. Ze hadden weinig bagage om te pakken. Een gele rugzak, dat was alles. Betalen deden ze met de kaart en dat ging ook vlot. Welgemoed verlieten ze het hotel en besloten over het strand een wandeling naar Zeebrugge te maken.

Volgens Koos was het amper 5 km. Marlous wees hem erop dat hij vergat dat ze die afstand ook terug moesten wandelen. Koos vond dat maar bijzaak, desnoods kwamen ze met de kusttram terug. Marlous vond dat een subliem idee. Dan zou ze genoeg tijd krijgen om te rusten, want de tram was niet het snelste vervoermiddel dat je kon kiezen.

Wandelend over het strand vertelde Koos over de vreemde bezoekjes van de hotelbediende in het Beach Palace Hotel. Marlous kon het allemaal maar moeilijk geloven. Ze dachten terug aan het voorval met de buurman een jaar eerder. Ook dat verhaal hadden ze niet geloofd als ze het niet met eigen ogen hadden gezien.

Op een avond eind maart van het rampjaar 2020 – Covid-19 was al in het land – had Marlous een vreemd geluid aan de straatkant gehoord. Ze staarden uit het raam en meenden de buurman van tegenover te herkennen aan zijn kale schedel. Hij was langs de kant van de weg met een schop bezig een gat te graven. Ze keken toe hoe hij uiteindelijk een soort struik in het gat stopte en de aarde eromheen aanstampte.

Koos en Marlous bleven het raar vinden, zeker omdat de goeie man de duisternis had afgewacht. Wat hij had gedaan kon blijkbaar het daglicht niet verdragen. Koos sliep er die nacht zelfs niet zo goed van. 's Anderdaags, nog voor het ontbijt, besloot hij poolshoogte te nemen.

Het bleek geen struik maar een soort boompje te zijn. Het blauwe lintje rond de stam maakte duidelijk dat het om een perenboom ging. Wat bezielde iemand om een perenboom aan de kant

van de straat te planten? De takken zouden voetgangers op de stoep redelijk hinderen, en aan de andere kant zouden ze over het wegdek hangen, wat de autobestuurders geen goed idee zouden vinden.

Koos' ergernis was groot genoeg om onmiddellijk bij de buurman aan te bellen.

Zijn vrouw opende de deur op een kier en zei:

'Hallo.'

'Goedendag,' zei Koos, want hij had zich voorgenomen beleefd te zijn, 'kan het zijn dat we uw man gisteravond die boom hebben zien planten?'

Koos wees de plek aan omdat de vrouw niet onmiddellijk begreep over wat hij het had, ofwel had ze dat goed gespeeld.

Hij zei verder:

'Ik dacht dat het om een struikje ging, maar het is een heuse perenboom.'

De nadruk op *perenboom* moest de vrouw duidelijk maken dat Koos het een heel opmerkelijke keuze vond.

De vrouw knikte en zei:

'Dat zou wel eens kunnen.'

Koos reageerde met:

'Doe ermee wat u wilt, maar ik wil alleen maar zeggen dat mijn vrouw en ik niet akkoord gaan.'

'Dan moet hij weg. Ik zal het mijn man zeggen,' zei de vrouw kordaat.

Koos wilde er niet over doorbomen en keerde zich om, terwijl hij de vrouw de deur zachtjes hoorde sluiten. Hij wandelde terug naar de overkant van de straat, wierp nog een blik op de perenboom en schudde zijn hoofd.

In de keuken vertelde hij het relaas aan Marlous, terwijl ze hun ontbijt klaarmaakten. Ze probeerden te begrijpen wat de buurman geïnspireerd had om zo'n stunt uit te halen. Maar ze kwamen er niet uit.

Niet veel later liepen ze met hun eetbord naar de zetel om er te eten terwijl ze naar een tv-serie zouden kijken. Toen Koos

halvelings naar buiten keek, zag hij dat het boompje verdwenen was. Consternatie alom.

En dat verhaal kreeg nog een staartje, meer dan een jaar later. Begin mei 2021, Covid-19 leek te zijn bezweerd, zat Koos op de drempel van de voordeur te dronen. Hij was zo gefixeerd op het beeld van zijn drone op de smartphone – hij zat werkelijk in de drone – dat hij de buurman niet onmiddellijk opmerkte. De man moest zijn keel schrapen om Koos van zijn aanwezigheid opmerkszaam te maken.

‘Ik zit nog met de perenboom, in feite heeft mijn vrouw daar nog het meeste problemen mee gehad,’ zei de man.

Koos geloofde zijn oren niet.

‘En dat je met die drone over mijn huis vliegt, dat moet ook gedaan zijn.’

Koos zat, maar hij stond paf van wat hij hoorde. Omdat hij zijn drone niet uit het oog wilde verliezen, stelde hij voor die eerst binnen te halen. Maar de man kon daar niet op wachten en keerde terug naar zijn huis, net tegenover.

Nadat Koos de drone had teruggeroepen – hij had er te laat aan gedacht dat hij de Return To Home had kunnen gebruiken – en hem had weggeborgen op zijn standplaats in de studeerkamer, belde hij bij de buurman aan om de zaak uit te klaren.

‘Sorry dat ik zo hard overkwam, je mag met de drone vliegen waar je wil,’ zei de man in de deuropening, nog voor Koos iets kon zeggen.

‘Sorry ook, ik moest even mijn aandacht bij de drone houden. Maar ik had toch graag geweten hoe ik jullie gemoed weer beter kan maken.’

‘Fijn, dat doet een echte buur,’ zei de man.

Koos voelde zich trots, maar een erg leuke buur vond hij zichzelf niet. Wellicht zouden alle burens zijn mening bijtreden, maar dat vond hij niet erg.

‘Hoe zit dat dan met de perenboom?’ vroeg Koos.

‘Wel, ik wilde het boompje dat ik bij de gemeente had gekocht tijdelijk inplanten omdat ik geen plaats meer had.’

Geen plaats? Zijn tuin was drie keer groter dan die van Koos. En hij had toch kunnen aanbellen om te vragen of Koos daar geen problemen mee had, niet?

‘Oké, had ik geweten dat het maar tijdelijk was, ik had je laten begaan,’ zei Koos.

Ze hadden nog wat beleefdheden uitgewisseld en Koos was naar huis gekeerd. Ook Marlous was toen met stomheid geslagen door het verhaal. Slenterend over het strand konden ze nog heel hartelijk lachen om de onwerkelijke toestanden met hun buur.

Toen Marlous en Koos in Zeebrugge aankwamen zagen ze een opmerkelijk kunstwerk staan. Het was een gebeeldhouwde figuur die kaarsrecht naar een metershoge betonnen constructie met een stenen schip erop stond te kijken. Een heleboel piepkleine en schimmige mensjes op het dek van dat schip staarden terug.

Koos zag in het reuzenbeeld een vrouw wier langgerekte strakke haren naar achter waaiden, alsof ze door de wind gevangen waren. De figuur deed hem aan Uriël denken, de lakei in het hotel had ook die androïde uitstraling gehad. Dichterbij gekomen zag hij dat het lijf uit twee gescheiden helften bestond. De kijkgleuf in het midden gaf het zicht op de boot in de wolken een perfect kader.

Terwijl Koos en Marlous zich afvroegen wat de architect met zijn kunstwerk had bedoeld, weerklonk een zware stem achter hen.

‘Het is een ode aan het schip, of aan de mens die een tijdje mag meevaren.’

Het was vreemd dat de stem van lager kwam, alsof ze met een kind te maken hadden. Maar dat klopte niet met de volwassen klank ervan.

Koos en Marlous draaiden zich synchroon om en stonden bijna oog in oog met een dwerg. Hij leek veel op Mike, de acteur uit de tv-serie *Crimi clowns*.

‘Niet in die boot stappen,’ zei Mike, waarbij hij belerend een vingertje opstak.

Hij was gekleed in een donkerblauw hemd op een korte gele broek die tot onder zijn knieën kwam. Zware halfhoge schoenen in het lichtgroen droeg hij, en op zijn hoofd zat een strohoed waarmee pater Damiaan zo herkenbaar was. Het opmerkelijkste aan zijn uittossing was de lans die hij in zijn rechterhand hield en in het zand had geplant. Mike was net een kleine, moderne versie van Don Quichot.

Koos vroeg zich af of ze in kabouterland een leger van dappere soldaten hadden.

‘Waarom mogen we niet in die boot stappen?’ vroeg Marlous.

‘Omdat hij naar het hiernamaals vaart.’

‘Als ik dat geloof ben jij een tuinkabouter,’ zei Koos.

Mike kon er hartelijk om lachen.

‘Hoe jullie mij noemen heeft geen belang, zolang jullie maar snel uit mijn zicht verdwijnen,’ zei Mike.

Ondanks de lichte dreiging in zijn woorden glimlachte hij.

Koos begreep dat het kabouterfolk de verstandigste als leider had uitgekozen.

‘Wees niet bang, we zijn zo weer weg nadat we een foto van dit kunstwerk hebben gemaakt,’ zei Marlous.

Mike bekeek hen alsof hij huizen op stormschade controleerde, en zei:

‘Oké, daar kan ik mee leven.’

Mike draaide zich om en wenkte naar iemand, maar Koos kon niet zien wie. Algauw begreep hij dat de meute kinderen, die vanuit een onzichtbaar pad aan de duinenvoet van het strand aan kwamen rennen, bij de dwerg hoorden. Ze waren gewapend met speren en ander steekmateriaal. Het voetfolk van het kabouterleger was gewapend met enorme tandenstokers uit karton geknipt. Op de koop toe riepen ze:

‘Ten aanval.’

Binnen de kortste keren waren Koos en Marlous omsingeld door bengels en kapoenen van om en bij acht jaar oud. Koos kon niet snel genoeg reageren toen de grootste belhamel zijn lans in de

buik van Marlous stak. Haar pijngrens was niet om naar huis te schrijven en dus schreeuwde ze het uit. Als Koos bij het eten merkte dat het Marlous niet smaakte, had hij ook geen honger meer. Nu voelde hij de pijn die zij voelde.

Koos sloeg met zijn vlakke hand de lans in twee. Dat maakte snel een einde aan het steekspel. De schuldige pagadder was verwonderd omdat hij aangenomen had dat hij daarmee Marlous geen pijn kon doen. Hij muisde ervanonder en hield zich schuil achter enkele kinderen die het strijdtoneel vanaf de kant gadesloegen.

Marlous glimlachte vanwege haar gewiekste daad. Ze had gedaan alsof ze pijn had, ze had het spelletje meegespeeld. En Koos kon opgelucht herademen. De grimmige groep kinderen – als een minilegioen Romeinen – wachtte af. Toen Mike riep dat ze zich weer moesten hergroeperen gehoorzaamden ze als de weerlicht.

‘Die mannekes luisteren goed,’ zei Marlous.

‘O, dat is nooit een probleem. We hebben gisteren in Lissewege een museum van sintenbeelden bezocht. Je moest eens zien wat een heilige boontjes ze daar waren,’ zei Mike.

Vervolgens riep hij naar zijn leger dat ze zich moesten terugtrekken. De piepjonge cavaleristen verdwenen binnen de kortste keren achter de hoogste duin, tierend en schreeuwend, brullend en bloeddorstig. Nog steeds gespeeld.

Koos was onder de indruk van Mike. Hij liet niet met zich solen, hoe klein hij ook was.

‘Jij zou voor een volgroeid publiek ook een groot leider kunnen zijn,’ zei Koos.

‘Ik zie verder dan de reus als ik op zijn schouder sta,’ zei Mike.

Hij knipoogde naar Koos, vervolgens keerde hij zich vastbera- den om. Op zijn eigen dwergachtige manier wandelde hij zijn kleine vriendjes achterna.

Koos en Marlous keken Mike na, hoe hij door het mulle zand moeilijk vooruitkwam en zelfs één keer struikelde. Het werkte een beetje op hun mondspieren, maar het lag niet in hun karakter om iemand uitbundig uit te lachen. Grinniken was de boodschap.

Zoals ze eerder hadden afgesproken namen ze de tram in Zeebrugge Strandwijk. Gemakkelijk zittend in de kusttram voelden ze zich min of meer tevreden, alleen werkte de airco niet en duurde de rit naar Blankenberge Markt veel te lang.

De motorhome stond nog steeds aan de Rochtuskerk geparkeerd en er zat geen penale boete achter de ruitenwisser. Ze besloten naar Lissewege te rijden, op zoek naar het museum dat Mike en zijn jonge bende had bezocht, want Koos was ook in heiligen geïnteresseerd. Via de Brugse steenweg was het amper negen kilometer.

Marlous vond dat Koos rare interesses had, maar ze liet hem van tijd tot tijd zijn willetje doordrijven. Ze vond het vreemd dat hij van religie hield terwijl hij een atheïst was. En zelf vond hij dat enigmatisch. Zijn kennis over heiligen was al groot, maar elk detail was welkom opdat hij zou kunnen afleiden waarom ze nog altijd veel invloed hadden op het leven van de mens in de eenentwintigste eeuw.

Twintig minuten later stonden ze voor het witgeschilderde vvv-bezoekerscentrum, net achter de Onze-Lieve-Vrouw-Bezoekkerk. Voor twee euro mochten ze 150 heiligenbeelden bewonderen. Marlous had totaal geen interesse en wilde liefst helemaal niet binnengaan, maar ze volgde Koos gedwee.

Terwijl ze er rond kuierden vertelde Koos het verhaal van zijn favoriete heilige: Johannes. Die had zich als doel gesteld zondaars en bederfelijke zielen van de hellestraf te behoeden door ze al schrijvend te waarschuwen dat ze zich niet meer op de vlakke mochten houden en geen leugens of achterklap mochten vertellen. Veinzen, vloeken en spotten waren voortaan verboden. Stelen en bedriegen was uit den boze. Marlous trok haar wenkbrauwen op voor zoveel geboden.

Ze luisterde aandachtig verder hoe Koos vertelde over Johannes die in het gezelschap van Jezus' moeder aan het kruis van Jezus had gestaan. De drang om voor gevangengenomen christenen in de bres te springen bracht hem echter in ballingschap op het Griekse

eiland Patmos. Daar had hij brieven naar de vervolgte christenen in Jeruzalem geschreven, om ze een hart onder de riem te steken.

Koos wist ook nog te vertellen dat Johannes op hoge leeftijd rond het jaar 100 was overleden. Hij was niet de marteldood gestorven zoals de andere apostelen, toch was hij heiligverklaard. Soms stelden kunstenaars hem als een jongeling in tunica voor, of een visser, maar meestal als een ouderling met een pen, een ganzenveer, een boek of een schriftrol in zijn hand. Een adelaar zou Johannes van schrijfferief hebben voorzien tijdens zijn gevangenschap.

‘En Johannes is tot patroonheilige van schrijvers, uitgevers, boekbinders en drukkers gebombardeerd,’ zei Koos.

‘Mooi zo, dan hoef ik je niet te steunen in je schrijven, maar wat is die openbaring waar Johannes zo bekend om is?’ vroeg Marlous.

Koos legde uit dat Johannes zijn verhaal vertelde alsof het al gebeurd was, maar zijn zestien visioenen moesten daarentegen een glorieuze toekomst voorspellen. De bijbelmakers wilden duidelijk het beste voor het laatste bewaren omdat het getuigde van een groot verbeeldingsvermogen. Koos kon ook nooit weerstaan aan de drang om zijn boekeindes zo spetterend mogelijk te maken, tot ergernis van Marlous.

Aan haar verveelde blik zag Koos dat ze de brui wilde geven aan het museumbezoek. Terwijl Marlous de uitgang zocht doorliep Koos nog enkele bedenkingen over Johannes’ schrijfkunst die hij beter voor zichzelf hield.

Het was niet altijd duidelijk tot wie Johannes zich richtte in zijn Openbaring. Koos hanteerde ongeveer dezelfde stijl in zijn boeken: de ene keer sprak hij uit zichzelf, de andere keer vereenzelvigde hij zich met alle mensen op aarde, of een deel van die mensen, bijvoorbeeld de rijken, of die van het blanke ras. Koos wist niet wie zijn boeken las, daarom moesten zijn lezers zichzelf in een vakje stoppen en naargelang hun keuze interpreteren wat ze lazen.

Wat de revelaties van Johannes betrof vroeg Koos zich af wat het verschil was tussen het wilde beest en de valse profeet.

Niemand wist het. En waarom Johannes zijn weirde verhaal had opgefleurd met geheime getallen, dat kon ook niemand zeggen. Johannes' openbaring intrigeerde nog menig mens bijna 2000 jaar later. Helaas hadden de evangelisten niet veel centen aan hun verhalen verdiend. En Koos kon zonder problemen in hun voetsporen treden.

Marlous fleurde op toen ze het donkere museum verlieten. Koos voelde de warmte van de zon op zijn kale schedel, het was een verademing, want binnen was het heel kil geweest.

In tegenstelling tot Johannes die met zijn openbaring de toekomst had willen voorspellen, wilde Koos met zijn eigen Apocalyps strijd leveren tegen de analfabeten die geen boeken lazen. Leve de boekenwurmen.

Terug naar het nu. Het strand. De zee. En de brug ertussen.

Schrijf met lichtblauw ochtendlicht een liefdesgedicht

Het was 13u06 toen ze in hun motorhome Zeebrugge binnenreden. Koos wees de plek aan waar ze eerder op het strand het kunstwerk van Jean Bilquin hadden bewonderd: *De man die de boot zag, in de lucht*. Terwijl Koos veeleer een vrouw in de figuur had gezien. Koos stond ook even stil bij de gedachte dat het dorp in een roemrijk verleden de haven van Brugge was geweest. Het Boudewijnkanaal verbond de twee steden nog steeds.

Koos' maag rammelde en rommelde. Die van Marlous hoorde hij niet maar dat wilde niet zeggen dat ze geen honger had. In hun haast om ergens snel te gaan eten lukte het niet om de motorhome aan de Kustlaan ter hoogte van de Sint-Donatuskerk te parkeren. Het kwam niet veel voor dat Koos de afstand die hij nodig had verkeerd inschatte, maar de lege plek was net iets te kort.

Ze reden de Rederskaai op, waar ze tussen de bomen een schip zagen. Koos kon zijn ogen niet geloven, maar daar lag waarachtig een lichtschip, een schip met een vuurtoren erop. Opmerkelijk detail: het schip lag niet in het water, het stond op de kade. Koos wilde er een kijkje nemen, maar Marlous zag dat idee niet zo zitten. Eerst wilde ze eten.

Aan een kruising van de Rederskaai vonden ze genoeg ruimte om de motorhome te parkeren, in de schaduw van een boom. De auto stond nog een stukje op het voetpad, maar Koos negeerde Marlous' opmerkingen daarover. Zij bond in omdat ze genoeg had van de parkeerperikelen.

Ze wandelden de jachthaven af, tot Marlous een interessante bistro zag. Maar die was gesloten. Ze liepen verder het dok in en vonden een tweede bistro op hun weg. Die was open. Marlous tuurde door het venster en vond dat het binnen erg donker was. Koos drong echter aan omdat hij aanvoelde dat het de laatste eetgelegenheid op hun pad was. Toen Marlous OLD STEAMER COCKTAILBAR op het raam zag staan ging ze akkoord.

In plaats van naar binnen te gaan, stelde ze voor aan een tafeltje op het terras te gaan zitten. Ondanks de vele geparkeerde auto's was er bijna geen verkeer. Koos gaf toe, want hij zag scheel van de honger.

Spaghetti bolognaise bestellen ging vlot. Om hun dorst te lessen begonnen ze alvast met een Strawberry Daiqiri voor Marlous en een Tequila Sunrise voor Koos. Het was er het goede weer voor. De tropische temperaturen van het jaar ervoor bleven uit, maar die zouden gegarandeerd terugkeren als je de onheilspellende berichten mocht geloven over de opwarming van de aarde en de klimaatveranderingen die daar het gevolg van waren.

Koos en Marlous hadden genoeg bagage om een gespreksonderwerp te vinden, dus ongemakkelijke stiltes kwamen niet voor. Koos plaagde Marlous graag, en dat kon hij het beste door als een nerd allerlei weetjes te vertellen. Marlous vond het wederom fijn dat hij zoveel wist. En hij complimenteerde haar op zijn beurt met haar hogere intelligentie. Dat wuifde zij natuurlijk weg.

De spaghetti was niet om naar huis te schrijven, de cocktails daarentegen smaakten naar meer, vandaar dat ze als nagerecht nog twee cocktails bestelden: een Cuba Libre voor Marlous en een Piña Colada voor Koos.

Twee uur later flaneerden ze over de kaai terug naar het begin van het dok. In de verte zagen ze het lichtschip dat ze eerder vanuit de auto hadden gezien. Koos wilde op onderzoek uitgaan en versnelde zijn tred. Marlous pruttelde tegen, en om Koos tot een langzamer tempo te dwingen bleef ze achter.

Een kwartier later kwamen ze aan bij de boot op het droge. Op de rode flank van het lichtschip stond in koeien van witte letters: WEST-HINDER. Koos had voor hun rit naar de kust informatie over vuurtorens op het internet gezocht. Hij had toen een foto gevonden van een identiek lichtschip dat in Antwerpen lag: WEST-HINDER 3. Tot overmaat van ramp was het lichtschip in Zeebrugge niet toegankelijk voor bezoekers vanwege restauratiewerken.

Ter hoogte van de voorstevan van het schip stond een informatiebord waarop aangegeven was dat een Russische onderzeeër na net geen vijftig jaar, op 12 juni 2019, naar de sloperij was gebracht: FOXTROT. Ze waren meer dan een jaar te laat, en Koos kon wel wenen.

De binnenkant van de duikboot kon je enkel nog bekijken op het internet. De kans dat Koos in zijn resterende leven een echte onderzeeër zou bezoeken was tot nul procent gereduceerd. Maar voor Marlous was het een meevaller, want ze kon nu wat meer van de zon genieten.

Als volwaardige toeristen slenterden ze door het dok voorbij DE VISWINKEL VAN SASKI, liepen via een doorgang naar de andere kant van het gebouw en kwamen uit in de Wandelaarstraat. Die volgden ze tot aan de kerk van Zeebrugge. In de mening dat er nog wat winkels te bekijken waren staken ze de Kustlaan over en wandelden in de richting van Blankenberge.

Ter hoogte van een bankkantoor weerklonk plots een gil achter hen. Koos kreeg de tijd niet om zich om te keren toen een vrouw voorbij gerend kwam. Ze droeg een strakzittend trainingspak waarvoor menig manspersoon zou omkijken.

Gesticulerend zocht ze een vluchtweg en riep voortdurend:

‘Politie, bel de politie.’

Koos keerde zich om en zag een gemaskerde man uit het bankkantoor komen. Koos nam aan dat het een overvaller was, maar hij droeg geen wapen. Een seconde lang staarden ze elkaar aan, waarna de man in de tegenovergestelde richting het hazenpad koos.

Koos besloot wijselijk niet achter de bankrover aan te gaan maar naar binnen te lopen om te kijken of er mensen in nood waren. Hij reageerde nooit heldhaftig, Marlous keek ervan op dat hij zo gedeceerd het kantoor in rende. Ze volgde hem en hoopte dat de vluchtende misdadiger ondertussen niet naar de plaats delict zou terugkeren.

Terwijl Koos door de gang liep waande hij zich in een levens-echt 3D-spelletje waarvan hij soms reclameclips op tv en internet zag, waarin allerlei monsters je belaagden en dreigden je uiteen te rijten als je niet zelf eerst 10 wapens in het spel gooide. Koos wist dat zo'n spel tot agressief gedrag kon leiden, dat daardoor het onderscheid tussen fantasie en werkelijkheid vervaagde, waarna je je verplichtingen ging verwaarlozen. Koos was geen spelletjesspeler, Marlous daarentegen kon uren Candy Crush en Wordfeud spelen, gelukkig spelletjes waarvoor ze geen bankkaart nodig had.

Koos keek rond, op zoek naar mogelijke slachtoffers. Een snelle manier om zijn reddingsactie tot een goed einde te brengen was de protagonisten in het videospelletje na te doen, niet tot de tanden gewapend, want een vuistje van zijn knuistje maken zou wel voldoende zijn.

Plots voelde hij een hevige pijn, zijn hoofd tolde, hij duizelde ervan. Wat zijn lichaam overkwam wist hij niet. Zijn brein vroeg zich af of hij een hartaanval kreeg, of een beroerte. Had Magere Hein hem met één haal van zijn zeis van de aardbodem gemaaid?

Was hij dood of leefde hij nog? Koos twijfelde. Een ding was zeker: hij stond niet meer recht. Hij lag op een houten vloer en een schim boog zich over hem heen. Was dat zijn favoriete aartsengel, zijn engelbewaarder die hem begroette in het rijk van de martelaren?

Hij hoorde de schim zingen:

‘How the west was won? By going east honnepon.’

Het Wilde Westen was een leuke plek om in terecht te komen, maar niet nu.

De schim veranderde in een duidelijk omlinjnde gestalte, een mens. Groter en groter werd diens hoofd. Een vrouwenhoofd, haar haar hing over haar gezicht omlaag en raakte bijna zijn gezicht. Haar mond bewoog.

‘Alles goed Koosje?’

Hij lokaliseerde Marlous eerder door haar stem dan door gezichtsherkenning.

‘Pico bello,’ zei hij.

Zijn stem raspte.

‘Zullen we proberen op te staan?’ vroeg ze.

‘Wat is er gebeurd?’

Terwijl ze hem recht hielp zei ze:

‘Je bent tegen een tweede crimineel gebotst. Jij bent nog bij bewustzijn maar je belager is knock-out.’

Koos keek rond, met Marlous als steun, zijn toeverlaat. Hij zag een man en een vrouw bij een mannenlichaam op de grond staan. Koos begreep dat het bankpersoneel zich afvroeg wat ze met de bankovervaller moesten beginnen als hij eerder wakker werd dan de politie arriveerde.

Koos fluisterde tegen Marlous:

‘We hebben hier niets verloren. Straks willen de ordediensten ons verhoren. Daar heb ik geen zin in. Kom, wegwezen.’

Marlous ging onmiddellijk akkoord. Ze ondersteunde hem terwijl ze via de voordeur het bankkantoor verlieten.

‘Terug naar de motorhome dan maar?’ vroeg Marlous.

‘Goed idee.’

Een driehonderdtal meter verder was Koos weer helemaal bij zijn positieven en had hij geen steun van Marlous meer nodig. Ze liepen voorbij de Sint-Donatuskerk van Zeebrugge en ontwaarden erachter een veld van identieke grafzerken. Koos vermoedde dat het om een oorlogskerkhof ging. Hij wilde de graven van dichterbij bekijken, Marlous zat hem op de hielen.

Een kort onderzoek maakte hem duidelijk dat Britten en Duitsers die in wereldoorlog 1 gesneuveld waren, er begraven lagen. Er stond ook een gedenkteken in de vorm van een houten kruis voorzien van een afdakje, met een zwaard op de plaats waar normaal Jezus Christus hing. Het was er ter ere van de dorpsbewoners geplaatst die in beide wereldoorlogen hun leven hadden gelaten.

‘De helden van weleer,’ zei Koos voor zijn neus weg.

Marlous trok een grimas alsof ze niet wist wat hij bedoelde.

Koos wist het zelf niet. Als het vrijwilligers waren, waren ze goed gek geweest. En als kanonnenvoer hadden ze niet veel kunnen uitrichten. Hun oversten hadden diegenen die deserteerden gewoon doodgeschoten. Zo simpel stelde Koos het zich voor. Het was er wellicht heel anders aan toegegaan. Geschiedschrijvers lieten zich misleiden omdat er altijd getuigen waren die gebeurtenissen verdraaiden om hun gezicht niet te verliezen.

Het begon Marlous op de heupen te werken dat ze rondhingen op een plek waar volgens haar helemaal niets te doen was.

‘Ik wil hier weg, ik wandel niet graag tussen de huizen.’

Koos wist dat maar al te goed, maar hij probeerde er het beste van te maken. Als er niets te zien was, was hij tevreden met een kerkhof. Snel content. Dat was Marlous zeker niet, toch niet als het op bezienswaardigheden aankwam.

Als een gids liep Koos Marlous voor. Hij stelde voor de Kustlaan te volgen tot aan de eerste straat links. Marlous schatte de afstand op minstens vijfhonderd, en dat vond ze te ver. Dus ze liepen terug naar het oversteekpunt en wandelden door de Wandelaarstraat naar het dok. Via de Vismijnstraat vervolgden ze hun weg voorbij het lichtschip in de richting van de parkeerplaats waar ze hun motorhome hadden achtergelaten.

Op de hoek van de straat was een chocoladefabriekje, een pop-up winkel, BELGIAN CHOCOLATE stond er in rode letters op de ruit. Marlous moest er binnengaan.

Een kwartier later was Koos’ portefeuille 35 euro lichter. Ze tilde er allebei niet zo zwaar aan dat ze veel geld uitgaven aan snoeperij. Wat had een mens anders nog in het leven dan de bevrediging van zijn lusten?

Aan de hand van een betonnen wegwijzer begreep Koos dat ze zich aan het Prins Albertdok bevonden. Er stond ook: BOUWJAAR 1957. Hij kon het niet laten de zaak op een rijtje te zetten:

‘In dat jaar kreeg Albert I de koningskroon opgezet. En diens kleinzoon zat als Albert II vanaf 1993 twintig jaar op de troon voordat hij zijn kroon in 2013 doorgaf aan zijn houderige zoon Filip.’

‘Je moet meedoen aan quizzen,’ zei Marlous.

‘Ik volg veel royalty via de nieuws-app op mijn computer.’

Een tweede bord wees de marinebasis aan. Blijkbaar hadden ze hun motorhome vlakbij een militair domein gezet. Een militair met zijn geweer op de rug stond op wacht. Hij had er bij hun aankomst niet gestaan, wellicht omdat hij toen een pauze had ingelast.

In een waas meende hij dat de soldaat op hem afkwam. In een poging zich niet door hem te laten overmeesteren rende Koos naar de motorhome. Maar dat ding bewoog ook al zo raar. Slalommend tussen onzichtbare kegels bereikte hij de auto. Hij voelde hoe schuins hij liep, het leek alsof hij ondersteboven draaide. Gelukkig kon hij zich aan de deur vastklampen. Niet veel later liet hij zich in de passagierszetel ploffen, waar hij maar langzaam bij zijn positieven kwam.

Marlous wilde instappen en zei:

‘Wat bezielt je? Schuif eens door, wil je?’

Koos gehoorzaamde en zette zich aan de chauffeurskant. Zo deden ze dat meestal omdat het aan zijn kant moeilijker was om in te stappen vanwege het grote stuur.

Toen Marlous was ingestapt vroeg ze:

‘Je deed raar, je zwalpte als een dronkaard.’

Koos besloot te zwijgen over zijn waanbeeld dat de soldaat hem op de hielen had gezeten.

‘Ik ben mijn evenwicht verloren. Niet erg, gaat zo weer over.’

Marlous begreep dat de laatste loodjes het zwaarst wogen en dat Koos heel erg moe was van de wandeling.

Koos startte de motor, keerde de motorhome en gaf gas.

Ze waren nog niet veel verder toen hij zei:

‘Verdorie, we hebben niet naar de vuurtoren gezocht.’

‘Het heeft er alle schijn naar dat die op dat militair domein staat,’ merkte Marlous op.

‘Je hebt gelijk,’ zei Koos en hij was blij met haar alertheid.

Marlous zei:

‘Voor vandaag heb ik genoeg gezien. Of jij zou nog zin moeten hebben om je blote kontje te tonen in onze wooncabine.’

Ze schaterlachten dat horen en zien hen verging. Hun goede bui was niet de enige reden waarom ze eraan dachten hun bezoek aan de kust met een dag te verlengen. De KMI-app op Koos' smartphone voorspelde dat het stralende weer aan de kust langer zou aanblijven dan in het verre Limburg, want daar heersten de donderwolven al. Ze besloten opnieuw in de motorhome te slapen, gelukkig hadden ze elk nog een extra onderbroek meegenomen.

Van hun vakanties die ze in Heist-aan-zee doorgebracht hadden, herinnerde Koos zich dat hij aan het station van Heist dikwijls een vrije parkeerplaats voor zijn motorhome had gevonden. Dat was slechts drie kilometer rijden.

Vijf minuten later kon hij er zijn motorhome met gemak parkeren. Nog eens vijf minuten later zaten ze tegenover elkaar in het Restaurant 't Boerenhof vlakbij.

Het was er nogal rumoerig vanwege een verjaardagsfeestje. De jarige had vermoedelijk de gezegende leeftijd van 50 gehaald, overall hingen gele en gouden ballonnen. De versieringen kwamen wat goedkoop over, maar Marlous voelde er zich op haar gemak.

Als avondmaal bestelden Koos en Marlous friet biefstuk. Ze aten er smakelijk en hadden een gezellige babbel, dat wil zeggen: gefilosofeer over alles en niets.

Het was twee over tien toen ze het restaurant verlieten. Terwijl ze wat door het dorp wandelden viel hen op dat het er erg druk was. Wat was er gaande?

Ineens weerklonken twee doffe slagen, tegelijkertijd kleurde een deel van de donkere hemel groen, daarna geel. Nog meer vuurpijlen schoten de lucht in en ontploften op een spetterende manier.

Wat een verrassing. Net in de week dat het internationaal vuurwerkfestival in Knokke-Heist was neergestreken, waren zij naar de kust afgezakt. Alleen raar dat ze daar niet zelf aan hadden gedacht. Koos en Marlous waren de koning te rijk met het gratis spektakel.

Leef als tortelduivem die zich wassen in spartelplassen

Het was gauw beslist in welke richting hun avondwandeling zou gaan: naar het vuurwerk. Het was minstens twee kilometer wandelen en een vertoning duurde ongeveer 20 minuten. Ze zouden te laat komen. Daarom liepen ze richting Elizabetlaan, om van een afstand toch nog iets ervan te kunnen zien. Het zou trouwens veel te druk zijn aan het Alberstrand.

Binnen vijf minuten waren ze aan het strand. De rest van het vuurwerk pikten ze mee vanaf de zeedijk ter hoogte van het Coconut Beach terras. De appartementsgebouwen van Duinbergen blemmerden echter hun zicht op het vuurwerk omdat die iets dichterbij de zee stonden dan die van Knokke. Het vuurwerk was daardoor minder spectaculair, maar de sfeer kon niet stuk.

Koos en Marlous voelden zich in een euforische bui. Ze lieten zich meevoeren met de bombastische muziek en probeerden te achterhalen of het ritme ervan overeenkwam met de afgestoken vuurpijlen. Vanwege de grote afstand en de lage snelheid van het geluid konden ze slechts met heel veel fantasie een samenhang herkennen.

Terwijl ze daar zo stonden te gapen, trok Marlous aan Koos' mouw en fluisterde:

‘Die fietser met zijn helm op, die ken ik.’

Koos zag in het duister een volwassen man met zijn fiets aan de hand naderen, gevolgd door twee kinderen die, zittend op hun fietsjes, zich met hun beentjes op de grond tussen het volk vooruitduwden; ze konden niet fietsen vanwege de drukte.

De gehelmde man merkte haar direct op. Hij naderde hen en bleef voor Marlous stilstaan. Het leek alsof hij niets kon zeggen, dus Marlous opende de conversatie:

‘Dag Jean-Marie.’

‘Dag Marie-Louise.’

Koos stond daar maar en wachtte af. In de verte knalde het alsof de wereld verging, en dat was misschien ook zo. Het licht van

de uiteenspattende vuurpijlen weerkaatste op de gezichten van Jean-Marie en zijn kinderen, twee meisjes, het jongste ongeveer tien, het andere een paar jaar ouder; lange zwarte haren vielen vanonder hun helmpjes vandaan.

‘Wat brengt jou naar hier?’ vroeg Marlous.

De meisjes keken hun vader aan alsof hij zijn grootste geheim ging vertellen.

‘Wij gaan naar het vuurwerk kijken.’

Ondanks de toeschouwers rondom hen en het vuurwerk enkele kilometers daarvandaan was Jean-Marie perfect te verstaan.

Marlous onderbrak de schijnbare stilte die er even heerste door te zeggen:

‘Dat kun je ook van hier doen, maar het zal dichterbij spectaculairder zijn.’

‘Het vuurwerk is al tien minuten bezig, ik denk dat jullie niet veel tijd meer hebben,’ meende Koos te moeten toevoegen.

‘Eer die pagadders klaar waren was er al een halfuur voorbij,’ zei Jean-Marie.

‘Nee papa, je liegt,’ zei de jongste van de twee, ‘jij vond je helm niet.’

Koos vond het een rake opmerking voor de kleine meid, ze beviel hem wel.

Hij vond het een belachelijk idee om als volwassene een helm op de fiets te dragen. Maar je kon er wel grote ongelukken mee vermijden, want als je hoofd tegen het tarmac of beton kwakte kon je misschien nooit meer iets navertellen.

‘Oké, ik neem de schuld helemaal op mij,’ zei Jean-Marie.

‘Hoe kennen jullie elkaar?’ vroeg Koos.

Jean-Marie en Marlous keken elkaar aan, om uit te maken wie ging antwoorden. Uiteindelijk zei Jean-Marie:

‘Wij zijn collega’s geweest. Twintig jaar geleden hebben we samen veel bedrijfsbezoeken afgelegd, om belastingaangiftes te controleren.’

‘Dat zal wel leuk geweest zijn,’ zei Koos.

‘Ja, dat was nog eens een tijd,’ zei Jean-Marie, meer tegen Marlous dan tegen Koos.

Blozen deed ze nooit, maar nu zag Koos toch wel aan haar houding dat ze zich wat geneerde.

Bijpraten zat er niet in omdat het vuurwerk nog bezig was. En Koos had de indruk dat Marlous niet zat te popelen om een gezellig samenzijn bij een biertje of koffietje. Ze was meer begaan met de kinderen die heel sympathiek overkwamen.

‘Je hebt twee leuke meisjes,’ zei ze.

Koos trad dat bij:

‘Ook twee mooie meisjes hé? Hoe heten jullie?’

Dat deed hij omdat hij zichzelf dikwijls een kind onder kinderen voelde. Marlous zou dat wel beamen.

‘Ik heet Merel,’ zei de oudste dochter.

‘En ik ben Paloma,’ zei de jongere prompt.

Koos keek de vader aan met een blik van: prima naamkeuze. Beide namen waren geïnspireerd door vogels. *Merel* was duidelijk, en *Paloma* was het Spaanse woord voor *duif*.

Paloma verraste iedereen toen ze tegen Koos zei:

‘Ik vind jou een knappe man.’

Het kind kende hem van haar noch pluimen, en omgekeerd. Maar Koos voelde dat het meisje hem erg aantrok. Haar zelfverzekerdheid trof hem. En daar kon Marlous nog wat van leren.

Koos wist niet zo direct wat te zeggen omdat hij nooit eerder zo’n plotse uitbraak van sympathie had meegemaakt. Hij haastte zich te reageren met:

‘Wel Paloma, ik vind jou een toffe meid, en Merel is dat natuurlijk ook.’

Koos wilde wel eens hun mama zien.

Marlous kon bijna zijn gedachten lezen, want ze zei:

‘Is jullie mama er niet bij?’

Halvelings had ze zich tot Jean-Marie gewend, en die zei:

‘Ze heeft migraine, en dan is het geen goed idee om naar een vuurwerk te gaan kijken.’

‘Dat is waar,’ zei Marlous.

Hoewel de vrouw van Jean-Marie haar gestolen kon worden, leefde Marlous met haar mee omdat ze maar al te goed wist hoe migraine het leven kon bemoeilijken. Gelukkig had ze er naarmate ze ouder werd minder last van.

Het vuurwerk begon aan zijn finale. De resterende vuurpijlen schoten heel snel achter elkaar de lucht in en dat zorgde voor een schitterend schouwspel maar ook een donderend kabaal. De conversatie viel stil en iedereen gaapte de apotheose aan.

Toen alle geluiden en lichtflitsen uitgedoofd waren, applaudis- seerden de toeschouwers. Niet lang, want al snel begonnen ze aan de terugtocht naar huis. Met zoveel publiek zouden er urenlang nog files in de omtrek zijn. Vandaar ook dat Jean-Marie met de fiets was gekomen. En Koos en Marlous te voet.

Sommige mensen verschansten zich in een restaurant of bar of bistro tot de drukte wat zou wegvallen.

Toen Koos zag dat er een tafeltje op het terras van de Coconut Beach bar vrijkwam zei hij:

‘Marlous, zullen we hier iets drinken? Want met hun fietsen komen zij maar moeilijk door die menigte.’

‘Ja papa, ik wil wel een ijsje,’ zei Merel.

‘En dan kunnen we jullie wat beter leren kennen,’ zei Paloma.

‘Fijn,’ zei Marlous.

Jean-Marie ging akkoord, en terwijl hij hun fietsen sloot, haastten Marlous en Koos zich met Merel en Paloma naar het vrije tafeltje. Paloma had de hand van Koos vastgepakt. En Marlous wilde zich wat graag over Merel ontfermen.

Toen ze zaten zei Paloma tegen Marlous:

‘Koos noemt je Marlous, en dat is een leuke naam, maar papa noemde je Marie-Louise, en dat is gek.’

‘Ik weet het, maar goeie vrienden spreken me met mijn verkorte naam aan: *Mar-Lous*. Trouwens, jouw naam is mooier dan de mijne,’ zei Marlous.

Paloma’s gezichtje straalde. En Koos voelde zich in zijn sas.

‘En hoe heet jij?’ vroeg Paloma aan Koos.

‘Koos.’

Paloma keek hem verward aan.

‘Koos? Is dat een koosnaampje?’

Paloma glimlachte om haar eigen woordspeling.

Koos kreeg weer een wiekslag van de verliefdheidsmolen.

‘Dat klinkt Hollands, of is het ook een verkorting zoals Marlous?’ vroeg Paloma.

De slimme meid wachtte zijn antwoord af, terwijl Jean-Marie erbij kwam zitten.

‘Koos komt van Jakobus. Twee van de apostelen van Jezus Christus heetten zo.’

Paloma lachte en zei:

‘Jakobus klinkt als Paulus. Ben jij een boskabouter?’

Koos lachte. Jean-Marie grinnikte en zei:

‘Je ziet er een beetje uit als een apostel, en ik zeg dat niet om je te plagen.’

Van Paloma kon hij kritiek hebben, maar van haar papa niet. Koos besloot niet te reageren op de krenking van zijn persoon en vroeg aan Paloma:

‘Hoe ken jij die kabouter?’

‘Ik heb hem op de TROS gezien toen ik klein was. Wees blij dat ik je niet vergelijk met Oehoehoeroe de uil.’

Paloma en Merel schaterlachten. En de volwassenen konden niet anders dan bijvallen.

‘Ken jij de tros?’ vroeg Marlous.

Koos en Marlous wisten wat de kleine meid bedoelde, maar ze lieten het haar zelf uitleggen.

Paloma zei:

‘Geen tros druiven hoor, TROS was een omroep op de Nederlandse tv. Nu zenden ze uit onder de naam AVROTROS.’

‘Amai, dat jij dat allemaal weet,’ zei Marlous.

Paloma was zeer zeker een alert kind dat ook een uitstekend geheugen had.

Waar was de tijd dat Koos met zijn familie naar de Nederlandse publieke zenders had gekeken, die bestonden toen uit de omroepen AVRO, TROS, KRO, NCRV en VARA. VPRO zond nog altijd onder dezelfde naam uit en was een van de eerste zenders die programma's online aanboden om te downloaden.

Koos vond het spijtig dat begin jaren negentig vedetten van de publieke omroep naar de commerciële zenders waren overgestapt waardoor alom bekende presentatoren van de Belgische buis waren verdwenen, zoals Ron Brandsteder en André van Duin. Het was voor Marlous en Koos een mooi weerziens geweest in 2020, na 30 jaar afwezigheid op de Belgische zenders, toen ze André terugzagen als presentator van Heel Holland Bakt.

Dat dacht Koos terwijl Jean-Marie iets om te drinken bestelde, voor zichzelf en zijn kinderen. Marlous had al een wijntje besteld. Iedereen, ook de serveerster, zat te wachten op hem.

Koos schrok, en omdat hij geen tijd had om op de kaart te kijken vroeg hij snel een cola. Hoewel hij meer zin had in een stevige pint, of twee.

'Hoe gaat het met je?' vroeg Jean-Marie, zich specifiek tot Marlous richtend.

'O goed hé, dik maar gezond.'

Het viel Koos op dat de goeie man lang was, en dan ging je er automatisch vanuit dat hij slank was, maar hij was zeer zeker corpulent, om niet buikig te zeggen.

'Idem,' zei Jean-Marie, 'daarom neem ik alle verplaatsingen te baat om mijn fiets te gebruiken.'

'Het heeft blijkbaar niet zoveel geholpen,' zie Koos, kwestie van hem lik op stuk te geven.

Jean-Marie kon niet onmiddellijk reageren omdat – tegen alle verwachtingen in, want er zat nog veel volk op het terras – de dienstster met de bestelde drankjes eraan kwam. Ze was Koos nog niet opgevallen, maar nu merkte hij dat de knappe jongedame niet ouder dan achttien kon zijn.

Zoals alle mannen jonge vrouwen peilden, zo kreeg ook Jean-Marie haar vrouwelijkheid in de gaten. Zijn wenkbrauwen gingen iets te veel op en neer om zijn interesse te maskeren.

Toen de serveerster weer weg was, vroeg Koos:

‘En Paloma, wat doe jij zoal om je tijd om te krijgen?’

‘Ik lees veel,’ zei ze.

‘Mooi zo, veel mensen denken dat lezen niet belangrijk is, maar taal is zoals wiskunde. Je kunt er veel meer mee dan je denkt,’ zei Koos.

Jean-Marie beaamde dat door te knikken.

‘Ik vind wiskunde een rot vak,’ zei Merel.

Paloma keek haar zus boos aan en zei:

‘Dan zal ik die lessen in jouw plaats volgen.’

Het kind zat wellicht nog in de lagere school, en daar stelde de les wiskunde niet veel voor.

‘Jullie moeten je best doen voor alle vakken,’ zei Marlous.

‘Ja, dan worden jullie straffe madammen,’ zei Koos.

Jean-Marie grinnikte, wellicht had hij een eigen mening over vrouwen klaar, alleszins vrouwonvriendelijk.

‘Ik wil met een man zoals jij trouwen,’ zei Paloma, ‘kunnen we je niet klonen of zo?’

Het was geen aanzoek, maar het streelde Koos’ ego zodanig dat hij begon te zweven. Hij wilde wat graag de levensloop van dat kind nagaan, vanaf haar geboorte tot aan zijn dood, of haar dood maar dan wilde hij ook sterven.

Marlous gruwde van het idee dat Koos eerder zou heengaan dan zij. Tijdens de coronacrisis was zij het meest ongerust geweest, omdat hij in een risicogroep zat, vanwege zijn COPD.

‘Ik weet zeker dat je over tien jaar de man van je dromen gaat tegenkomen, en die zal je op handen dragen, net zoals ik met Marlous doe, of je papa met je mama.’

‘Ik hoop het,’ zei Paloma, misschien omdat ze niet zeker was of haar papa dat met haar mama deed.

Ze glunderde en keek Koos weer aan alsof hij de ware was. Dat maakte hij zichzelf toch wijs. Ze bedwelmde hem even, maar niet lang genoeg om te zien hoe verlekkerd Jean-Marie naar Marlous keek.

Koos was niet bereid zijn droomvrouw af te staan aan een pal-lieter van het zuiverste ras. Maar als Marlous toch ooit voor Jean-Marie zou vallen, wilde hij alles in het werk stellen om ze weer voor hem te winnen. Koos had immers capaciteiten die op langere termijn veel meer meespeelden dan de hartstochtelijkheid van een kortstondige idylle. Als hij Marlous wat eerder in zijn leven had te-gengekomen, had hij wellicht ook mooie kinderen op de wereld ge-zet, begiftigd met de ware wetenschap van hun papa en de religieuze schoonheid van hun mama.

Het onderonsje op het terras van de Coconut Beach bar was een aangenaam tijdverdrijf, tot een telefoontje van de moeder van Merel en Paloma hun samenzijn onderbrak. Jean-Maries spijtige blik maakte duidelijk dat hij wilde vertrekken. Voor een ongeruste moeder moest je oppassen, met het dierenrijk in gedachten.

Jean-Marie zwaaide met zijn hand ter afscheid. Marlous gaf de meisjes een handkusje, omdat Covid-19 nog in het land was. De be-volking was grotendeels gevaccineerd, maar Koos was nog op zijn hoede. Ondanks dat, zakte hij door zijn knieën en bezegelde hij zijn opmerkelijke treffen met Paloma door haar innig te omhelzen, alsof hij haar nooit meer zou zien, en dat zou wellicht ook het geval zijn.

Tijdens de knuffel fluisterde Koos in haar oor:

‘Mijn SnapChatnaam is Kristoffel Kolenbus.’

Paloma schoot in de lach, en dat maakte jammer genoeg een einde aan hun liefkozing.

Koos en Marlous zouden nooit vergeten hoe de meisjes naar hen wuifden voor ze op hun fietsjes stapten en ervandoor gingen, achter hun papa aan.

De wandeling naar de motorhome aan het station van Heist legden ze in een recordtijd af. Koos voelde zich even niet zo goed

meer toen hij bedacht dat hij onvoorzichtig was geweest met Paloma. Doorheen de coronacrisis had hij bij elke ontmoeting waarbij hij zijn mondkap niet had gebruikt, achteraf het gevoel gehad dat hij besmet was geraakt. Dan achtervolgde die nare gedachte hem verscheidene dagen, tot hij er bijna zeker van kon zijn dat hij het virus niet had opgelopen.

Koos vroeg zich af hoe mensen die anderen hadden besmet, zich hadden gevoeld. Want als coronapatiënt kon je iemand besmetten en oorzaak zijn van zijn dood. Dat was een heel aparte manier om iemand te vermoorden. En als superverspreider was je tegelijk een seriemoordenaar. Geen kattenpis.

Voor het slapengaan speelden Marlous en Koos een partijtje kaart, ondertussen bespraken ze hun avond met Jean-Marie en zijn lieve kinderen. Zowel Koos als Marlous wisten uit ervaring dat een plotse aantrekking tot liefde kon leiden. Koos was niet zozeer verliefd op Paloma maar wel op de vrouw die zij zou kunnen worden. En Marlous gaf toe dat Jean-Marie wel iets had. Daarop had Koos gezegd:

‘Kak in zijn broek, dat heeft hij ja.’

Toen hun gelach was uitgeraasd was het tijd om de bedjes in de motorhome op te bouwen. Het was zoals altijd een bezigheid die Koos liever uit de weg ging, maar omdat Marlous niet sterk genoeg was moest hij het karwei alleen klaren. Normaal ging dat gepaard met hevig gevloek, maar Marlous slaagde erin hem te kalmeren door hem richtlijnen te geven. Koos moest het volgens haar als een soort voorspel zien.

In een mum was hun bedje opgemaakt. Het uitkleden gebeurde op een redelijk geile manier, en toen ze eenmaal lagen voelden ze zich niet moe. Een veelbetekenende blik tussen hen was genoeg om te weten wat ze vervolgens zouden doen. Koos had er al jaren naar gevraagd, maar nu was het eindelijk zover. Seks in de bus.

Ze vielen nadien binnen zeven minuten als een blok in slaap. Enkele seconden later kwamen ze in dromenland aan.

Hey lekker ding, hier je aap met een gouden ring

Tijdens de nacht was Koos verschillende keren wakker geworden van de pijn in zijn rug. De harde matras in de motorhome speelde hem parten, ondanks de twee zachte dekens waarop ze lagen. Het was 07u34 toen hij opstond.

Koos kleepte zich zo stil mogelijk aan om Marlous niet wakker te maken, maar dat lukte niet zo goed. Marlous kreunde een beetje en gaf de indruk gewekt te zijn, maar even later hoorde Koos aan haar ademhaling dat ze nog in het rijk van de dromen zat.

De zijdeur van de motorhome moest hij hard genoeg dichtslaan om ze te kunnen sluiten, hij hoopte dat Marlous de klap in haar droom ervoer als een plons in het zoete water van een vijver. Hij kon zijn fiets uit de auto halen en naar de bakker fietsen, maar hij besloot niet met de achterdeuren te gaan slaan, met het risico Marlous alsnog wakker te maken.

Het leek hem beter te voet de Bontgenotenlaan in Heist af te lopen in de hoop niet al te lang naar een bakker te moeten zoeken. Hij slaagde in zijn opzet, want een straat verder, in de Kursaalstraat, stapte hij goedgehumeurd bakkerij Michel binnen.

Ze boden er ook ontbijt aan, maar Koos wist bijna zeker dat Marlous niet in het donkere zaaltje zou willen zitten, ze zou er geen lucht krijgen. Bovendien walmden de uitlaatgassen van de auto's zomaar naar binnen. Koffiedrinken konden ze straks alsnog ergens in een zaak aan de zeedijk.

‘Waarmee kan ik u helpen?’ vroeg de knappe verkoopster.

Een brunette met halflang stijl haar. Hij schatte haar vijftwintig.

‘Slaap,’ zei hij.

De kijkers van de jonge vrouw popten bijna uit hun kassen. Het leek erop dat ze de patron, misschien Michel, naar voor wilde roepen om Koos buiten te wippen.

‘Grapje,’ zei Koos.

Ze glimlachte, maar niet van harte.

Koos zag haar denken: *Is dit weer zo'n maffe toerist uit Limburg?* Want dat had ze al uit dat ene uitgesproken woord *slaap* kunnen afleiden.

Maar ze kwam uit een verrassende hoek toen ze met een lief-tallige stem zei:

‘Vaak is Klaas ook dwaas.’

Koos had niet zo direct iets daarop terug. Maar hij was wat blij dat hij zich een rijmend subject herinnerde van een bericht dat hij onlangs naar Marlous had gestuurd:

‘Jij bent voor mij niet paars maar Lila, en ik hou niet van *maars*, jij lekkere gele paprika.’

1 maar, 2 maars.

Op het gezichtje van Lila verscheen een blik die bewondering uitstraalde. Ze had met een man van het woord te maken. En zelf kon ze er ook wat van:

‘Weet je, ik spring over brede heggen, dan hoef ik de lat niet hoog te leggen.’

Koos keek ervan op. Hij leek zijn evenknie te hebben gevonden. Hij reageerde met:

‘Als jij me hier en nu kust wil ik bij kris en kras zweren dat ik honderd meter in de lucht zal opveren.’

Het gezegde kwam aan. Lila bloosde waarlijk. Maar ze hoefde niet lang na te denken voor het volgende rijmpje:

‘Laten we geen tijd verspillen en onze honger stillen.’

Een hint? Koos was in elk geval klaar om zijn bestelling door te geven:

‘Dan zal ik nu niet verder meer zoeken want hier liggen voor mij drie croissants en twee chocokoeken.’

Zonder nog een rijm te proclameren liep ze de toonzaal uit. Wellicht lagen de koeken achteraan in de winkel, goed afgesloten van de rest van de handelszaak en niet bevuild door vieze geurtjes en luchtjes.

Toen ze terugkwam met een zak vol koeken ging ze op hetzelfde elan verder en vroeg:

‘Mag ik zonder te vloeken, vragen of u houdt van boeken?’

Terwijl ze op het aanraakscherm van de kassa tokkelde kwam een slaperige klant binnen. De ongenode gast keek niet eens op van wat Koos en Lila tegen elkaar zeiden.

‘Ik schrijf-ze, dat is hetzelfde,’ zei Koos.

Minder goede rijm, maar het kon erdoor.

‘Wenst u nog een jungle aai, een stukske vlaai en een tas koffie?’

In feite begon het liedje met: *Jambalaya crawfish pie, filet gumbo*. Koos kon niet anders dan haar zin afmaken met:

‘Cause tonight I’m gonna see my cheremio.’

Hoe goed die ritmische rijmen klonken, het leek wel of ze zongen.

Koos betaalde contactloos met zijn bankkaart. En hij nam op gepaste manier afscheid:

‘Dedododo dedadada, iets gek wat ik nog wil zeggen Lila.’

En Lila wilde niet voor hem onderdoen:

‘Het is goed geweest, lekker beest. Maar hou je bij je leest.’

Koos knipoogde, hoewel hij dat niet goed kon. Lila schonk hem een lieve glimlach, waarna hij zich omdraaide en naar buiten wandelde. Als jonge vrouwen zijn oude dag kleurden voelde hij zich goed. Hij besloot de klant na hem straal te negeren.

Koos vatte de terugtocht naar de motorhome aan. Hij liep de Kursaalstraat af en besloot links af te slaan, de Markstraat in. Hij nam aan dat het zo korter was om terug bij het stationsplein uit te komen. Meestal kon Koos zich goed oriënteren en ook nu dacht hij op de goede weg te zitten.

Toen hij op de kruising van de Evendijk en de Heistlaan stond zag hij in de verte een bomenrij. Nieuwsgierig liep hij verder, tot de asfaltweg overging in een wandelpad. Hij keek naar links. In de verte zag hij de hoge bebouwing aan de zeedijk van Heist, maar wat hij veel interessanter vond was de vuurtoren die midden in het groen stond.

Koos wist van zijn opzoekingen op het internet dat de toren niet meer in gebruik was door de uitbreiding van de haven van Zeebrugge, net zoals de veel lagere vuurtoren aan het einde van de dijk waar Marlous al ooit een leuke foto van hem had gemaakt, ten tijde van het 50ste Internationaal Cartoonfestival, in 2011. Van die vakantie herinnerde Koos zich dat hij door het natuurgebied had gefietst, samen met Marlous en haar moeder, maar door de bomen hadden ze de vuurtoren toen helemaal niet zien staan.

Nog een herinnering viel van zijn hersenpan. Tijdens een wandeling in de baai van Heist had hij diezelfde vuurtoren kunnen fotograferen, hoewel de bebouwing op de dijk in de weg stond. Omdat er in de lange rij appartementsblokken eentje was afgebroken, had hij doorheen de geschapen leegte de toren toch in zijn lens kunnen vangen.

Koos wandelde terug naar de laatste kruising en sloeg linksaf de Blauwvoetlaan in. Met flinke tred bereikte hij het einde ervan. Links stond de vuurtoren in volle pracht. Hij vond de slankheid ervan mooi, vooral de met rode baksteen opgevulde gedeelten staken frivool af tegen de voor de rest witgeschilderde stukken van het gebouw.

Hij keek op zijn horloge. 08u26. Koos was een uurtje weg en Marlous zou hem nog niet missen. Hij besloot het wandelpad te volgen, naar het bos iets verderop.

Zestig meter verder hield het pad op bij een gracht, te breed om erover te kunnen springen. Koos strompelde aan de rand van het bos door het hoge gras, tot hij bij een smal pad uitkwam. Via een houten trap bereikte hij een bredere, aarden weg. Daar zette hij zich op een bank om wat uit te rusten.

Koos keek naar de zak met croissants en chocokoeken die hij in zijn hand vasthield. Marlous at nooit alles op wat hij van bij de bakker meebracht. Het kon geen kwaad dat hij nu al een croissant at, om weer op krachten te komen.

Terwijl hij smakelijk at keek hij rond. Voor hem stond een soort oerboom, een heel oude boom waarvan het gestolde hars als

barnsteentjes afdroop, gouden bolletjes, maar ook gele, blauwe en groene, zelfs doorzichtige. Koos bedacht dat hij in veel bossen had gewandeld zonder te weten hoe een boom in elkaar zat.

Hij zocht het op, op zijn smartphone, en las: *Een boomstam is van buiten naar binnen opgebouwd uit kurkachtige schors, dan bast waarlangs de sapstroom omlaag beweegt, vervolgens een laag cambium met naar binnen groeiend spinthout en naar buiten groeiende bast, daaromheen spinthout waarlangs de sapstroom opwaarts vloeit, en ten slotte dood hout in de kern.*

Hoe de boom takken, bladeren en vruchten vormde, dat was een ander verhaal.

Hij zocht ook *barnsteen* op: *Barnsteen is in het Grieks elektron. En daar komt ons woord elektriciteit vandaan. Want als je met een vacht over barnsteen wrijft raakt die statisch geladen.*

Als industrieel ingenieur elektriciteit met specialisatie elektronica had Koos altijd al een zwak gehad voor elektronen die als waterdruppels in een rivier bewogen. Transistors werkten als watervallen waarbij de uitgaande stroom sterker was dan de ingaande, en die vloeiده slechts in één richting. Pnp- en npn-overgangen waren niets meer dan digitale schakelaars. Dat was alles wat hij zich van de lessen op de hogeschool nog herinnerde.

Google Maps leerde hem dat hij in het natuurgebied De Sashul vertoefde. Een groot deel van het terrein was aan zijn lot overgelaten. Bomen en struiken tierden welig op Gods akker. In de vrije natuur waren planten moeilijk klein te krijgen. Ze leefden voort in hun klonen en hadden geen last van plotse overlijdens in hun familie. Voor de technische dienst van de gemeente was er veel werk aan de winkel.

De zorg voor een tuin had Koos van zijn vader geërfd, en hij was ook minutieus bezig met zijn kamerplanten. Maar als zijn groene vrienden ondanks zijn verzorging afstierven liet hem dat koud en gooide hij ze zonder pardon in de groene bak.

Hij wandelde verder en vond op zijn weg opmerkelijk advies. Midden in de zomer kwamen stormen minder voor, maar er stond

een bord met daarop: VERBODEN RUKWINDEN. Wat taal betrof was de tekst onjuist. Het moest zijn: *Verboden, rukwinden*.

Het bord was blijven staan na de serie voorjaarsstormen in 2020, toen Ciara, Dennis, Ellen en Jorge een na een over België waren geraasd. Of diende het bord als voorspelling voor de eerste hevige najaarsstorm van het jaar? Zou die woeden, tempeesten of alleen maar tekeergaan? Koos vroeg het zich maar even af. Ondanks de waarschuwing liep hij verder.

Daar waar het pad op de openbare weg uitkwam schrok hij op van een klepperend geluid. Drie tegemoetkomende amazones zaten hoog op hun paarden en sloegen al rennend het pad in. Het laatste paard weigerde over een plas water te springen, waardoor de berijdster prompt eraf viel.

Ze krabbelde recht nog voor Koos een helpende hand kon uitsteken. De blondine had een cowboyhoed opgehad, maar die moest ze eerst weer oprapen. Ze behoefde geen verzorging. Koos vreesde echter voor de gezondheid van het paard omdat de vrouw met haar zweepje rake klappen in de hals en op de flanken uitdeelde.

‘Zeur,’ schreeuwde ze.

Koos kon zich niet van de indruk ontdoen dat het paard wraaklustig naar zijn berijder keek.

Om het ijs te breken zei hij tegen de vrouw:

‘*Furie* zou een betere naam voor je paard zijn.’

De vrouw die hij Zeur wilde benoemen, glimlachte.

‘Ik heb een slechte dag,’ zei ze.

Ze stofte zich wat af en besteedde het paard op een bevallige manier.

‘Hoe komt het?’ vroeg Koos.

‘Ach, ik weet het niet, ik heb verwarde gedachten.’

‘Toch lijkt je je te amuseren met je vriendinnen.’

‘Ze proberen me overal mee te nemen zodat ik me niet alleen voel.’

‘Ben je niet getrouwd?’

Haar blik kreeg een verdrietige dimensie.

‘Mijn man is vorig jaar tijdens de eerste lockdown gestorven aan Covid-19. Op zijn verjaardag nog wel.’

Koos wist genoeg. Er waren een heleboel mensen bezweken aan de gevolgen van het virus, en hun familie had geen waardig afscheid kunnen nemen omdat de maatregelen ertegen dat toen niet toelieten.

‘Innige deelneming,’ zei hij.

Van mensen die toevallig in die periode waren gestorven kon je als buitenstaander alleen maar hopen dat ze niet door het virus waren genekt.

‘Wat deed je man als beroep?’

‘Hij was professioneel rallyrijder. Hij heeft nog de rally van China gereden, in oktober 2019.’

Niet veel later zou het virus in China met zijn besmettingstocht beginnen.

Om het gesprek wat luchtiger te maken vroeg Koos:

‘Met wat reed hij toen mee?’

Hopelijk begreep ze daar niet uit dat het voor Koos belangrijker was te weten in welke auto de man had gereden, dan de lijdensweg die hij had ondergaan.

‘In een Subaru, meer weet ik er niet van,’ zei Zeur.

‘Ik heb jarenlang rally’s in België op tv gevolgd, in de hoop dat ik ooit mee zou kunnen racen, maar niemand kwam me vragen om mijn deskundigheid achter het stuur te tonen.’

Zeur schokschouderde, wellicht omdat ze met die informatie niets kon beginnen.

‘Ik rijd liever met een motor dan met een auto,’ zei ze.

Koos’ interesse groeide met de minuut. Een gesprek – op het tweede gezicht – kon hem zeer zeker verliefd maken. Hij bekeek Zeur wat aandachtiger. Ze was op het randje van mollig en haar laarzen pasten bij haar hoed. Op haar strakke jeans droeg ze een nog strakker knalrood T-shirt waardoor zijn blik voortdurend naar haar borsten afweek. Haar paardenstaart zwiepte lustig heen en weer.

‘Je hebt dus ook een ijzeren paard,’ zei hij.

‘Ik rijd met een Honda CB 450 K4 uit 1971, candy gold.’

Koos kon zijn oren niet geloven en zei:

‘Als puber was mijn favoriete motor een CB 750 Ko candy blue, maar nu hou ik het bij de auto, de fiets en mijn benen. Ik ben zestig, vandaar, mijn knoken willen niet meer mee. Misschien het gevolg van de vele motorritjes in de kou.’

‘Oud worden is niet zo leuk,’ zei Zeur.

‘Gelukkig warmt de aarde in België wat op.’

Maar dat was ecologisch gezien geen goede opmerking.

Zeur leek afgeleid. Ze keek naar haar begeleidsters die een twintigtal meter verder op haar stonden te wachten.

Omdat ze zweeg vroeg Koos:

‘Ben jij ook in China geweest?’

Koos vroeg zich af of ze door het virus besmet was geweest. Hij dacht aan de mondkemperplicht, die was nog tot 1 september in voege. Misschien deed hij er beter een op. Hij droeg er nog altijd een om te gaan winkelen.

Zeur dacht na, en zei dan:

‘Ik ben toen thuisgebleven. Dat racewereldje maakte te veel lawaai.’

Koos hield van het rijden met alles wat een motor had, maar de drukte rond de racerij zou hem ook niet bevallen.

‘Heb je nog afscheid van je man kunnen nemen?’

Net voor de coronacrisis begon, eind januari 2020, wist niemand dat er in België de volgende 12 maanden meer dan 22.000 doden zouden vallen. De overlevingskans van een groot deel van de mensen die op intensieve care lag was maar dertig procent geweest. Nutteloos afzien was het voor hen. Het feit dat niemand hen mocht bezoeken had van hun dood een erg eenzame gelegenheid gemaakt.

Zeur dacht lang na, voor ze zei:

‘Nee, ik wilde toen echt dood. Ik kon niet knuffelen of met iemand erover praten. De begrafenis hebben we in september

overgedaan, toen waren er al wat meer mensen op zo'n plechtigheid toegelaten.'

Zeur glimlachte, maar die neigde meer naar het trieste dan naar het vrolijke. Om een voor Koos onverklaarbare reden leefde hij zich helemaal in. Hij kon het verstandelijk, dat inleven, maar emotioneel raakte hij moeilijk betrokken in de drama's van anderen. Nu wel.

In de verte weerklonk gehinnik, en het paard van Zeur deed dat na, alsof ze de roep van de paarden van haar vriendinnen beantwoordde.

Koos voelde aan dat hij Zeur nog wat moest opvrolijken voor ze afscheid zouden nemen.

'Blijf niet bij de pakken zitten, niet te veel nadenken maar ook niet te oppervlakkig zijn.'

Ze keek hem doordringend aan en leek niet te weten hoe ze moest reageren. Haar gefronste voorhoofd deed Koos naar haar leeftijd schatten. Ze kon niet ouder dan dertig zijn. Als oudere man was het nooit zijn bedoeling om te neuken als hij een jongere vrouw zag. Zijn enige doel was: genieten van vrouwelijke schoonheid.

'Zo te horen ben je geen dommerik,' zei ze.

'Af en toe ben ik een slimme Rik. In mijn kristallen bol zie ik dat binnenkort een droomman je pad zal kruisen.'

Koos voelde zich goed als een profeet die orakelde.

'Dan ga ik misschien weer mijn draai in het leven terugvinden,' zei ze.

Hoop aan het einde van de tunnel.

'Ik weet het zeker,' wist Koos.

'Je hebt me doen inzien dat ik naar nieuwe ontmoetingen moet toewerken.'

'Zo ongeveer,' zei Koos.

Opnieuw weerklonk luid gehinnik verderop het wandelpad. De paarden waren ongeduldig.

'Rep je maar,' zei Koos.

'Bedankt,' zei Zeur.

Haar blik was treurig en opgelucht tegelijk.

Ze gaf haar paard de sporen. In draf liep ze haar vriendinnen tegemoet.

Koos keek op zijn horloge: 08u54. Wellicht lag Marlous nog lustig te ronken in hun vakantiehuisje op wielen. Maar hij keerde beter terug om haar innerlijke mens te bevredigen, want anders werd ze *hangry*.

Hij vroeg zich af of de spanningsboog van zijn verhaal nog sterk genoeg was, en of hij die dringend wat moest vergroten. Dat lukte altijd als Marlous weer op het toneel verscheen.

Krijg de wind in de zeilem door pijlem uit hout te smijdem

Na zijn ontmoeting met de kloeke en strijdbare vrouw te paard fietste Koos terug naar de motorhome. Hij bedacht dat vuurtorens overal ter wereld hun draaiende werk deden door hun lichtbundels in het rond te slingeren om verdwaalden naar reddingsboeien te leiden. Maar de meeste vuurtorens waren buiten gebruik gesteld en konden geen leidraad meer zijn voor eventuele dolers. Het licht in de vuurtoren van Heist-aan-zee was al lang geleden uitgegaan, bovendien was het volop dag en dan hadden schippers andere middelen om hun positie te bepalen.

Koos kwam bij de motorhome aan en zag dat de rolluikjes van de zonnewering aan beide kanten van de auto nog afgelaten waren; om nieuwsgierige blikken van voorbijgangers af te weren hadden de ramen van het woongedeelte gordijntjes. Koos deed het portier van de stuurcabine aan de passagierskant zo stil mogelijk open. Als Marlous wakker was zou ze wel iets zeggen, maar haar stem weerklonk niet.

Hij piepte door het gordijn dat de cabine met de woonruimte afschermd. Daar lag ze, als een prinses in een aardappelkuil. Nog steeds ingeduffeld, waarbij enkel haar neus, haar ogen en een plukje haar te zien waren. Haar aanblik was te mooi om te verstoren, maar het was al 09u16 en straks zou ze vast en zeker zeggen dat hij haar veel te lang had laten uitslapen.

Koos kroop zachtjes op het bed, in de hoop dat ze niet abrupt wakker zou schieten. Als ze een nachtmerrie had haalde hij haar beter daar snel uit, maar misschien zat ze in een mooie droom. Hij dacht eraan een van haar favoriete liedjes in Spotify op zijn smartphone te laten afspelen, maar net op tijd herinnerde hij zich dat ze liever geen muziek als wekker had.

Met stilte zou het zeker niet lukken, en met haar naam te roepen riskeerde Koos dat ze zich rot zou schrikken. In bed was ze helemaal geen held, vooral in het donker was ze bang. Als ze iets verdacht hoorde ging haar hartje te keer en moest Koos nakijken

wat er aan de hand was. Een meteoriet die op het platte dak van de slaapkamer insloeg volstond niet als verklaring voor het gekraak in het huis na een zonnige dag. Weerklonk het geluid van beneden, dan was er volgens haar iemand in het huis binnengedrongen, via de kipraampjes van de bergruimte of de logeerkamer, waar zelfs geen slangenmens door kon kruipen.

Ineens had Koos een leuk idee. Hij ging naast haar liggen en begon te zingen. Of beter, hij humde. En niet zomaar een liedje, hij zong *Wake up little Susie* van The Everly Brothers uit 1957, terwijl hij dagdroomde dat ze naast hem in haar nakie lag en dat hij haar glooiende landschap ongeneerd aanschouwde en bevoelde.

Hij humde zo goed hij kon, tot er beweging naast hem te bespeuren was. Een oogje ging open, en dat keek hem lui aan. Voorhoofdsrimpeltjes zetten zich even op, daarna weerklonk gemurmel.

Koos dacht te verstaan: *Is het al laat?* En hij antwoordde:

‘Bijna halftien.’

Ze zei weer iets. Nu hoorde Koos haar zeggen:

‘Is de film al gedaan?’

‘Film?’

Langzaam kwam ze met haar hoofd boven de deken uit en zong zo mooi als zij dat alleen kon:

‘Wake up little Susie and weep, the movie’s over, it’s four o’clock and we’re in trouble deep.’

Daarmee verraste ze hem. Facebookgeweldig vond Koos dat. Hij stond dikwijls versteld over hoe goed Marlous liedjesteksten vanbuiten kende. Blijkbaar luisterde ze aandachtig naar wat de zangers en zangeressen zongen. Koos niet, voor hem telde alleen de begeleidende muziek.

Toen het tot hem doordrong wat Marlous had gezongen wilde Koos haar vragen welk onheil ze voelde aankomen. Maar hij deed het niet. Als het zover moest komen, zou hij het probleem wel aanpakken, of ermee leven.

Koos gaf haar een ochtendkusje, zoals hij dat ook bij het slapengaan deed. Een kuis kusje op de mond. Kusjes waren al eens

natter geweest, bijvoorbeeld als ze op werkdagen met de trein in Brussel aankwamen en ze afscheid namen om naar hun werkplek te gaan. Dan waren ze voor minstens acht uren van elkaar gescheiden, en het kusje bij het weerzien 's avonds had altijd naar meer gesmaakt.

Het duurde even om zich klaar te maken voor het ontbijt. Marlous keek toe hoe Koos de helft van het bed opborg, voordat ze zelf uit het warme nestje kroop, zich waste als een kat en zich aankleedde. Gelukkig was het zomer, want bij winterse temperaturen had Koos eerst nog het gasvuurtje aan moeten zetten voor ze met haar blote voetjes op de koude wereld wilde stappen.

De koeken smaakten. Aan koffiedrinken in het station van Heist-aan-zee hoefden ze niet te denken. Koos had tijdens zijn zoektocht naar ontbijtkoeken al gebruik gemaakt van de sanitaire voorzieningen in het station, en hij had gezien dat er voor de rest niets te krijgen viel. Het was een doods gebouw en hij was eruit weggevlucht.

De koffiezet pruttelde al een kwartier toen Koos vroeg:

‘Wenst mevrouw een lekker bakkie koffie?’

Marlous keek hem aan alsof hij niet goed wijs was.

Koos sprak op gepaste manier verder:

‘Ik geef toe dat het goedje niet van die kwaliteit is dat je er euforisch van wordt, maar het zal zeer zeker de nachtmerries en muisenissen in je hoofd verdrijven.’

‘Oké, goed dan. Met suiker en melk alstublieft.’

‘Komt eraan,’ zei Koos.

Hij had water laten doorlopen voor drie kopjes, 1 voor Marlous en 2 voor hem. Het tweede kopje was altijd lauw, zeker als hij er koude melk bij deed, maar dat vond Koos niet erg. Het was beter dan helemaal geen koffie.

De koffiezet stond in de stuurcabine, aangesloten op de sigaretaansteker, en Koos moest hurken om de koffiepot eruit te nemen. Het glazen potje was fragiel gebleken en had een barst, gelukkig zat die aan de bovenrand waardoor het ding niet lekte.

Terwijl ze van de koffie genoten vroeg Marlous:

‘Wat heb je voor vandaag gepland?’

‘We hebben de actieve vuurtorens aan de Belgische kust gezien. Nu kunnen we misschien overgaan tot een bezoek aan die van Nederland. We zitten hier niet ver van de grens.’

‘En hoeveel vuurtorens zijn er daar?’

‘Dertig. Die van Breskens staat het dichtste bij.’

‘Oké, bedenk dan maar iets anders terwijl je me helpt bij het schminken.’

Ze zocht haar schminkspullen bij elkaar, dan vroeg ze:

‘Hou de spiegel eens omhoog, wil je?’

Koos hield de spiegel op ooghoogte zodat Marlous mascara op haar oogleden kon aanbrengen. Hij zei:

‘Eerlijk gezegd heb ik het gehad met de vuurtorens. Laten we naar Sluis rijden.’

Marlous keek hem verontwaardigd aan en vroeg:

‘Heb je daar nog niet genoeg pornofilms gekocht?’

Ze glimlachten allebei.

‘Verandering van spijs doet eten.’

Koos legde niet uit wat hij bedoelde, en Marlous hoefde geen uitleg, aan haar donderwolkgezicht te oordelen. Hij vervolgde:

‘We kunnen naar Aardenburg rijden, de oudste stad van Zeeland.’

Koos was voorbereid, en hij wist dat Marlous niet meer te stoppen was als hij haar eenmaal mee op ontdekkingsstocht kreeg. Of de moeheid moest toeslaan.

‘En wat is daar het waard om te bekijken?’

In brochures en op het internet spraken ze over *bezienswaardigheden*. En dat nam Marlous altijd letterlijk op.

‘De Duitsers zouden zeggen: *Die Römer waren hier*. Er is nog de oude Westpoort, beschilderde grafkelders in de St-Bavokerk. Musea over de lakennijverheid.’

‘Houd die spiegel wat hoger, wil je?’ vroeg Marlous.

Koos concentreerde zich weer op de spiegel, en hij hoopte dat het niet meer lang zou duren, want de spieren in zijn arm begonnen te protesteren.

‘Oké, we kunnen er eens langs rijden,’ zei ze.

Koos keek ervan op dat Marlous toestemde.

‘Via Sluis dan?’ vroeg hij.

Marlous’ knipperende oogleden maakten zoveel wind dat ze Koos bijna omverbliezen. En dat was als antwoord goed genoeg.

Koos popelde om naar buiten te kunnen gaan, want hij moest hoognodig een gasophoping in zijn darmen laten ontsnappen, liefst op een luidruchtige manier, en dat kon hij zeker niet in de krappe behuizing van de motorhome doen.

‘Gedaan met schminken?’ vroeg hij.

Marlous nam de spiegel van hem over en maakte de laatste trekjes over haar ogen. Koos vond dat de onopgemaakte Marlous er betoverend uit had gezien, maar de geschminkte versie blies hem van zijn sokken.

‘Ik ga even naar buiten,’ zei Koos en deed de schuifdeur aan de zijkant open.

Nog voor hij helemaal buiten was kwam het ventieltje aan zijn onderkant automatisch in werking omdat de druk in zijn binnenste te groot was geworden. De luchtbellen die hem zo hadden dwarsgezet ontsnapten een voor een waardoor hij weer opgelucht kon ademen.

‘Moest boer Scheet nu echt mee?’

Marlous noemde hem zo sinds hij zich in huis helemaal niet meer geneerde om te boeren en winden te laten. Voor een koppel dat al 15 jaar samenwoonde hoefde dat niet per se een obstakel te zijn, maar Marlous had het liever wat ingetogen gezien, of beter, gehoord. Ze kon ermee lachen, dat wel.

‘Ik ben een echte scheetboer,’ zei Koos.

Hij had levenslang veel winden gelaten. Een kunst die hij meende van zijn moeder te hebben geërfd. Maar hij merkte dat zijn flatulentie met het verouderen verergerde. Koos was niet trots op

zijn winderigheid, noch op zijn overmatig boeren. Wellicht hielden beide fenomenen verband en waren die ongemakken te herleiden tot zijn manier van eten. Want Koos schrokte. Zijn dokter noemde het gek genoeg meteorisme.

Koos begreep dat hij niet meer naar buiten hoefde en stapte terug in.

‘Dan kunnen we net zo goed vertrekken,’ zei hij.

‘Wacht, ik ben nog niet klaar.’

Marlous had haar schminkdoosjes weer weggelegd en schikte haar haren.

‘Wat moet je dan nog doen?’ vroeg Koos.

Hij was ongeduldig omdat een goed deel van de voormiddag al bijna om was.

‘Ik moet nog iets doen wat jij hier niet doet.’

Koos begreep onmiddellijk wat ze bedoelde.

‘Madam moet nog op het potje.’

Het was een heel gedoe om de wc klaar te zetten en weer op te bergen. Een karwei zoals de bedjes.

‘Ik begrijp niet waarom jij altijd wacht tot je ergens naar het toilet kunt gaan, ik kan daar niet zo lang mee wachten,’ zei Marlous.

Koos had het met de kleine boodschap gemakkelijker dan Marlous, maar om de grote te kunnen doen had hij een normale wc-pot nodig, plus veel tijd. En hij had geen van beide in de motorhome. Het feit dat het potje onbereikbaar was als de bedjes opgebouwd waren, ’s nachts dus, daar viel hem de broek van af.

‘Shit,’ zei Koos gespeeld kwaad.

Hij schoof de bak ruw vanonder de voorste zitplaats, moeizaam ook want het was een zwaar ding.

‘Voilà, klaar is Koos.’

‘Maar Marlous nog niet,’ zei Marlous.

Ze grinnikte. Koos nam haar glimlach spontaan over.

Met haar hand gaf ze aan dat Koos van het toneel moest verdwijnen, en liever ook buiten gehoorafstand.

‘Het is al goed, ik ben weg.’

Hij trok de zijdeur open en stapte uit.

Marlous bleef waar ze was tot Koos de deur had dichtgeschoven.

Koos liep verder van de motorhome weg dan zijn bedoeling was. Hij wist maar al te goed dat haar bezoeken aan de kleinste kamer in hun huis nooit lang duurden. Ze had geen geduld en verwachtte al snel dat het niet ging komen. Terwijl Koos van het idee was dat je meer succes had als je langer bleef zitten en mits wat duwwerk de zwaartekracht zijn ding liet doen.

Toen hij voorbij café Terminus liep sprak een vrouw hem onverwacht aan.

‘Zin om iets te drinken?’

De vrouw zat in haar eentje op het terras achter een glas met *Duvel* erop. Ze had haar haar in een hoge paardenstaart opgestoken en dat maakte haar jong en heel aantrekkelijk; Marlous noemde dat een palmboompje. Hij schatte haar veertig.

Koos zei heel beleefd:

‘Nee, dank u. Ik kan niet lang blijven, mijn vrouw wacht op mij.’

‘Zij kan haar plan wel trekken, zorg jij maar dat je ook een plan hebt,’ zei Palmboompje.

Hij riskeerde Marlous boos te maken als hij te lang wegbleef, maar hij had de indruk dat Palmboompje hem iets belangrijk wilde vertellen.

‘Oké, eventjes maar.’

‘Fijn,’ zei Palmboompje, en ze was zo goed om naar de dienstster te wenken, die prompt aangelopen kwam.

Koos zette zich tegenover Palmboompje en mocht onmiddellijk zijn bestelling opgeven. Omdat hij even moest nadenken, kreeg Palmboompje de kans te zeggen:

‘Misschien een *Duvel* zoals ik?’

De dienstster wilde al vertrekken maar Koos riep:

‘Zich om halftwaalf aan *Duvel* wagen, dat is om moeilijkheden vragen.’

‘Als aperitief kan het wel,’ zei de dienstster.

Beneveld of niet, Palmboompje negeerde zijn toepasselijke rijmpje. Voor hardleerse mensen was de naam van café *Terminus* wel heel gepast gekozen.

‘Liever een gin-tonic graag,’ zei Koos.

De dienstster knikte liefvallig en vertrok.

‘Dat is inderdaad ook lekker,’ zei Palmboompje.

‘Wat vier je?’ vroeg Koos.

‘Ik kwam met mijn man hier regelmatig iets drinken. Toen dronk ik nog geen Duvels.’

‘En wanneer ben je daarmee begonnen?’

‘Sinds mijn man is gestorven.’

‘Mijn deelneming voor uw verlies. Maar als hij ongeveer uw leeftijd had wil dat zeggen dat hij te vroeg is heengegaan,’ zei Koos.

‘Dat heb je mooi gezegd, en ja, hij was amper vierenveertig. Als politieagent kreeg hij een oproep voor een man die zijn vrouw en kind had gegijzeld. Ongelukkig genoeg heeft die gek mijn man met een jachtgeweer neergeschoten. Zonder waarschuwing. Hij is ter plaatse overleden.’

Geweld binnen het gezin was niet te onderschatten, zeker niet tijdens de coronapandemie. Allerlei gevolgen van het virus hadden geleid tot misdadigheid, van relschoppers die tegen de maatregelen betoogden tot het namaken van vaccins tegen Covid-19. Door het virus zou de wereld nooit meer dezelfde zijn, of clevere wetenschappers moesten het klaarkrijgen de tijd om te keren. Maar dat was onmogelijk. Het verband tussen tijd en ruimte was onlosmakelijk voor alle levende wezens op aarde.

Het krapuul van een virus had gemoord in verschillende golven. Over de hele wereld waren meer dan 4,5 miljoen doden te betreuren. En nog waren er mensen die dachten dat de maatregelen van de Belgische overheid te streng waren. Juist door die striktere regels was de verspreiding in een dik jaar tijd geleidelijk afgenomen. Het was min of meer tot staan gebracht. En iedereen hoopte dat het nooit meer zou lopen.

Als risicopatiënt was Koos begin mei gevaccineerd. Zijn tweede prik van het Moderna-vaccin had hij begin juni gekregen. In de tweede week van die maand was Marlous voor de eerste keer aan de beurt geweest. Midden juni voelde Koos zich eindelijk een beetje veilig, maar hij hield nog steeds afstand, zette een mondmasker op wanneer iemand minder dan 1 meter naderde, en waste zijn handen nog meer dan voor zijn eerste vaccinatie. Half juli had Marlous haar tweede prik van het Pfizer-vaccin gekregen. En begin augustus waren ze weer begonnen met elkaar een kusje te geven voor het slapengaan. Ze waren er zonder kleerscheuren doorgeraakt. Ze hadden geluk gehad.

Koos knoopte een kort gesprek aan met Palmboompje, over de delicate opdracht van politiemensen om in elke omstandigheid te weten wat ze konden doen om geweld niet te laten escaleren, maar dat was een straatje zonder einde.

De politieagent die in 2020 de nek van de zwarte George Floyd bijna tien minuten geklemd onder zijn knie had gehouden, met de dood als gevolg, die was in april veroordeeld tot een fikse gevangenisstraf. Politieagenten zouden twee keer nadenken voor ze iemand, eender wie, in een houdgreep hielden of hun wapen gebruikten om ze tot staan te brengen. Misschien was dat de goede boodschap die hij van Palmboompje had verwacht te krijgen.

De dienstster had ondertussen zijn drankje gebracht, maar hij had er nog niet van gedronken. Koos wilde ineens weg, terug naar Marlous.

‘Maar nu moet ik gaan. Heel erg bedankt en nog een goeie gezondheid.’

In een opwelling dronk hij zijn gin-tonic ad fundum uit, stond op, draaide zich om en liep weg, in de richting van zijn motorhome. Hij hoorde Palmboompje nog vragen:

‘En wie betaalt de gin-tonic?’

Zij had hem uitgenodigd, dus zij moest betalen. Koos wandelde op zijn gemak verder. Achter zich hoorde hij Palmboompje nog

enkele krachttermen uitkramen, en hij verwachtte zich helemaal niet aan de schoen die rakelings over zijn hoofd kwam gevlogen.

Met één schoen kon ze hem niet achtervolgen, dus Koos was enigszins gerust over zijn vlucht. Toch haastte hij zich naar de motorhome, gezien de vrouw hem met haar tweede schoen kon raken.

Tot zijn grote opluchting zat Marlous al op haar plaats in de stuurcabine te wachten.

Hij stapte in.

Marlous glimlachte en zei:

‘Ik heb de wc zelf doorgetrokken en schoongemaakt.’

‘Heel goed zoetje,’ zei Koos en startte de motor.

Ze waren weer klaar om de wereld tegemoet te treden. Koos zag zichzelf en Marlous als ruimtewandelaars die met elke voetstap een lichtjaar overbrugden. Hun verkennerploeg bestond uit twintig wielrenners op tijdriffietsen, voorzien van schoepraderen als van een raderstoomboot op de Mississippi, niet zo efficiënt op zee maar perfect te besturen in de sponzen zeepsopkosmos.

Zo de ruimte exploreren, dan maakte je furore.

Zij is het begin en het einde, maar ook het welomlijnde

In plaats van naar huis te rijden hielden ze een volgende oaseachtige tussenstop in Sluis. Alle vuurtorens in Nederland straalden hun zoeklicht uit, zij waren als bakens voor Marlous en Koos. Via Schapenbrug was het maar 13 km.

Koos parkeerde zijn motorhome op het grote parkeerterrein achter de eerste rotonde, zonder zich af te vragen hoeveel het zou kosten voor enkele uren.

Terwijl ze naar het centrum wandelden polste Marlous naar de bedoeling van hun bezoek. Volgens Koos was het puur nostalgie. Hij was er in een ver verleden met collega's geweest, maar hij dacht vooral terug aan zijn bezoeken met Marlous om er de seksshops te bezichtigen. Hij wist nog precies waar hij pornofilms had gekocht, die van pas kwamen als Marlous even geen zin had om te rolleballen of te rampetampen.

'Laten we nog een seksspeeltje voor jou kopen,' zei Koos toen ze aan de ingang van de Erotic Lifestyle Shop aankwamen.

'Of een voor jou,' zei Marlous, niet geil maar wel opgewonden.

Ze hadden niet meer zo frequent seks als in het begin van hun relatie, maar de vrijpartij in de motorhome de vorige avond had hen weer wat soepeler gemaakt.

'Na jou,' zei Koos, de gladde, maar ook de galante.

'Dank mijn heerschappij, hoe nobel,' zei Marlous.

Een hoofdknikje van de man aan de kassa was als groet genoeg, waarmee hij hun privacy wilde respecteren. Koos schatte de verkoper iets jonger dan hijzelf. De man deed Koos heel erg denken aan Benoît Poelvoorde, de ster uit de zwart-witfilm *C'est arrivé prêt de chez vous*. De cultfilm kwam uit in 1992. Hij dacht: *Best lang geleden*.

Koos had Poelvoorde geweldig goed gevonden in de rol van een moordenaar; een filmploeg volgde hem op de voet. Het grappige was dat de moordenaar voortdurend filosofeerde en zelfs gedichten

opzei. Op de koop toe betrok hij de filmmakers in zijn moordlustige tocht.

Het was nog afwachten of de Benoît achter de kassa aan zijn filmversie kon tippen. Koos stelde zich voor dat de verkoper zijn bezoekers in plakjes sneed om in oude cd-doesjes te verkopen. Luguber genoeg om er een film over te maken.

Koos en Marlous lieten de pornofilms links liggen omdat ze voor de speeltjes waren gekomen. Marlous kon kiezen tussen een satisfyer, een pair vibrator, een purple pleaser, een geribbeld vibrator-eitje, een paar vaginaballen en een vaginapomp. Voor Koos was er een wand vibrator, een otouch masturbator, een fleshlight masturbator, een cockring, een cocksleeve, een cockhead twister of een penispomp.

Benoît bleef op zijn plaats maar volgde hun bewegingen. Marlous was op haar hoede. Ze gruwde van de opdringerigheid van verkopers, terwijl Koos vond dat het personeel exact wist waar alles lag en je niet hoefde te zoeken als je het gewoon vroeg.

‘Wat dacht je van deze *crazy dancer*?’

Koos wees een kleine lichtblauwe vibrator met oogjes aan.

‘Brr, die kijkt mij aan, dat wil ik niet.’

Koos draaide met zijn ogen, om te zeggen dat ze overdreef.

Marlous wilde hem op dezelfde manier plagen en vroeg:

‘Wat dacht je van deze *ultimate fantasy doll*?’

Bianca zat levensgroot op een sofa, niet naakt maar met een bikini aan. Voor tweeduizend euro kon de pop zijn ultieme bedgenoot zijn. Koos vermoedde dat hij ze niet mocht aanraken, maar hij duwde toch een vinger tegen haar linkerborst om te voelen hoe zacht ze daar was.

Marlous trok hem aan zijn arm terug en zei:

‘Afblijven.’

‘In boekenwinkels heb je toch ook inkijkexemplaren.’

Marlous keek hem doordringend aan.

Koos zei snel:

‘Oké, dan aai ik toch jouw poezelige huidje.’

Hij liet zijn hand over de rechterkant van haar kontje glijden.

‘Maar dat is niet overal even zacht,’ zei ze.

Down-to-earth was ze wel.

Omdat ze vragen hadden bij de dingen die ze zagen, leek het Koos beter informatie bij Benoît in te winnen.

‘Meneer, die wand vibrator, kunt u mij uitleggen wat ik daarmee kan doen?’

Benoît keek Koos aan alsof hij van een andere planeet kwam.

‘In feite is dat de vibrator die al het langst op de markt is, sinds de jaren zestig van de vorige eeuw. Je zou het de toverstok kunnen noemen. Hij is bedoeld om te masseren, eender welk deel van je lichaam.’

‘Voor mannen of voor vrouwen?’ vroeg Koos.

‘Voor mannen én vrouwen.’

De man keek hem schattend aan en vervolgde:

‘U bent niet meer zo jong en alle hulpmiddelen zijn dan welkom.’

Koos wist niet of hij zich beledigd moest voelen. Benoît had gelijk, seks ging niet meer moeiteloos, maar geen enkele man gaf zomaar toe dat zijn potentie verminderde.

‘Hoofdzaak is dat we sexy doen, en dan is seks niet meer zo belangrijk,’ zei Koos.

Benoît keek op van die stelling, aan zijn fronsende wenkbrauwen te oordelen.

Marlous meende te moeten tussenkomen en zei tegen Benoît:

‘Dat is plezier.’

Een neefje van Marlous zei het zo wanneer hij bedoelde: *Dat is leuk.*

Terwijl Marlous dat met een zekere ironie in haar stem had gezegd, moest ze toegeven dat Koos tijdens hun vrijpartijtjes meer aan haar dacht dan aan zichzelf. Zo veel zelfs dat zijn eigen lanceervenster soms al voorbij was.

Benoît zat op dezelfde golflengte. Hij zei:

‘Als jullie constante stimulatie nodig hebben, is die wand vibrator de oplossing. De zware motor trilt heel krachtig. En er zit een snoer aan. Dus geen last van batterijen.’

Marlous keek Koos aan, alsof ze wilde zeggen: *Kopen dat strakke trilding.*

‘Mooi, die nemen we mee,’ zei Koos.

Koos betaalde met de kaart, Benoît incasseerde en stak het ding in een anonieme bruine papieren draagtas, waarna hij ze Koos overhandigde en zei:

‘Maak er een trillerdag van.’

En hij bedoelde niet het bekende lied van Michael Jackson.

Maak er een fijne dag van. Dat was de gekuiste versie die Koos’ moeder hanteerde op elke verjaardagskaart die ze Koos stuurde, maar in het rampjaar 2020 had ze enkel haar naam erop geschreven, alsof ze kwaad was omdat Koos haar nog geen bezoek had gebracht na de eerste lockdown.

Toen ze de shop verlieten, wilde Koos zijn interesse voor een lichamenlijk onderonsje onderstrepen door te zeggen:

‘Straks zal ik, hangend aan je neusje, likken aan je gleufje.’

Marlous bewoog haar tong over haar bovenste lip, en zei:

‘We hadden het ding in een paskamertje kunnen uitproberen.’

Ze keken elkaar glunderend aan, maar ze peilden ook hoe serieus hun uitlatingen waren.

‘Te laat,’ zei Koos.

Het kostte 2 euro om hun motorhome van het parkeerterrein te mogen rijden. Hun reis ging verder zonder de vibrator uit te pakken. Die zouden ze pas uitproberen als ze weer thuis waren. *On the road* waren ze al relaxed genoeg.

Op de rotonde iets voor Draaibrug misten ze de afslag naar Aardenburg omdat ze druk in gesprek waren over de ingenieuze sekspeeltjes die ze hadden gezien. Van sommige hadden ze het gebruik niet durven te vragen, zoals de vagina- en penis pomp. Waarom zou je in godsnaam je genitaliën vacuümzuigen en wat voor effect had dat?

Een tweede reden voor het missen van de afslag was dat Koos Tommeke niet had aangezet bij hun vertrek in Sluis. Koos wilde terugkeren, maar Marlous vond het niet erg. Eens kijken waar ze zouden uitkomen.

Aan de volgende rotonde stond een wegwijzer naar Oostburg. De naam klonk Koos bekend in de oren, maar hij wist niet waarom. Hij stelde voor er een kijkje te nemen omdat het woord *burg* wellicht naar een oude burcht verwees, zeker nu ze Aardenburg hadden gemist. Wellicht waren ze daar een bezienswaardig gebouw misgelopen en zouden ze Marlous' hang naar kijkdingen in Oostburg wel kunnen bevredigen.

Twaalf minuten later reden ze door het dorpje en begrepen al snel dat ze er niets verloren hadden, tot Marlous naar een toren met schildering wees. Ze konden de afbeelding niet goed zien omdat ze de zoveelste rotonde moesten nemen. Marlous wilde Koos wat gunnen omdat hij gek was van Street art, en dus besloten ze te stoppen.

Het parkeren van de motorhome ging niet zo vlot omdat Koos de werking van dubbele rotondes in Nederland nog niet onder de knie had. Uiteindelijk zette hij de auto waar Marlous hem niet wilde achterlaten, maar er was geen andere mogelijkheid door de drukke rijweg.

Terwijl ze naar de toren wandelden zei Koos:
'Het is een watertoren.'

Marlous liep door terwijl Koos de tijd nam om een foto te nemen.

Hij stond aan de onbeschilderde kant van de toren toen Marlous riep:

'Hoe mooi, kom gauw kijken.'

Hij haastte zich naar de andere kant en nam de toren in ogen-schouw.

'Een watertoren die lekt, dat is inventief,' zei hij.

'Maar niet iets wat de bouwmeester graag zou willen zien als het echt gebeurde.'

‘Toch de moeite waard om ervoor naar Oostburg te komen,’ zei Koos.

Terwijl hij foto’s maakte keerde Marlous terug naar de motorhome, bang dat een politiepatrouille op de verkeerd geparkeerde motorhome zou stuiten.

Koos haalde haar in toen ze bijna bij de motorhome waren. Hij ontsloot het portier aan de passagierskant en stapte in, waarna zij ook instapte.

‘Waar kan ik mijne jonkvrouw vervolgens naartoe brengen?’ vroeg Koos op een plechtige toon terwijl hij de motor startte.

‘Waar mijne jonkheer maar wil.’

‘Oké, mijn jongeheer wijst de richting wel aan,’ zei Koos.

Ze schaterden van het lachen.

Niet veel later reden ze in de richting van Breskens. Hun navigatiesysteem dat ze ooit Tommeke hadden gedoopt, wees hen de kortste weg, maar Koos, de enige echte reisleader, mocht op eender welk moment van de aanbevolen weg afwijken. Achtereenvolgens verschenen typisch Nederlandse plaatsnamen op zijn scherm: *Maaidijk, Scherpbier*.

Kreken maakten het landschap idyllischer, misschien wel wat plat maar met smalle gladde wegen, verre uitzichten, groene weidse grasvelden en lichtblauwe hemelgewelven. Ze voelden zich in hun nopjes en de mooie streek was net wat ze tijdens een reis zochten. Tommeke toonde nog meer opmerkelijke namen: *Groede, Boerenhol*.

Uiteindelijk rolden ze Breskens binnen. Koos reed langs het langgerekte plein in de hoop er een parkeerplaats te vinden. Marlous schrok op toen hij riep:

‘Is dat de grote vuurtoren van Breskens?’

Hij hoefde er niet naar te wijzen. Ze konden hem niet missen. Of in feite wel, zo klein was hij.

Bovenop een zwart ijzeren frame zoals dat van een elektriciteitsmast stond een soort witte ton met een lamp erin, eromheen een wit staketsel. Op het internet had hij gelezen: *Een iconische*

ijzeren toren uit de negentiende eeuw aan de oever van de Schelde. Iets meer dan 10 meter schatte Koos zijn hoogte. Het ding was duidelijk niet meer in gebruik en moest enkel nog toeristen aantrekken.

‘Rij verder, ze zitten achter je te drummen,’ zei Marlous.

In zijn buitenspiegel zag Koos een rij personenauto’s.

Ze reden langzaam verder tot aan een soort dijk, waar ze aan de rechterkant van de weg een mobilhome uit de geparkeerde rij zagen rijden.

‘Zet je daar, snel,’ riep Marlous.

Hun motorhome was kleiner dan die die wegreed, dus hij zou zeker in de vrijgemaakte opening passen.

Het lukte van de eerste keer. Marlous stond er weer versteld van hoe goed Koos met de motorhome kon manoeuvreren, met eender welke auto kon hij dat. Maar hij reed volgens haar als een gek.

Ze stapten uit maar wisten niet welke kant ze moesten opgaan omdat de dijk hen het overzicht ontnam.

‘Daar,’ riep Marlous.

Ze wees naar een trap over de dijk, rechts van hen.

Koos meende een beter oriënteringsvermogen dan Marlous te hebben. Volgens hem moesten ze naar links, maar hij volgde haar toch naar rechts.

Via de trap gingen ze naar het hoger gelegen deel. Achter de dijk lag de haven, en meteen zagen ze nog een toeristische trekpleister van Breskens. Op de kaai stond een siloachtig gebouw waarop een grote muurschildering was aangebracht: vijf rechtopstaande broden en twee liggende vissen.

‘Amai, hier hebben ze ook Street art,’ riep Koos.

Snel haalde hij zijn smartphone boven en begon kiekjes te maken.

Een voorbijganger, de dikkere en oudere versie van captain Kirk van de USS *Enterprise* uit *Star Trek*, had Koos gehoord en reageerde met:

‘Haast je maar met fotograferen want straks komt er een woon-toren op de plaats van het kunstwerk.’

‘Dat zou spijtig zijn,’ zei Koos.

Maar dat meende hij niet. Vanaf het moment dat Koos er een eigen foto van had gemaakt mocht de gemeente Breskens met de muurschildering doen wat ze wilde.

Captain Kirk ging akkoord met Koos’ mening door te knikken, vervolgens zei hij:

‘Het heeft jaren geduurd. Eerst wilden ze het kunstwerk ver-plaatsen, maar projectontwikkelaars zagen geen andere oplossing dan het af te breken.’

‘Bedankt voor de informatie,’ zei Koos.

Kirk bleef nog wat rondrentelen, misschien omdat hij einde-lijk de kans zag om met een rasechte Belg te babbelen.

Marlous trok Koos mee in de richting die ze eerder gingen. Voorbij het gesloten visserijmuseum wandelden ze naar het uit-einde van de haven.

Zittend op een bank naast een soort anker keken ze uit over de jachthaven. Allerhande zeilboten lagen er aan steigers aange-meerd, ze gaven hen het vakantiegevoel waar ze naar op zoek wa-ren.

Daar zaten ze tien minuten, genietend van de zon op hun ge-zicht, tot Koos vroeg:

‘Gaan we terug? Ik wil de Schelde van dichterbij zien.’

‘Ik volg je, mijn schattenbol,’ zei Marlous en knipoogde.

Hand in hand wandelden ze terug, voorbij de handelshaven tot aan een trap die naar een soort observatiedek leidde. Marlous wilde eerst niet mee naar boven, maar Koos kreeg haar toch zover.

‘Op tempo, herinner je nog? Zoals in Praag.’

Toen had hij haar uitgelegd hoe ze haar wandeltempo moest aanpassen naargelang de lengte en steilte van een trap of een hel-ling. Ze was hem daar nog altijd dankbaar voor, alleen moest hij haar soms daaraan herinneren.

De beklimming vergde veel krachten, maar met Koos' aansporingen lukte het. Marlous zette zich op een houten bank. Na een minuut uithijgen, terwijl Koos foto's nam, zei ze:

'Ik beklim vandaag niets meer.'

'Geen probleem. Ik ook niet.'

Ze hadden er een zicht op een stukje strand en de haven. Aan de overkant van de Schelde lag Vlissingen, dat was amper 4,5 km. Echter, om er te geraken moest je meer dan vijftig kilometer omrijden. Ze waren er al eens geweest, dus dat hoefde niet meer.

'Let it be,' zei Marlous.

Koos dacht even na over wat ze bedoelde. *Laat het zo?* Zoals het nu was, zo moest het blijven? Het zij zo? Alles blijft bij het oude, en dat kunnen we niet veranderen? Hij zong:

'There will be an answer, when the broken-hearted people living in the world, agree.'

Als reactie zong ze:

'And in my hour of darkness, he is standing right in front of me, speaking words of wisdom.'

Weer een mooi voorbeeld van hoe goed Marlous songteksten vanbuiten kende. Alleen had ze *she* in *he* veranderd, omdat Koos diegene was die in het donkerste uur de wijze woorden had uitgesproken.

Hij ging bij haar zitten en zei:

'Als een kikker zit ik op een kluitje en ben verkikkerd op jou mijn mooiste buitje.'

'Oo, dat heb je mooi gezegd.'

Ze knuffelden als een pril verliefd koppel. Daarna gaven ze elkaar een smakker van jewelste.

'Je bent ook zo knap-perig,' zei Koos.

Marlous kon niets zeggen. Ze ventileerde haar emoties door haar ogen te knippen, tot ze traanden.

Hun geluk kon niet op. Het was te mooi om waar te zijn, maar omdat ze elkaar tijdens de daaropvolgende knuffel zo hard knepen, wist Koos dat ze niet in een droom waren verzeild.

Na een tijdje zei Marlous:
'Zo zou een van je boeken mogen eindigen.'
Dat vond Koos nog geen slecht idee.
'Dan moet ik wel weer beginnen schrijven.'
Het laatste boek was alweer enkele jaren geleden.
'Ik vind het fijn als je schrijft, behalve dat je dan minder tijd voor mij hebt,' zei Marlous.
'Maar we doen toch thuis regelmatig dingen samen, niet?'
'Ja, tv-kijken, of puzzelen.'
Ze zei het op een manier, zo van: *Boring*.
Nochtans waren dat tijdens de coronacrisis perfecte hobby's gebleken.
'En we zijn nu al vier dagen op reis. Dat kan toch ook tellen, niet?' vroeg Koos.
Een beetje verontwaardigd was hij wel.
'Je hebt gelijk, maar laten we nu naar huis gaan, we eten onderweg wel iets,' zei Marlous.
Koos zei:
'Terug naar de wereld zoals hij was.'
In de mening de bewoonde wereld gemakkelijk terug te vinden reden ze via de buurtschappen *Nummer één* en *Hoogeweg* naar *Hoofdplaat*; *Slijkplaat* lag in de buurt. Alleen Nederlanders konden zo'n namen voor dorpen verzinnen.
Bijna in Hoofdplaat merkte Marlous op dat er een heleboel felgekleurde huisjes met uitkijktorentjes aan de linkerkant van de weg stonden. Iets verder kwam de verklaring in de vorm van een bord: KUSTPARK VILLAGE SCALDIA.
Het leek hen leuk om een wandeling door het park te maken, ook al waren ze op doorreis en logeerden ze niet in een van de vakantiehuisjes. Ze hadden er in feite niets verloren.
Op hun wandeltocht vonden ze een ronde trampoline die vast geankerd zat in de grond. Koos kon er niet voorbijlopen zonder ze uit te proberen. Hij sprong het hart uit zijn lijf. Hoger en hoger sprong hij. Op en neer ging hij terwijl de stralende zon op zijn kale

kruin scheen. De lucht onder de trampoline zuchtte windjes terwijl fluffy wolkjes boven hem voorbij roeiden.

‘Zie hier, ik ben een op-en-neer,’ riep Koos de woordenspeler.

Hij wist op dat moment niet dat een op-en-neer een plaat was die je plat tegen een te stutten muurwerk aanbracht om de druk van een hellende of horizontale stut tegen die muur te verdelen. Maar hij voelde aan dat het woord alles zei wat hij deed.

Met horten en stoten, vanwege het springen, riep hij:

‘Mijn wereld – is één – gekke plek – een boeren – kermis.’

Marlous riep naar hem:

‘Je waant je de oude heer van Nergenshuizen in Geenland.’

Nochtans had hij veel geld op zijn rekening staan. Maar hij begreep wat Marlous wilde zeggen.

‘Ik mag – ook weleens – in de schijn – werpers staan.’

‘Zal ik meneer de op-en-neer vastleggen voor de mensen die na ons komen? En dat is niet hetzelfde als onze nakomelingen.’

‘Doe het – maar snel – want ik – raak onwel.’

Praten en springen gingen niet zo goed samen.

Marlous registreerde Koos’ sportieve uitspatting, maar in plaats van slechts eenmaal op de sluiterknop te drukken liet ze haar wijsvinger iets te lang op het toestel rusten waardoor de smartphone een tiental foto’s achter elkaar maakte.

Koos hoorde aan het geluid van de telefoon dat Marlous zich vergist had, maar dat vond hij niet erg. Thuis zou hij die foto’s wel aan elkaar rijgen tot een amusant clipje van een ouderling die zich heel even een paar jaartjes jonger voelde.

Koos was een gedreven fan van Google Earth. Terwijl hij naar hartenlust op-en-neerde, vroeg hij zich af hoe goed hij op het ronde springding vanuit de ruimte zichtbaar was. Voor de spionerende ogen van aardse naties moest hij wel overkomen als een dolleman die niets anders te doen had.

Gelukkig heeft Marlous hem doen stoppen, anders sprong hij nu nog.

Ik droom onder andere dat we elkaar al lang niet meer hebben gezien. Ik weet niet meer waar zij was terwijl ik ergens naartoe moest, maar nu zien we elkaar terug, niet onder de kerktoren maar onder de vuurtoren.

Ik ren als een trouwe hond achter haar aan. Zij maakt waanzinnig grote stappen, alsof ze zweeft en elk moment als een engel naar de hemel gaat opstijgen. Ik neem me voor dat te verhinderen en versnel mijn pas.

Mijn inhaalmanoeuvre lukt wonderwel. Ik sla mijn armen om haar heen en zij steunt op mij om niet om te vallen. Wij kijken elkaar diep in de ogen aan. Mijn blijdschap spoort me aan om haar in de lucht te gooien, en dat doe ik ook. Even hangt ze gewichtloos, en dat mooie moment kiest zij uit om met haar benen te wapperen als een crawlzwenster in de lucht.

Ik vang haar weer op en zet haar zachtjes neer. Ik wil iets zeggen, maar ze snoert me de mond door er een kuise kus op te plakken. Maar op dezelfde manier dwing ik haar tot zwijgen. We kussen zonder tongen maar de smerige zoen kan niet lang uitblijven. Ik splijt haar lippen en kronkel mijn tong rond de hare. Ik meen de smaak van bananen te herkennen, haar ontbijt.

Onze menselijke samensmelting bevriest tot een *nu*-beeld waarin de mogelijkheden van de toekomst en de geur van het verleden vervat zitten. Ongegeneerd blijven we in elkaar verstrengeld. Etend van elkaar drukken we onze op- en neer wiegende onderbuiken tegen elkaar. Ik wil haar laten weten dat ik geen *kip* meer kan zeggen, en zij denkt eraan haar volgende droge boterham met kaas te beleggen.

Bliksems knallen, heinde en ver, maar ook dichtbij, vlakbij zelfs. Het gekraak maakt ons bijna gek, maar gelukkig zijn we aan de finale van ons samenzijn toe. Zij schreeuwt het uit wanneer ze bevalt van een spruit. Haar kreet klinkt als die van een dode uit de onderwereld.

Het kind opent de ogen en lacht ons toe.
'Zal ik een ezels voor je zadelen?' vraag ik de moeder.
Zij schudt hevig haar hoofd en zegt:
'Ik reis liever op een apostelpaard.'

Dus gaan we te voet. Met z'n drieën op bedevaart.
Niet veel verder struikel ik over een boomwortel. Zij denkt:

Daar gaat jolige jojo tegen de grond.

'Sta op en ga heen,' hoor ik een derde zeggen.

Wij luisteren naar de jongeling die met zijn krachtige taal een toegewijde geloofsverkondiger blijkt te zijn. Vanwege zijn veron-dersteld onstuimig karakter, zijn prikkelbaarheid en de hevigheid van zijn gemoed noem ik hem een zoon van de donder. Hij heeft een staf vast, symbool van de pelgrim, en op zijn mantel is een schelp bevestigd, met de sluiting naar boven.

Wij zwijgen terwijl de oerpelgrim voortvertelt:

'Of ik nu een goede of slechte reputatie heb, ik steun jullie. Ik laat jullie binnen, jullie krijgen je zeg. Jullie hoeven me niet te aan-bidden, maar bidden kan geen kwaad. Wat jullie ook doen om geld te verdienen, ik bescherm jullie voor de gebelgden.'

Wij hebben de neiging om de prediker op te hemelen. Hij lijkt zich te willen manifesteren als doorgever van kennis. En dat zou weleens de diepere betekenis van het leven kunnen zijn.

Ineens, alsof alles is gezegd, overkoepelt een halve sfeer het stukje wereld waarin wij tijdelijk mogen vertoeven. We zitten ge-vangen in een glazen stolp en voelen ons als ratten in de val. Gif-groene wolkjes verzamelen zich boven onze hoofden tot joekels van letters: LOCKDOWN.

De zon gaat uit en de hemel verliest zijn kleur. Een schuine bliksem die blijft doorslaan, ratelt zich een weg in onze richting. Op de plaatsen waar hij de grond raakt spat gras en modder omhoog, op andere plaatsen slaat hij straatstenen uit de grond en smelt hij gaten in het asfalt.

De bliksem bolt op tot een vuurbal, die als een komeet op onze koppen valt en onze halve zeepbel als een ballon in rafelige slierten uiteen doet spatten. Het volgende moment vult hij de hele ruimte.

Zo vat de toorn van God vuur, en wij accepteren onze straf gelaten.

